

GLAS

Glavni urednik: Igor Slavec

Odgovorni urednik: Jože Košnjek

Ob 35-letnici izhajanja odlikovan z Redom zaslug za narod s srebrno zvezdo

LETO XXXVI

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA
ZA GORENJSKO

V SREDISČU POZORNOSTI

Krivična razmerja

Zdravnik zasluži 22 tisoč dinarjev. Snažilka v projektiivnem biroju skoraj 20 tisoč. Snažilka v otroškem vrtcu 9 tisoč. Ključavničar v tovarni, ki ji je uspelo podražiti izdelke, več kot 20 tisoč. Ključavničar v sosednji tovarni 12 tisoč. Fantič, ki je pravkar zapustil osnovnošolske klopi in streže preprostemu stroju, 12 tisoč. Učiteljica, ki mu je do nedavnega ubijala učenost v glavo, 15 tisoč.

Takšnih primerov bi lahko našli še veliko.

Razmerja so kričeče krivična.

Načelo: za približno enako delo enako plačilo, je še vedno parola, ki je nekje niso znali, drugod niso hoteli ali pa mogli uresničiti v praksi. Spremembe vedno nalete tudi na odpore, posebej pri tistih, katerih delo je bilo doslej precenjeno. Precenjeno je bilo pri nas tudi delo administracije. Težko se je zato naenkrat sprijazniti s tem, da več zaslužka pripada kvalificiranemu delavcu v delavnici, ki upravlja zapleten stroj, povrh še v težjih delovnih razmerah. Težko se je sprijazniti z resnico, da računovodsko predstavljajo številke na karticah v topli pisarni vendarle ni tako zapleteno in velepomembno. Težko je zato graditi dobre sisteme nagrajevanja po delu, sprejemati dokumente, za katere morajo vsi delavci dvigniti roke.

Da je zmeda še večja, je družbeni dogovor, ki narekuje zaostajanje negospodarstva za gospodarstvom, udaril mimo. V zdravstvu je tako na primer danes premalo cenjeno delo zdravnikov in drugega strokovnega osebja, le administratorke so podobno plačane kot drugod. Podobno je v šolstvu premalo cenjeno delo učiteljic, v vrtcih delo vzgojiteljic.

Krivična razmerja danes delavci občutijo toliko bolj, saj je življenjski standard krepko upadel in marsikdo težko zveže konec meseca z drugim. Krivice zato toliko bolj bodejo v oči. Kaj lahko zdravniku pomeni 10-odstotna stimulacija za dobro delo, kaj vzgojiteljici v vrtcu, kaj ključavničarju, če ve, da drugod skorajda toliko ali veliko več zasluži snažilka? Stimulacija za boljše delo v hipu zvedeni. Prav je, da je zaslužek delavca odvisen od dohodka njegove organizacije. Toda pravi pomen ima le, če so osnovna razmerja pravična.

Zgradbo nagrajevanja po delu je torej treba kot vsako drugo začeti pri temeljih. Tega seveda ne bo moč narediti čez noč, saj je težko reči kateremu koli delavcu, odslej boš zaslužil manj. Toda pravih usmeritev se pri stehernem popraviljanju osebnih dohodkov vendarle lahko držimo.

Radovljiški sindikalni svet je minuli mesec naredil katalog tipičnih del in nalog. Vzbudil je veliko pozornosti, marsikje so ga vzeli v roke kot dragocen dokument. Vsebuje usmeritve za urejanje zahtevnosti del in nalog, njegovo izdelavo pa je narekovala ugotovitev, da v organizacijah združenega dela nimajo podatkov o tem, kako so enaka oziroma podobna dela vrednotena drugod. Nikjer tudi ni bilo doslej konkretnih napotkov, kako in do katere mere uresničiti sindikalne usmeritve, da je potrebno bolj vrednotiti delo v neposredni proizvodnji, v težkih delovnih razmerah ter vseposod visoko strokovna in ustvarjalna dela.

Kaj ni škoda, da so se tega dela lotili le radovljiški sindikalisti, da takšnega dokumenta nimamo na republiški ali vsaj na gorenski ravni?

M. Volčjak

40 let od zbora odposlancev slovenskega naroda v Kočevju

Narod si bo pisal sodbo sam

Na spominski plošči v Seškovem domu v Kočevju so v beli marmor vklesane zgodovinske besede: »V tem domu je ob času zloma fašistične Italije zboroval v dneh od 1. do 2. oktobra 1943 prvi zbor svobodno izvoljenih odposlancev in odposlank slovenskega naroda.« In pridani je še citat iz govora Edvarda Kardelja na kočevskem zboru: »Ljudska oblast, ki raste iz sedanjih bojev, ni od zgoraj vsiljena. Ona je zrasla iz naroda samega. Ustvaril jo je slovenski narod v svoji najtežji in najbolj junaški borbi in zato najbolj odgovarja našemu ljudstvu.«

Bili so to resnično zgodovinski, prelomni dnevi naše borbe. Italija je kapitulirala in partizanska vojska je Italijanskemu okupiranem ozemlju nutila razoroževati italijansko vojsko. Padle so Grčarice, padel je Turjak. Partizanska vojska je nizala uspehe za zmago. Fašizem pa je dobil udarec za udarcem tudi na ostalih frontah v Evropi in Afriki.

Prisel je čas tudi za slovenski narod, da reče svojo odločno besedo, da vedno vstopi v krog suverenih narodov.

Izvršni odbor OF je 11. septembra 1943 izdal razglas o razpisu volitev v zbor odposlancev. Na vsem osvobojenem in polosvobojenem ozemlju in v partizanskih enotah so volili odposlance, in sicer na 500 prebivalcev po enega, bataljoni pa po dva odposlanca. Iz neosvobojenih predelov Gorenjske, Stajerske, Ljubljane in Primorske so na zbor prišli delegati, ki so jih določili pokrajinski okrajni odbori OF.

Kočevje so izbrali zato, ker je bilo zemljepisni legi najmanj izpostaven sovražnikovim napadom. V Kočevju zaprti ujeti belogardisti in četniki so bili porok, da sovražnik ne bo napadel z letali. Za zavarovanje Kočevja je glavni štab NOV in POS vključil 2. bataljon 4. brigade iz 18. divizije. Zaradi večje varnosti je zbor zasedal le ponoči.

Zbor odposlancev slovenskega naroda se je začel 1. oktobra zvečer. Udeležilo se ga je 572 neposredno izvoljenih in 78 delegiranih odposlancev. Prišli so tudi gostje: Ivan Ribar, predstavnik vrhovnega štaba NOV in POJ, predstavnik CK KPJ, predstavnik glavnega štaba NOV in POJ Hrvaške, predstavnik britanske vojske major Jones ter delegaciji ZKS in ZSM iz vseh slovenskih pokrajin.

Zasedanje zbora je bilo enkratno svetovanje. Preroške Cankarjeve besede »narod si bo pisal sodbo sam!« so se potrjevale prav tu. Prvič se je slovenski narod zbral takole demokratično izbran in spregovoril o svoji prihodnji usodi. Osvobodilna fronta

naj bo njegova edina zakonita predstavnica in oblast slovenskega naroda v času vojne. Izvoljen je bil Slovenski narodnoosvobodilni odbor s 120 člani kot vrhovni organ oblasti za časa vojne in predsedstvo tega odbora, ki se je nekaj mesecev kasneje preimenoval v Slovenski narodnoosvobodilni svet. Izbral je tudi delegacijo v AVNOJ in se enoglasno odločil za federativno skupnost vseh enakopravnih narodov Jugoslavije.

Prvič je slovenski narod tako odločil o sebi. Nikoli ni imel svoje države, nikoli svojega parlamenta, ne svoje vojske in nikoli nismo mogli odločati o svoji usodi. Osvobodilna fronta je bila tista, ki je strnila vse pozitivne moči v našem osvobodilnem boju, začrtala pot, pravilno pot, in svojo nalogo tudi izpeljala do kraja. Na kočevskem zboru je bilo tudi odločeno, da se Primorska priključi Jugoslaviji. Primorsko ljudstvo je tu dobilo svoje zagotovilo, da bo kon-

čno le priključena svoji matični deželi, kar je toliko let zamažalo pričakovanja od stare Jugoslavije.

Kočevski zbor je bil ugotovitev in izraz težnje Osvobodilne fronte, ki so bile težnje vseh vrednih Slovencev tistega časa, pa tudi vseh Slovencev preteklosti, je pred dnevi v Radenci poudaril Josip Vidmar, prvi predsednik Osvobodilne fronte in prvi govornik na kočevskem zboru. »Imamo vso pravico in tudi dolžnost spominjati se ga s spoštovanjem in ponosom.«

Vrsta slovesnosti se je te dni izvrstila v Kočevju in v njegovi okolici, sinoči pa je bilo v Ljubljani skupno zasedanje zborov Skupščine Socialistične republike Slovenije, Predsedstva SR Slovenije in delegacij družbenopolitičnih organizacij in organov v republiki, posvečeno 40-letnici zbora odposlancev slovenskega naroda v Kočevju.

D. Dolenc

Tudi varčevanje ima meje

Kranjska zdravstvena skupnost bo naslednji teden ponovno presojala dopoljnji predlog začasnih varčevalnih ukrepov — Težo varčevanja v zdravstvu, tako za izvajalce kot uporabnike, naj bi omilili z višjim prispevkom, porazdeljenim na vse delavce

Kranj — Ko so delegati kranjske občinske zdravstvene skupnosti razpravljali o varčevalnih ukrepih, s katerimi naj bi do konca leta omogočili še normalno funkcioniranje zdravstvenega varstva, so se znašli v precepu želja in možnosti. Za letos dogovorjena sredstva za zdravstveno varstvo namreč ob tako skokovitem naraščanju materialnih stroškov ne zadoščajo, vendar pa zdravstvena skupnost več denarja niti ne more zbrati zaradi znanih ukrepov za omejevanje skupne porabe. To pomeni le 16 odstotkov več denarja za letos, kot ga je bilo lani. To seveda ni značilno le za kranjsko zdravstveno skupnost, pač pa za vse ostale gorenske zdravstvene skupnosti, ki so sicer v še slabšem položaju. S predloženimi varčevalnimi ukrepi, ki se večinoma pokrivajo tudi z varčevalnimi predlogi v republiškem sporazumu o uresničevanju zdravstvenega varstva, v nekaterih postavkah pa so še težji, se delegati niso strinjali. Menili so, da ob razmeroma ugodnem položaju kranjskega gospodarstva ne bi bilo umestno del stroškov za skupno porabo, to je med drugim tudi za zdravstvo predlagati na osebno porabo, to je obremenjevati uporabnika neposredno.

V razmeroma dolgem programu varčevalnih ukrepov sta naleteli na največji odpor povečana participacija in odprava nadomestila za nego

družinskega člana za prve tri dni. V jeseniški občinski zdravstveni skupnosti so bili glede tega bolj elastični in so predlagali varianta, po kateri naj bi nadomestilo za nego otroka, starega do treh let, ostalo za prve tri dni, vendar se kranjski delegati niso strinjali niti s tem. Enotno so se zavzeli za to, da se za zdravstvo sicer nameni več sredstev, vendar ne z varčevalnimi ukrepi na račun uporabnika in niti ne na račun zdravstvenih delavcev. Ker smo v hudih stabilizacijskih časih, veljajo še vedno izredni ukrepi zveznega izvršnega sveta, ki pa naj bi jih po predlogu kranjskih delegatov vendarle skušali omiliti.

Seja je bila brez sklepa o sprejemu ali zavračanju varčevalnih ukrepov preložena za 14 dni. V tem času naj bi delegati dobili dodatne predloge, kako v naslednjih dveh mesecih omiliti situacijo, v kateri se bo znašlo zdravstvo. Strokovna služba bo te dni poslala v razpravo dodaten predlog in sicer o prispevku enodnevnega zaslužka združenega dela za zdravstveno varstvo. Na ta način bi lahko brez zviševanja prispevnih stopenj povečali dohodek zdravstveni skupnosti ter morda obdržali participacijo na republiški ravni. Tak način reševanja sedanjega stanja bo strokovna služba ponudila v presojo tudi ostalim gorenskim zdravstvenim skupnostim.

L. M.

Seja občinskega komiteja Zveze komunistov Škofja Loka

Oceniti razmere, ne podatke

Na seji občinskega komiteja Zveze komunistov Slovenije v Škofji Loki so poudarili, da morajo osnovne organizacije v svoji sredini oceniti kje so bili narejeni premiki, predvsem pa, kaj bi še lahko naredili, da bi se razmere izboljšale. Med ljudmi se pojavlja apatičnost do samoupravljanja, na kar kaže tudi nesklepčnost petih skupščin samoupravnih interesnih skupnosti.

Škofja Loka — Nikakor ni dovolj, da poslušamo in obravnavamo statistične podatke o gospodarjenju v preteklih mesecih, komunisti moramo oceniti, kje so bili narejeni premiki, če je bilo narejeno vse kar zmoremo in kje so še notranje rezerve, so poudarili na četrtkovi seji občinskega komiteja ZKS Škofja Loka, ko so obravnavali gospodarjenje v občini. Čeprav je v osmih mesecih obseg proizvodnje za odstotek večji kot lani ob odstotku manj zaposlenih, gre to predvsem na račun nekaj večjih delovnih organizacij, Alpleša, Alpine, LTH in Termike. V drugih tovarnah pa je proizvodnja enaka ali manjša kot lani, največ pa so za lanskimi dosežki v Jelovici, Gradisu in Gorenjski predilnici. Tudi kmetijska proizvodnja je manjša kot lani, oziroma so manjši kot lani odkupi živine, medtem ko so mleka letos odkupili nekaj več. Sepa tudi oskrba z materiali za proizvodnjo, saj je kar petina delovnih organizacij stalno slabo oskrbljena tako z domačimi kot uvoženimi materiali, kritična je oskrba z naftnimi derivati in zato komite za planiranje in razvoj prioriteto rešuje oskrbo v proizvodnji. Do sedaj zaradi pomanjkanja mazuta in nafte še ni bilo zastojev, vendar kaj prida boljše oskrbe ne pričakujejo.

Uvoz opreme stoji, podobno kot drugod v Sloveniji in je vrsta investicij, ki zaradi prepovedi uvoza strojev niso zaključene, kar seveda zmanjšuje njihovo učinkovitost.

Finančni rezultati se bodo po devetih mesecih v primerjavi s polletjem izboljšali, saj je večina industrije julija in avgusta dosegla višje ce-

ne izdelkom. Tudi izvozni podatki in sicer tisti, ki jih posredujejo delovne organizacije, govori o dobrih rezultatih, saj naj bi bilo realiziranega že 70 odstotkov plana izvoza, na konvertibilni trg izvoženega za 20 odstotkov več kot lani in pokritje 100 odstotno. Vendar pa so ti podatki v dinarjih, kar lahko pomeni, da je fizični obseg izvoza letos manjši.

V večini delovnih organizacij proizvodnja teče brez večjih zastojev, prav imajo težave zaradi pomanjkanja zdaj tega, zdaj drugega materiala. Vendar pa le s pozivi za več dela, ne bo več mogoče dosegati večje produktivnosti. Osebnih dohodki so sicer nominalno porasli, vendar realno padajo več kot je bilo dogovorjeno. Zato se med delovnimi ljudmi že pojavlja apatičnost do samoupravljanja in ponekod že tudi do dela. Na to več kot zgornjo kaže nesklepčnost skupščin petih samoupravnih skupnosti pretekli teden, nesklepčnost sej družbenopolitičnih organizacij in ne nazadnje tudi komaj sklepčna seja komiteja ZKS.

Zato se nikakor ne gre zanašati le na statistične podatke, temveč mora vsaka osnovna organizacija v svojem okolju oceniti, kaj je bilo narejenega, predvsem pa kaj bi bilo potrebno narediti za napredek in na podlagi teh ugotovitev sprejeti ustrezna stališča, ki jih je treba zagovarjati v vseh drugih družbenopolitičnih organizacijah in zlasti v samoupravnih organih v delovni organizaciji.

L. Bogataj

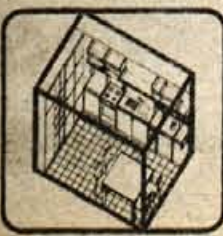

Na letošnjem jesenskem občinskem krosu, ki je bil hkrati tudi izbirni za sestavo občinske reprezentance za nastop na krosu Dela, je nastopilo dvesto tekmovalk in tekmovalcev. Najboljša je bila udeležba med mlajšimi in starejšimi pionirkami in pionirji, medtem ko je bila udeležba v starejših kategorijah pičta. Organizatorja ŠD Kokrica in Triglav iz Kranja sta na Kokrici uspešno organizirala ta zanimivi jesenski kros. — Foto: D. Humer

**16. sejem
stanovanjske
opreme**
kranj 14.-21.10.'83

Prodaja stanovanjske opreme za vaš dom po sejmskih cenah: pohištvo, tekstil, dekorativa, bela tehnika

- velika razstava gob in pokušnja
- termoizoliranje stavbnih objektov
- razstava: ekonoično ogrevanje (materiali, sistemi)
- prodajna razstava likovnih del
- vsak dan modna revija

LEOPOLD
5. avg. 1983
45

Stanovanjski blok v Preski

Tržič — Prihodnji mesec naj bi v Preski pri Tržiču začeli graditi nov stanovanjski blok s petimi etažami in 26 enosobnimi ter dvosobnimi stanovanji. Investitor gradnje je samoupravna stanovanjska skupnost občine Tržič s sodelovanjem skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Blok naj bi bil dograjen konec prihodnjega leta, v njem naj bi dobili 18 enosobnih in dvosobnih stanovanj starejši občani, za ostalih osem pa se že zanima tržiško združeno delo. Gradnja naj bi po sedanjih cenah veljala 35 milijonov dinarjev oziroma 36.000 dinarjev kvadratni meter, vendar so na zadnji seji skupščine samoupravne stanovanjske skupnosti menili, da se bo ob dograditvi ta cena najbrž zvišala. V bloku je predvideno ogrjevanje na trda goriva v vsakem stanovanju posebej, izvedljivo pa bo tudi ogrjevanje s termoakumulacijskimi pečmi. Ob bloku bo tudi 18 parkirnih mest. Izvajalec del bo znan konec meseca. Delegati skupščine samoupravne stanovanjske skupnosti so na seji poudarili, da je treba z gradnjo čimprej začeti, da čas ne bi preveč razvrednotil sredstev predvidenih za gradnjo.

A. Ž.

Koristne izkušnje

Kranj — Ob prenovi stare stavbe na Maistrovem trgu so si v Kranju pridobili nekaj izkušenj, ki naj bi jih (upamo) koristno uporabili pri urejanju programa prenove starega dela mesta. S prenavljanjem stavbe na Maistrovem trgu so končali pred kratkim. V prtiliču zdaj spet posluje brivsko-frizerski salon, v zgornjih nadstropjih in na podstrešju pa je devet stanovanj, vendar trenutno zaradi vlažnosti še niso vseljena.

Obnova celotne hiše je veljala 27 milijonov dinarjev, tako da kvadratni meter stanovanja v tej stavbi stane 39.300 dinarjev. Predvsem bi pri nadaljnji prenovi stavb v starem delu mesta veljalo upoštevati dve izkušnji: obnova naj bi bila hitrejša in cenejša!

A. Ž.

S knjižne police

Kmetijsko združništvo na Slovenskem

... je naslov zbornika, ki ga je izdala Zadruga Zveza Slovenije ob 100-letnici slovenskega združništva in ob 10-letnici ponovne ustanovitve Zadruge zveze Slovenije.

Vedno širše in v nedogled segajoče brazde z ovitka knjige simbolično prikazujejo razcvet slovenskega združništva. V času od ustanovitve prve zveze slovenskih posojilnic v Celju pred sto leti do druge svetovne vojne je združništvo s številnimi kreditnimi, mlekarskimi, živinorejskimi, nabavnimi in prodajnimi, pašniškimi in gozdnimi zadrugami veliko pripomoglo k ohranitvi slovenske narodnosti. Zlomila ga nista niti razdelitev slovenskega ozemlja med štiri države niti svetovna gospodarska kriza v tridesetih letih tega stoletja. Razvoj poveljnega, socialističnega in samoupravnega združništva so spremljali številni padci in vzponi. Največje spremembe je takoj po vojni doživelo kreditno združništvo, saj je narodna vlada izdala uredbi o ukinitvi kreditnih zadrug in o prenosu njihovega premoženja na Denarni zavod Slovenije in na hranilne odseke nabavno-prodajnih in kmečkih zadrug. Potem ko so se izjalovili poskusi oblikovanja delovnih zadrug po sovjetskem vzoru, je slovensko združništvo v obdobju med 1953. in 1959. letom doživelo največji povojni razcvet. Domala vsi slovenski kmetje so postali člani zadrug, ponovno je oživelo kreditno združništvo in zadruge so se pričele ukvarjati s proizvodno in gospodarsko dejavnostjo. V tem času se je močno okrepilo tudi družbeno kmetijstvo in takrat je celo prevladovalo menela, da bodo posestva samia pridelala dovolj hrane. Za združništvo so spet nastopili črni dnevi — številne zadruge so skrahirale, kmetje pa pričeli izgubljati zaupanje v svoje organizacije.

Le pozivi so premalo

Jeseniški komunisti bodo v delovnih sredinah morali oceniti, če so resnično izkoristili vse možnosti za večji obseg proizvodnje in večji izvoz — Kadrovska politika in zaposlovanje

Jesenice — Gospodarstvo jeseniške občine najbrž do konca letošnjega leta ne bo uresničilo vseh načrtovanih nalog, predvsem zaostaja v planirani mednarodni menjavi dela, pri zaposlovanju, investicijah in fizičnemu obsegu proizvodnje. Vendar pa so se zavzeli, da se do konca leta planu kar najbolj približajo.

Ob tem pa imajo pomembno nalogo osnovne organizacije Zveze komunistov v posameznih sredinah. Le-ti bodo morali še večjo pozornost posvetiti predvsem izvozu prizadevanjem ter se zavzemati za politiko gospodarske stabilizacije, ki je imperativ v sleherni delovni ali temeljni organizaciji združenega dela.

Na vseh področjih zaostajajo pri samoupravnem združevanju in povezovanju, ki je eno od osnovnih zakonitosti sodobne proizvodnje. Zato se tudi ni bistveno izboljšala oskrbljenost temeljnih organizacij s surovinami in reprodukcijskimi materiali, proizvodne zmogljivosti so slabo izkoriščene, fizični obseg proizvodnje je manjši.

Tudi jeseniški komunisti se zavzemajo za to, da bi z novimi smotnimi naložbami zagotovili delovna mesta nezaposlenim, čeravno nezaposlenost še ni pereč problem. Število zaposlenih se znižuje, število prebivalstva pa raste. To pomeni nižji odstotek aktivnega prebivalstva, kar povzroča med drugim tudi slabše financiranje družbenih dejavnosti.

Premajhno pozornost so v delovnih in temeljnih organizacijah posvetili tudi planiranju, ki v zaostrenih pogojih gospodarjenja terja selektivni pristop do proizvodnih programov in druge ukrepe za doseganje planiranega dohodka.

V vseh delovnih sredinah, tako v materialni kot v nematerialni proizvodnji, so še vedno pomanjkljivosti v organizaciji dela, v kadrovske politiki, v sistemu nagrajevanja po delu, ki v precejšnji meri spodbuja racionalizacijo poslovanja, saj le s pozivi

k varčevanju ne bodo dosegli ustreznih premikov.

Komunisti v samoupravnih organizacijah delovnih in temeljnih organizacij združenega dela bodo morali biti marsikje veliko bolj odločni in aktivni. Oceniti bodo morali, če so resnično izkoristili prav vse možnosti za povečanje proizvodnje, predvsem tiste, ki dela za izvoz.

D. Sedej

Uspela akcija mladih Tržičanov

Tržič — Odkar je znano, kje je 25. junija 1934 tovariš Tito ilegalno prestopil mejo v tržiški občini, je občinska konferenca ZSMS Tržič letos že šestič organizirala pohod po Titovi poti. Tako je prejšnjo soboto z Mahovega griča krenilo na pot okrog 40 mladincev. Na začetku jih je pozdravil sekretar občinske konference ZK Marjan Bizjak. Na poti, ki je pohodnike vodila skozi Pristavo, Tržič, Dolino in mimo Kofc do Šije, so s kratkim postankom pred spomeniki NOB počastili spomin na dogodek iz tistega časa. Do Šije so prispeli popoldne in se nato pomerili v streljanju, kegljanju in drugih družabnih igrah. Prijeten večer so preživeli ob tabornem ognju, ki so ga skupaj s kulturno-zabavnim programom pripravili taborniki OKG v sodelovanju s taborniki iz pobratenega Zaječarja. V nedeljo jih je presenetil slabo vreme in le posamezniki so lahko pot nadaljevali do Škrbine, kjer je tovariš Tito prestopil mejo.

N. Gorjanc

Pionirji delovni tudi na svoj praznik

Kranj — 29. september je dan, ki so si ga pionirji izbrali za svoj praznik. Povsod so pionirski odredi na ta dan pripravili letne konference. Na njih so sprejeli poročilo o delu odreda v preteklem šolskem letu, volili novo vodstvo odreda in sprejeli program dela za tekoče šolsko leto. V programu so zajeli najpomembnejše akcije, manifestacije, pohode in praznovanja pionirjev, ki jih organizirajo krožki, sekcije, društva ali skupine pionirjev. Na konferencah so pionirji razpravljali tudi o temi Pionir v prometu in izvolili dva delegata za občinsko problemsko konferenco na to temo. Pionirje so na konferencah obiskali tudi člani delovne skupine pri svetu Zveze prijateljev mladine občine Kranj, katerih naloga je bila oceniti samostojnost pionirjev pri pripravi in vodenju konferenc. Seveda, pionirji s svojim znanjem in izkušnjami niso povsod kos zastavljenim nalogam in je potrebna pomoč mentorja, vendar pa je bilo pri pionirjih opaziti veliko samostojnosti, veselja do dela in pripravljenosti za sprejemanje nasvetov in izkušenj starejših.

Po končanih letnih konferencah so pionirji organizirali športna srečanja, izlete, si ogledali razstave ali pa so v svojo sredino povabili borca iz narodnoosvobodilnega boja. Pionirji so tako svoj praznik preživeli delovno, nam pa preostane le še, da jim zaželimo v tem šolskem letu veliko učenih in delovnih uspehov.

T. Bilbija

Letos več šolarjev

Radovljica — V vseh šestih osnovnih šolah radovljiške občine in v šoli s prilagojenim programom je letos vpisanih 3.848 učencev, kar je 57 več kot lani. Lani je osnovne šole zapustilo 387 osmošolcev, letos pa so v prve razrede sprejeli 522 otrok. Največ učencev je na osnovni šoli A. T. Linhart v Radovljici, kjer imajo zaradi prostorske stiske dve izmeni.

Število učencev v Radovljici že nekaj let raste in kaže, da bo tudi v bodoče, saj so se v novozgrajene stanovanjske soseske hitro naseljevale mlade družine. Šolniki že dalj časa opozarjajo na prostorsko stisko in rešitev vidijo v dozidavi šole. Gibljivi šolski okoliš težav ne morejo rešiti, kajti tudi v Leseču in drugod načrtujejo nova stanovanjska naselja in seveda več učencev. Delegati izobraževalne skupnosti bodo morali o dozidavi radovljiške šole odločiti ob sprejemanju finančnih načrtov.

JR

NAŠ SOGOVORNIK

Vine Bešter:

Slabo pripravljene brigade so se na delovišču dobro znašle

Kranj — Deset gorenjskih brigad z okrog petsto brigadirji je letos sodelovalo na štirih zveznih in treh republiških delovnih akcijah. Iz tržiške občine je odšla brigada na zvezno akcijo v Istro, deset brigadirjev pa še na lokalno akcijo v Timok. Jeseniški mladinci so bili na zvezni akciji v Pirotu in na republiški v Beli krajini, Radovljičani na zvezni v Suhi krajini, Škofjeločani na republiški akciji na Goričkem. Kranjski brigadirji so bili na dveh zveznih akcijah — v Suhi krajini in v Beogradu ter na republiški na Goričkem. Gorenjska pionirska brigada dr. Franceta Prešerna je sodelovala na republiški pionirski akciji na Goričkem. Med lokalnimi večdnevnimi akcijami je bila najuspešnejša akcija v Gorjušah, na kateri je 36 brigadirjev, od tega 26 iz pobratene občine Svilašnjac, v 3850 urah speljalo tisoč metrov vodovoda. Brigada pa se je ob tem tudi zelo varčno obnašala, saj je porabila 70 tisočakov manj, kot je predvidevala.

Vine Bešter, predsednik centra za MDA pri Medobčinskem svetu ZSMS za Gorenjsko in izkušen brigadir (sodeloval je že na sedmih republiških in zveznih delovnih akcijah, kjer je opravljal različne dolžnosti — od komandanta brigade do namestnika komandanta staba akcije), takole ocenjuje letošnjo sezono mladinskega prostovoljnega dela in dosežke gorenjskih brigad:

«Čprav so bile brigade slabo pripravljene, so se na delovišču dobro znašle. Kar sedem do desetih gorenjskih brigad se je domov vrnilo z najvišjim brigadirskim priznanjem, s trakom akcije. To je spodoben dosežek; trliko bolj, če vemo, kakšne težave smo imeli s sestavo brigad. Letos smo v gorenjskih občinah evidentirali prek 700 mladincev — brigadirjev, kar je obetalo celo konkurenco za mesta v brigad. Kasneje se je ponovila stara praksa. Brigadirji so odpravljali uvelježbo na akciji tik pred zdajci in celo potem, ko so že opredelili uvelježbo. Na brigadnih konferencah, kjer naj bi se mladi med seboj spoznali in dogovorili za brigadirsko dejavnost, so se obrzali nepretno menjavali, število članov pa povečevalo in zmanjševalo. Šele ko je mladinec tudi prestopil prag »brigadnega avtobusa«, je bilo zanesljivo, da se ne bo premislil. Zaradi otežkočenih priprav se je brigada oblikovala še po enem tednu skupnega dela in življenja na delovišču in v brigadirskem naselju. Izjema je bila le pionirska brigada Franceta Prešerna, ki se je pred odhodom na akcijo dobro pripravila.»

In kakšna je bila sestava letošnjih gorenjskih brigad?

«Povprečna starost brigad se še naprej znižuje in letošnji gorenjski brigadirji so bili že mlajši od 17 let. Na to, da se akcij zelo malo udeležujejo študentje (letos jih je bilo 16), smo se že navadili. Zgodnja leta je med brigadirji tudi vse manj dijakov višjih letnikov usmerjenega izobraževanja. Tudi letos so, tako kot že vrsto let, prevladovali mladi delavci. Zaskrbnjuje tudi podatek, da je bilo med 500 brigadirji le 25 članov Zveze komunistov. Res je, da so bili ti med najbolj delavnimi na akcijah, toda s številko ne moremo in ne smemo biti zadovoljni. Mladi komunisti bi tudi na tem področju morali biti za zgled ostalim mladincem in se v večjem številu odločati za akcije.»

Veliko govorimo o krizi mladinskega prostovoljnega dela. Kako prebroditi težave?

«Mladinske delovne akcije bomo morali prilagoditi času, v katerem živimo. Od povojnega obdobja do danes se vsebinsko niso bistveno spremenile in to je tudi razlog, da odhajajo brigade nepopolne na akcije. Na Gorenjskem bomo morali do prihodnje sezone oceniti, koliko brigad smo sposobni sestaviti s prizadevanjem vseh mladinskih organizacij, občinskih konferenc in centrov za mladinske delovne akcije. Menim, da je družbeno koristneje, če odide na akcije manjše številne popolnih in povsem pripravljenih brigad, kot zdesetkane ali v zadnjem hipu sestavljene. Ob tem bomo morali okrepiti lokalne delovne akcije, za katere ugotavljamo, da so bile vedno tudi množične in dobro pripravljene.»

C. Zaplotnik

Kriza spoštovanja sistema

Slavnostni govornik ob prazniku krajevne skupnosti Predvdvor je bil predsednik občinskega odbora ZVB NOV Kranj Franc Puhar-Aci

Mače — 3. oktobra pred 40 leti je bil pri Fendetu v Mačah pri Predvdvoru izvoljen prvi narodnoosvobodilni odbor na levem bregu Save na Gorenjskem. Izvolitev tega odbora, prvega organa ljudske demokratične oblasti na vasi, sovpada tudi z dnevi zborna odposlancev v Kočevju. Moto takrat svojevrstne oblike narodne oblasti je bil isti kot Cankarjeva napoved: Narod si bo pisal sodbo sam.

V krajevni skupnosti Predvdvor so si ta zgodovinski dogodek v Mačah izbrali za svoj krajevni praznik. Tako je bila v nedeljo popoldne v Mačah pred poslopjem Fendetove domačije osrednja svečanost, na kateri je bil slavnostni govornik predsednik občinskega odbora ZVB NOV Kranj Franc Puhar-Aci. Udeležili so se številni krajanji in predstavniki občine in družbenopolitičnih organizacij. Ob tej priliki so podelili tudi bronaste značke in priznanja OF ter plakete ZVB NOV Predvdvor. Posebno plaketo je prejela tudi krajevna skupnost. V kulturnem programu so nastopali pevski zbor osnovne šole Matija Valjavec iz Predvdvora, domača folklorna skupina in folklorna skupina zamejskih Slovencev iz Opčin pri Trstu ter recitatorji.

Franc Puhar-Aci je v slavnostnem govoru poudaril, da so Mačani danes lahko ponosni na to, da so med narodnoosvobodilno borbo v večini sodelovali in da med njimi ni bilo nobenega izdajalca. Ko pa je govoril o današnjih razmerah, jih je kritično

ocenil. Rekel je, da nekateri politični slabše vrste danes trdijo, da je kriza našega političnega sistema. «Ne gre za krizo sistema, manjše za krizo spoštovanja sistema...» Puhar-Aci smo delali 15 let v blagostanju, hlastanju za dobrinami, se ne da noč odpraviti... Nuja nas bo prisilila, da bomo zajemali s pravo kmečko žlico, ne pa z zajemalko. Nuja nas bo prisilila, da bo država reševala stvari, ki jih mora reševati, ne pa stvari, ki naj jih rešujemo samoupravno. Nuja nas bo ne nazadnje prisilila, da bomo razumeli, da so bile, so in bodo potrebe in želje vedno večje od moči. Le delo nas rešuje in zato ne gre izgubljati zaupanja. Včasih smo ob prihodu vlaka naravnopravni, ker so vsi ki vedno točno nabavili. Danes vedno zamujajo, a se ne niti ne razburja. Jatova letanja nas bodo prisilila, da se bomo razburjati nad tem. Mir in polno delo sta tisto, kar nam vliva zaupanje, da bomo te težave tudi razrešili...»

V okviru krajevnega praznika je bil v soboto popoldne pri osnovni šoli v Predvdvoru rokometni turnir, ki ga je vodil slavnostni govor. Vrednotilni organizaciji in družbenopolitični skupnosti. V nedeljo popoldne je bil v Dragi tekmovalje strelcev za pokal krajevne skupnosti.

A. Žalac

GLAS Ustanovitelji Glasa občinske konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Tržič — Izdaja časopisno podjetje Glas Kranj — Glavni urednik Igor Slavac — Odgovorni urednik Jože Koznjek — Novinarji: Leopoldina Bogataj, Danica Orelenc, Dušan Humer, Helena Jelovčan, Lea Mencinger, Stojan Saje, Darinka Sedej, Marija Volčjak, Cveto Zaplotnik, Andrej Žalar in Danica Žleber — Fotoreporter Franc Perdan — Tehnični urednik Marjan Ajdovc — Oblikovalci: Lojze Jevrevec, Slavko Hain in Igor Kokalj — List izhaja od oktobra 1947 kot tednik, od januarja 1958 kot poltednik, od januarja 1960 trikrat tedniško, od januarja 1964 kot poltednik ob sredah in sobotah, od julija 1974 pa ob torekih in petkih. — Stavak TK Gorenjski tisk, tisk ZP Ljudske pravice Ljubljana. Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Moše Pljajdeja 1 — Tekoči račun pri SDK v Kranju številka 51500-603-31999 — Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, redakcija 21-860, odgovorni urednik 21-835, tehnični urednik 21-835, komercialna, propagandna, računovodstvo 28-463, mali oglasi, naročnina 27-960 — Oproščeno prometnega davka po pristojnem menju 421-1/72 — Polletna naročnina 450.— din.

Oživiljanje Grimšč Središče za ročno pletenje

Radovljiška tovarna pletenin Almirā ob graščini Grimšče pri Bledu prenavlja tudi gospodarsko poslopje, v katerem bodo še pred koncem leta odprli tovarniške razvojne delavnice in središče za razvoj domače in umetne obrti

Bled — Graščina Grimšče pri Bledu je lani zasijala v novi podobi. Nekaj let so v radovljiški tovarni Almirā odpravili, nato pa se vendar odločili in prevzeli v upravljanje graščino s gospodarskim poslopjem vred. Že od vsega začetka so namreč namera-

vali v teh prostorih organizirati center za razvoj ročnega pletenja in umetne obrti.

Najprej so seveda prenovili graščinsko poslopje, ki ga je lani na najrazličnejših prireditvah obiskalo 35 tisoč ljudi. Veliko jih seveda pride samo zavoljo nakupa v Almirino prodajalno v graščini, ker so tam na voljo najboljši izdelki. Pred časom je Almira v graščini Grimšče postala gostitelj tovarne Lipa iz Ajdovščine, ki je v gradu uredila svojo prodajalno. Namesto da plačuje najemninno, je prispevala 6 tisoč dinarjev za obnovo Grimšč. Lipa je znana zaradi sodobnega oblikovanja pohištva in zato jo je Almira tudi povabila v Grimšče. Računali so, da bo izstopala prav s kreacijami pohištva, ki je pri nas že izdelano še dokaj enolično. Le domiselno oblikovano pohištvo bi namreč sodilo ob bok Almirinim pleteninam, ki dosegajo v vrhunsko oblikovno kvaliteto. Da je res tako, smo lahko spoznali na nedavni modni reviji ob dnevu tekstil-

Almira prenavlja tudi gospodarsko poslopje, v katerem bodo odprli razvojne delavnice in središče za razvoj domače in umetne obrti

Radovljiška tovarna pletenin Almira je tako kot lani tudi letos v Španiji dobila svetovno nagrado za tehnološki razvoj. Njeni izdelki torej sodijo v sam svetovni vrh. Nagrade še nimajo v vitrini, saj v Španijo zaradi varčevanja z dragocenimi devizami niso odpovali.

Pločevina na železniških tirih

V jeseniški Železarni bi lahko takoj še več izvozili, če ne bi nastale težave zaradi odpreme — Z jesenjo postajajo železniške zmogljivosti premajhne

Jesenice — V vseh temeljnih organizacijah jeseniške Železarnice se trudijo, da bi se do konca letošnjega leta kar najbolj približali planirani proizvodnji, predvsem pa uresničili naloge na področju izvoza. V skupni proizvodnji so v osmih mesecih letošnjega leta precej zaostali — za 30.000 ton — a obenem je zaostanek precej manjši kot v enakem lanskem obdobju.

Težave v proizvodnji so se pojavile predvsem zaradi okvar in težav s polproizvodi, vendar se kljub temu usmerjajo v kvalitetnejše proizvode, ki jih zahteva domači, predvsem pa tuji trg. Poslovni uspeh zmanjšujejo visoki stroški, ki so naraščali hitreje kot prihodek, vendar je bil čisti dohodek za 30 odstotkov večji kot lani. Železarna pa beleži še vedno za 3 milijarde 800 milijonov dinarjev izgube.

Železarna je vsa minula leta velik strožnik, vendar ni v prvih sedmih mesecih zmogla uresničiti planskih nalog na področju izvoza. V sedmih mesecih so dosegli le 70 odstotkov izvoza na konvertibilno tržišče, skupni izvoz pa so v primerjavi s planom dosegli le s 63 odstotki.

Bogat program dela

Občinska raziskovalna skupnost Kranj ima v letošnjem programu dela vrsto zahtevnih nalog — Inovatorji leta bodo proglašeni 6. oktobra — Razstava inovacij v Kranju

Kranj — Nikoli ni dovolj denarja za vse predlagane raziskovalne naloge, ki prihajajo na občinsko raziskovalno skupnost. Zato občinska raziskovalna skupnost v Kranju pri urejanju raziskovalnih nalog deluje kot organizator in sofinancer. Vse naloge, ki so prihajale na njihov naslov, so ocenjevali glede na pomembnost, nujnost rešitve problema, zahtevnost, zanimivost in podobno. Naloga, ki je dobila največ točk, je bila izbrana in zanjo so določili tudi sredstva. Odslej pa bo občinska raziskovalna skupnost vsako leto razpisala tudi posebno raziskovalno nalogo, ki naj bi doprinesla k razvoju celotne občine, ne le posamezne delovne organizacije.

Vrsto zanimivih raziskovalnih nalog ima v letošnjem programu dela kranjska raziskovalna skupnost. Med najpomembnejše sodijo nedvomno »Automatizacija in vodenje malih hidroelektrarn«, »Optimalna izkacija malih hidroelektrarn«, »Izraževanje dela in sredstev delovnih organizacij materialne proizvodnje na Gorenjskem« ter naloga, ki

Na izredni seji delavskega sveta so se domenili, da do konca leta izvozijo za 14 milijonov dolarjev izdelkov, da bi tako lahko dosegli do konca leta planirani izvoz v višini 31 milijonov dolarjev. Vsaka temeljna organizacija je tako pred zahtevnimi izvoznimi nalogami, saj je plan izvozno izredno visok. Vendar so se domenili, da se primerno organizirajo in se planom precej približajo že septembra. Zdej je temeljna ovira slaba oskrba s surovinami in polproizvodi, razen tega pa so nastale še težave s prevozi, saj ni vedno dovolj vagonov.

Septembra so v Železarni predvideli za okoli 6.000 ton skupnega izvoza v skupni vrednosti 3,1 milijona dolarjev. Nekatere temeljne organizacije so plan dosegle in tako so nekaj dni pred koncem meseca zabeležili za 4.500 ton odpreme ali 73 odstotkov planiranih izvoznih obveznosti za september. V drugih temeljnih organizacijah pa nimajo dovolj polproizvodov ali jim železnica ne more zagotoviti dovolj prevoznih zmogljivosti, saj z jesenjo postaja vse bolj obremenjena.

D. Sedej

bo proučila kvaliteto mleka v odvisnosti od pogojev pri proizvodnji mleka na področju mlekarne Kranj.

Ni manj zahtevne in koristne naloge pa so tudi naloge, ki raziskujejo razširjenost infekcije sečil pri nosečnicah v občini Kranj, analiza razvojno raziskovalne in inovativne dejavnosti v združenem delu kranjske občine ter analiza pravilnikov za nagrajevanje inovacij v delovnih organizacijah v Kranju.

Za gornje raziskovalne naloge so sklenili tudi že pogodbe z nosilci nalog. Pripravljajo pa še naloge, kot je na primer naloga »Razvoj domačih tekstilnih strojev«, »Toplotne črpalke za ogrevanje stanovanj« in »Vpliv vulkanizacijskih plinov na dihala v obratih Save Kranj«.

V četrtek, 6. oktobra, bodo v Kranju že peto leto podelili nagrade inovatorja leta občine Kranj. Tega dne bo v avli občinske skupščine odprta tudi razstava, kjer bodo v sliki, pa tudi z izdelki samimi prikazani dosežki inovatorjev. Razstava bo odprta do 13. oktobra.

D. Dolenc

Prenovljeno graščino Grimšče je doslej obiskalo že desettisoče ljudi.

nih delavcev v Kranju, saj je marsikateri ženski zastal dih ob sproščeno predstavljenih novih izdelkih gorenjskih tekstilcev. Posebej pletenine lahko brez zadrege prodajajo kjerkoli po svetu kot zadnje modne novosti. Vendar pa Lipa premalo pozornosti posveča prodajalni v Grimščah, saj so razstavili pohištvo tako kot v katerikoli naši prodajalni pohištva. Škoda, saj graščinski prostori ponujajo povsem drugačne razstavne možnosti.

Ob prenovljeni graščini je Almira začela letos prenavljati tudi pripadajoče gospodarsko poslopje. Sami delajo, da bo prenova cenejša. Urejajo delavnice, v katerih bodo dobile prostore tovarniške razvojne službe, ki se danes stiskajo v pretesnih prostorih kljub temu da dosegajo velike uspehe.

Almira bi lahko uresničila tudi nekaj let staro zamisel o središču za ročno pletenje, ki bo spodbujalo razvoj domače in umetne obrti. Z ročnim pletenjem se je Almira začela ukvarjati pred leti in spomnimo se še njenih akcij in razstav ročnih pletenin. Danes ima okoli 70 pletilj, ki pletejo doma na roko. Veliko naših žensk pa ima doma tudi pletilne stroje in bi rade delale, pa ne vedo, kaj. Z novimi delavnicami bo lahko Almira dobila razširila kooperantsko mrežo. Okoli deset pletilj ima že takšnih, ki so kos najzahtevnejšemu ročnemu pletenju, lahkemu in prostornemu. Še več jih bo verjetno, ko bodo v novih delavnicah stekli tečaj in stalna srečanja. Danes se morajo namreč pogovarjati z vsako pletiljo posebej, saj nimajo delavnice, kjer bi se lahko zbrale vse hkrati.

Brez dvoma pa je za novi center za ročno pletenje, ki ga bodo odprli ob dnevu republike, najpomembnejše to, da ima že pletilje, ki nanj tako rekoč težko čakajo.

Volčjak

Novost v kmetijskem izobraževanju na Gorenjskem

Kmetijska šola preko zime

Srednja mlekarska in kmetijska šola Kranj pričinja letos z dveletno kmetijsko šolo — Pouk od oktobra do konca aprila v Predosljah — Doslej se je za šolanje že odločilo 22 kandidatov z Gorenjske, iz ljubljanskih občin in iz Kamnika — Prijave še do 17. oktobra, izjemoma tudi kasneje

Kranj — Z uvedbo usmerjenega izobraževanja v slovensko srednje šolstvo je Mlekarski šolski center (zdaj Srednja mlekarska in kmetijska šola) pričel pred dvema letoma tudi z izobraževanjem za kmetijske poklice. S tem je zapolnil vrzeli, ki so nastale v kmetijskem šolstvu z ukinitvijo šole v Poljčah pri Begunjah. Prvo leto se je vpisalo na kmetijsko smer 33 osnovnošolcev z Gorenjske in iz ljubljanskih občin, lani 51, letos pa že 68. Večina učencev bo v treh letih končala program četrte zahtevnostne stopnje in pridobila naziv kmetijec. Najbolj uspešni bodo nadaljevali šolanje, dokončali program pete stopnje in dobili naziv kmetijski tehnik, s tem pa izpolnili tudi vse pogoje za vpis na višjo ali visoko kmetijsko šolo. Zanimanje za kmetijsko izobraževanje se na Gorenjskem, sodeč po številu vpisanih, povečuje iz leta v leto. Ob tem je spodbudno, da se za to šolo odločajo tudi učenci z boljšim učnim uspehom, med njimi celo odličnjaki.

Letos bo Srednja mlekarska in kmetijska šola Kranj pričela tudi z izobraževanjem po skrajšanem kmetijskem programu. Šolanje bo trajalo od oktobra do konca aprila v stari osnovni šoli v Predosljah. Doslej se je za dveletno šolo odločilo že 22 kandidatov z Gorenjske, iz ljubljanskih občin Bežigrad, Siška in Vič-Rudnik ter iz Kamnika. Prijave bodo sprejemali v šoli še do 17. oktobra, ko naj bi se pričel pouk, in izje-

Začaran krog

(ali: koliko je vredno varčevanje?)

Naj začnem tam, kjer se končuje članek v Glasu pod naslovom Do prve eksplozije in sicer: Doklej bo tako? Ali bomo morali dočakati prvo eksplozijo, nakar bodo seveda stvari hipoma jasne.

Kot kaže, bo najbrž res tako. In za kaj gre? Zakon o energetskem gospodarstvu (Ur. l. SRS 33/81) prenaša izvrševanje nalog inšpekcije parnih kotlov na občinske in medobčinske inšpekcije. Do sprejema zakona je takšne preglede opravljala republiška inšpekcija parnih kotlov. Zaradi prenosa v občinsko pristojnost pa republika zdaj ne more prevzeti in reševati zadev iz občinske pristojnosti; tudi zaradi obremenjenosti z zadevami iz republiške pristojnosti.

Na upravi inšpekcijskih služb v Kranju pravijo, da so na to 11. julija letos opozorili vse izvršne svete gorenjskih občinskih skupščin. Izvršni sveti pa so dokaj različno pristopili k razreševanju tega problema oziroma organizi-

ranju te inšpekcije na Gorenjskem in niso zagotovili pogojev za organizacijo te službe pri upravi inšpekcijskih služb. Glavni vzroki za to so bili omejevanje sredstev splošne porabe in finančne težave v občinskih proračunih. V upravi inšpekcijskih služb bi namreč morali na novo zaposliti enega do dva inšpektorja parnih kotlov, za kar bi morale občine zagotoviti 60 do 120 milijonov starih dinarjev. Zaradi varčevanja tega denarja ni.

Združeno delo ima sedaj zato velike težave. Uprava inšpekcijskih služb, ki je skupaj z izvršnimi sveti dolžna zadevo urediti, tega ne more, ker ni denarja. Ker ni denarja, ni inšpektorjev. In ker ni inšpektorjev, se lahko zgodi, da bo počilo. In če bo res? Potem bomo hitro lahko našli, če bo treba, tudi veliko več denarja, samo da bomo stvar uredili. Koliko je torej pravzaprav vredno varčevanje zaradi varčevanja?!

A. Z.

Naveličani hotelskih silosov

Tuji gostje se neradi odločajo za letovanje v hotelih, čeprav so zanje penzijske cene skrajno nizke — Če letujejo pri zasebnikih, jih ti zaradi naše neorganiziranosti in nepovezanosti ne prijavijo

Zdej, ko ocenjujemo našo turistično sezono podolgem in počez, z vsemi njenimi pomanjkljivostmi vred, ko se primerjamo z drugimi turističnimi sredozemskimi državami, smo po svoji stari navadi lepo zadovoljni — statistika pač pravi, da smo dosegli planirani devizni turistični priliv, milijardo in dvesto milijonov dolarjev. Nas, večnih turističnih optimistov, pač ne vznemirjajo malo drugačne statistične primerjave, ki bi pokazale čisto drugačno sliko naše turistične vsakdanjosti.

Tako na primer tisto turistično milijardo in nekaj čez venomer primerjamo z lansko sezono, ki je bila najslabša doslej in zato vsaka turistična nočitev letošnje sezone kaj hitro dvigne odstotke; zdej veljavna turistična metodologija pa po drugi strani sploh ne zajema vse potrošnje tujih gostov, denimo, trgovine, ki v turistični sezoni samo na Gorenjskem 20 odstotkov prometa »pokasira« zaradi nakupov tujih gostov (če je podatek vsaj približno točen, je silno vznemirljivo, kajti gorenjska trgovina z nekaj svetlimi izjemami tujemu gostu ne nudi kaj prida).

Bencinski boni, ki so vzdignili prah, so »udeleženi« v deviznem turističnem prilivu s presunljivo visokimi 40 odstotki! Prišli bi na kaj spolkov in občutljivo področje, če bi razmišljali, če so se naftarjem tudi vrnilo, a rajši povejmo, da so bili vsaj ti umestni, saj individualni gostje niso množično menjavali valute v dinarje pred mejnimi prehodi in smo jim devize tako lahko organizirano pobrali. Veliko več smisla najdemo tudi v dinarskih čekih s popusti, če vemo, da so bili vendarle vabljeni, obenem pa so vsaj deloma omejili »razpaseno« privatno menjavo.

Od vseh spodsrljajev in boleznih, ki kronično napadajo naš turizem, pa je — kot se vedno bolj dozdeva — najbolj neozdravljiva epidemija neprijavljenih gostov, ki letujejo v vikendih, počitniških domovih in pri zasebnikih. Gostje so se očitno naveličali hotelskih silosov, pa letujejo pri cenejših zasebnikih, čeprav so tudi hotelski penzionari zanje skoraj zastoj. Sam Bled že dve leti ni povisal penzijskih deviznih cen, tudi Podvin in Kranjska gora ne, vemo pa, da jih bodo zato potunkali na poslovno dno visoki stroški. Prava razprodaja!

A ostanimo pri neprijavljenih, ki se zaradi turistične neorganiziranosti skrivajo pri zasebnikih in ki bi ob boljši učinkovitosti lahko primaknili zajeten kupček k milijardi in dvesto milijonov. Tudi na Gorenjskem, kjer ustvarimo četrtno slovenskega turističnega prometa, jih imamo. Če bi napravili analizo julija, bi peki povedali, da spečijo veliko več kruha, kot ga pojedjo prijavljeni gostje in zakaj bi domačini prav julija in avgusta pojedli veliko več kruha?

Zasebniki so pač neorganizirani in to pomanjkljivost si lahko zataknejo za lastni klobuk. Razveseljivo je zatorej — v turizmu našega optimizma nikoli ni dovolj — da se je precej zasebnikov na Bledu odločilo za gradnjo penzionov s po 20 do 40 posteljami. Začutili so, da se bodo dobro prodajali in prav je tako: zasebna ponudba že leta in leta pri nas skrajno šepa. Obenem, ko nam bodo evidenčno zvišali turistični devizni priliv, bodo z manjšimi penzionari tudi dvignili raven zasebne turistične ponudbe. Gospodinja, ki bo morala postreči dvajsetim gostom, se jim bo pač veliko bolj posvetila kot tista, ki ima v mansardi le dve postelji.

Sedej

Ekološki primer, ki se ne sme ponoviti

V začetku septembra prihodnje leto bo minilo 10 let, ko so zadnjikrat dvignili zapornico HE Moste pri Žirovnici. Takrat je Sava, najdaljša slovenska reka, v nekaj urah postala vse do Zbilj in še dlje mrtva, smrdljiv, strupen odtočni kanal. Škoda zaradi poginulih rib je po takratnih cenah znašala okrog 1 milijardo starih dinarjev. — Septembra 1984 se bo torej iztekel 10-letni rok, ko bo pomembno potreben remont na napravah HE Moste. — Ob zadnjem remontu smo bili prestrašeni, vsi in na vseh ravneh smo se zaklinjali, da se takšna ekološka katastrofa ne sme ponoviti. — Kaj smo naredili od takrat (v devetih letih) in kaj nas čaka prihodnje leto? Se ekološki primer iz leta 1974 res ne bo ponovil?

Sodelujoči

Glavna Okrogla miza smo organizirali 23. septembra v enem od prikupno urejenih prostorov gostilne Stari Mayer v prvem nadstropju. Pogovora so se udeležili: namestnik predsednika republiškega komiteja za varstvo okolja in urejanje prostora TONE POLJŠAK, pomočnik predsednika republiškega komiteja za energetiko in gradbeništvo RASTO MOČNIK, direktor TOZD HE Moste EDVARD VENGAR, vodja tehničnih služb Savskih elektrarn JOŽE ERJAVEC, ALENKA OCVRK, pomočnik direktorja ribištva Ljubljana, republiški ribiški inšpektor in predstavnik komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano JANEZ ČERNAČ, organizacijski tajnik ribiške družine Kranj IVAN MAUSER, gospodar ribiške družine Kranj FRANC CARL, gospodar ribiške družine Tržič PETER JEŽ, predsednik ribiške družine Tržič JELKO RUSTJA, MIRO DERLINK iz ribiške družine Radvoljica, direktor Savskih elektrarn JURE BRGULJAN in predsednik medobčinskega sveta SZDL za Gorenjsko VILI TOMAT.

Kranj, 23. septembra — Leto dni pred iztekom se 10-letnim rokom o obveznem remontu na napravah hidroelektrarne Moste pri Žirovnici smo se v uredništvu odločili, da letošnji prvo jesensko Okroglo mizo v naši programski zasnovi namenimo vprašanju: Kaj nas čaka prihodnje leto? Devet let je minilo in ta hip nas manj kot 11 mesecev loči do preteka predpisanega roka. Dogodki takratnih dni so časovno še tako blizu in bili so tako zastrašujoči, da jih ni bilo moč pozabiti. Takrat smo se na vseh ravneh zaklinjali, da se takšna ekološka katastrofa ne sme ponoviti. Zato smo tokrat k Okrogli mizi povabili tiste, ki so bili v prvi vrsti poklicani in odgovorni, da ta primer razrešijo v desetih letih, in tudi tiste, ki pri vseh dosedanjih izpustih niso bili neprizadeti in se tudi ta hip še kako zavedajo nacionalne odgovornosti pri tvornih ekoloških primerih.

Hidroelektrarna Moste je bila takrat, ko je bila zgrajena, sodobna elektrarna z akumulacijskim jezerom, v katerem je okrog 6 milijonov kubičnih metrov vode. Razvoj tehnologije na tem področju je čez čas tudi to elektrarno prikazal kot »zastarelo«. Zakaj? Vodo v akumulacijskem jezeru zadržuje ena sama zapornica, ki jo je ob večjih, rednih vzdrževalnih delih treba dvigniti in izprazniti akumulacijo vode za njo. Po vojni so bili doslej štiri takšni remont. Ob izpraznitvi jezera 1952. leta ni bila zabeležena škoda. 1959. leta je bil ribji stalež že ogrožen. 1964. leta pa so ribiške družine že vložile odškodninske zahteve zaradi poginulih rib. 1974. leta so bila mnenja strokovnjakov pred načrtovanjem izpustom deljena. Takrat je v ocenah in napovedih prevladala trditev, da bodo s postopnim praznjenjem jezera, kljub strupenim snovem, ki so se v desetih letih nabrale za pregrado, preprečili večji pogin. Ribiči so sicer dvomili o tem in se zaradi kritike v javnosti niso odločili, da bi nekaj mesecev pred napovedanim praznjenjem sprostili lovni režim v Savi. Če bi se namreč uresničile napovedi strokovnjakov in praznjenje jezera ne bi povzročilo škode, bi se zaradi takšne odločitve osramotili. Potem pa so vse bolj ali manj optimistične napovedi v trenutku odpovedale. Uresničile so se najbolj črnogledne, saj je ta izpust povzročil pravo ekološko katastrofo. Od Most do Zbilj in še dlje sta bili zastrupljeni in z blatom uničeni vsa favna in flora. Ocenjena škoda na ribah se je ustavila na okrogli številki: 1 milijarda starih dinarjev. Po izpustu je bil sklican sestanek vseh sodelujočih in prizadetih, bilo je odločno in javno poudarjeno, da se ta slovenska in jugoslovanska nacionalna sramota ne sme več ponoviti.

Za glavnega krivca, ki mora ribiškim družinam povrniti škodo, so bile deklarirane Savske elektrarne. Njim je bila tudi naložena naloga, da se čez deset let kaj takšnega ne bo smelo spet zgoditi.

Vodja tehničnih služb Savskih elektrarn Jože Erjavec je na Okrogli mizi takole pojasnil dosedanje priprave in trenutno stanje: »V Savskih elektrarnah smo se zavedali vseh katastrofalnih posledic zadnjega praznjenja jezera in vemo, da ima ta ekološki primer v naših naši republiki tolikšno širino, da bi ob ponovitvi katastrofe lahko prerasel v politični problem. Doslej je bilo sklicanih že več posvetovanj z zvezo vodnih skupnosti, območno vodno skupnostjo Gorenjske in prizadetimi. Najprej je bila izdelana študija o tako

EDVARD VENGAR, direktor TOZD HE Moste

JOŽE ERJAVEC, vodja tehničnih služb Savskih elektrarn

imenovani premostitvi bazena, ki pa je bila 1980. leta zavrnjena kot možna rešitev. Potem je bila potrjena študija o izgradnji dodatne zapornice na koncu turbinskega izpusta. Takšna rešitev omogoča, da bo obstoječa zapornica prevzela vloge regulacijske. S tem so nevarnosti za pogin rib odpravljene.

K tehnici rešitvi je bil izdelan v začetku minulega leta finančni načrt. Po lanskih ocenah bi znašala uresničitev takšnega projekta za sanacijo nekaj nad 73 milijonov dinarjev. V tem znesku so tudi stroški, kot so: izdelava študije, snemanje terena, geološke raziskave, izdelava projekta, sanacija desnega brega in čiščenje talnega izpusta, ki skupaj znašajo dobrih 8,5 milijona dinarjev. Doslej je narejeno vse, razen sanacije desnega brega in čiščenja talnega izpusta, kar naj bi se po programu začelo prihodnji mesec. Sredstva za ta del so zagotovljena, 3.933.000 dinarjev prispeva Območna vodna skupnost Gorenjske, razliko pa Savske elektrarne oziroma Elektro gospodarstvo Slovenije iz sredstev 15-odstotne amortizacije.

Kaj pa uresničitev glavnega projekta? Zaradi inflacije se je številka 73 milijonov letos že ustavila na okrogli številki 100 milijonov dinarjev, zagotovljenih pa je ta hip nekaj manj kot ena desetina vseh sredstev.

ALENKA OCVRK, Zavedatelj za ribištvo Ljubljana

FRANC CARL, gospodar ribiške družine Kranj

Direktor Savskih elektrarn Jure Brguljan pojasnjuje: »Ker je široko zastavljena in upamo, da bo prišlo do spopazumnega dogovora med Območno vodno skupnostjo Gorenjske in Elektro gospodarstvom Slovenije o skupnem financiranju celotnega projekta v razmerju 50 : 50. Prvotni predlog financiranja sanacije, po katerem bi zagotovili sredstva Območna vodna skupnost Gorenjske, Savske elektrarne TOZD HE Moste, Železarna Jesenice in občina Jesenice, ni bil sprejet. V Sloveniji pa že poznamo podobne primere razreševanja ekoloških primerov (Krško, Djuro Salaj), kjer so vodne skupnosti in elektro gospodarstvo sodelovali z enakim deležem. Elektro gospodarstvo oziroma Savske elektrarne celotnega zneska ne zmoremo. Mi na primer letos pričakujemo 750 milijard starih dinarjev izgube in z amortizacijo moramo kriti tudi del te. Če bi se območna vodna skupnost za to odločila, menda se je v zadnjem času nabralo nekaj denarja, bi bilo elektro gospodarstvo najbrž pripravljeno pristopiti s kreditiranjem.

Stališče Območne vodne skupnosti pa je do tega trenutka jasno. Z lani odobrenimi sredstvi za pripravljala dela v znesku 3.932.859 dinarjev (50 odstotkov od celotnega zneska za pripravljala dela) je njihov izvršilni odbor 30. 4. 1982 zadevo zaključil z naslednjo obrazložitvijo: S plačilom navedene udeležbe OVS Gorenjske smatra, da so obveznosti vodnega gospodarstva do sanacije Moščanskega jezera v celoti poravnane in da so preostali potrebni posegi in dela skrb Savskih elektrarn.

Stanje glede sanacije, katere rok poteče septembra prihodnje leto, je na razgovoru takole ocenil Franc Carl, gospodar ribiške družine Kranj: »Devet let je torej poteklo in vse skupaj je še na papirju. Dvomim, da se bomo v enem letu izognili katastrofi. Ribiči smo naredili inventarizacijo rib v Savi do Medvod. Po sedanjih ocenah bi lahko znašala škoda 11 milijard starih dinarjev. Škoda, ki bi bila povzročena na podtalnici na Sorškem polju, pa sploh ni izmerljiva.

Tehnična rešitev je torej jasna iz znana, vendar na finančnem področju od junija lani do septembra letos ni bilo nič razrešenega. Metalna Maribor, kot dobavitelj opreme, opozarja, da se je treba odločiti, ker bo uresničitev celotnega projekta trajala najmanj 12 do 14 mesecev. Predpisani rok za izvedbo sanacije do septembra prihodnje leto je torej v nevarnosti. Drugače povedano: Časa je bilo deset let, toda po devetih letih ga zmanjkuje, uresničitev zamisli ostaja na papirju.

Pred devetimi leti, ob katastrofi smo zapisali: ... Smo res tako bogati, da si lahko privoščimo?! Prepričanje, da zaradi trenutnih gospodarskih interesov moramo zamažati in če je treba zato tudi seči v žep in povrniti škodo, nas lahko v prihodnje (!) veliko več stane. Prav bi bilo, da se

Uresničile so se najbolj črne napovedi

25. septembra — Danih 25 so v elektrarni Moste »jezero« ura in pol pred

v jezeru okrog 7 milijonov kubičnih metrov vode, zdaj pa je bilo le še dober milijon. Za pred sedmo ura davi i

zavemo, da živa Sava ne pomeni le ribje bogastvo in izkupiček od tega. Živa Sava je tudi izvor in najboljši barometer zdravja. Ne bi bilo napak, če bi pomislili, da je Sava tudi vir podtalnice, zaglog pitne vode. Če bo struga Save zastrupljena, ni daleč do ogromnega rezervoarja pitne vode na Sorškem polju. Lahko se zgodi, da bomo čez čas priča boleznim, ki jim bomo lahko le ugotovili (ne pa preprečili) izvor v strupeni podtalni vodi...

Vodja tehničnih služb Savskih elektrarn Jože Erjavec je s tem v zvezi poudaril: »Zagotavljam, da do katastrofe ne bo prišlo; sicer bomo podaljšali rok za remont.« Ob tej kategorični ugotovitvi je zanimiva razlaga namestnika predsednika republiškega komiteja za varstvo okolja in urejanje prostora Toneta Poljšaka:

IVAN MAUSER, organizacijski tajnik ribiške družine Kranj

VILI TOMAT, predsednik medobčinskega sveta SZDL za Gorenjsko

»Da ne bo prišlo do praznitve akumulacije, ne morem zagotoviti. Recimo pa, da bo ta rok podaljšan za pol leta. Ob komiteja, naš in komite za energetiko in gradbeništvo (najbrž lahko govorim tudi v imenu pomočnika predsednika tega komiteja Rasta Močnika, ki je prisoten), bosta pri pristojnih organih podpla prošnjo za podaljšanje zakonitega roka glede remonta.

Poudarjam, da do večeraj nismo spali. V republiškem komiteju smo že tri leta koordinator in pobudnik za razrešitev tega vprašanja in moščanski primer je sestavni del programov ostalih ekoloških problemov v Sloveniji. Našli smo tehnične, trajne rešitve; pripravljala dela so izvedena; ves čas smo sodelovali z območno vodno skupnostjo Gorenjske. Sodimo, da to ni samo problem elektro gospodarstva, saj je tudi druga praksa razreševanja problemov pokazala, da je to tudi stvar vodnega gospodarstva. Ocenimo tudi lahko, da je Železarna s plačevanjem svojih obveznosti svoj delež k temu poravnala. Razen tega je sanirala tehnologijo in skoraj ne onesnažuje več Save. Ko bo čez štiri do pet let zgrajena čistilna naprava na Jesenicah, bo stanje veliko boljše in takrat bomo lahko govorili o trajni rešitvi problema na območju tega dela Save. Menim, da bi se zadeva glede finančne konstrukcije lahko v nekaj tednih razrešila in da so realne možnosti o tem, da se pogovarjamo z Območno vodno skupnostjo Gorenjske in njenimi samoupravnimi organi. Kar pa zadeva podtalnico, se najbrž vsi zavedamo, da je lahko škoda nepredvidljiva in bi bila veliko večja do škode zaradi poginulih rib.

JURE BRGULJAN, direktor Savskih elektrarn

MIRO DERLINK, ribiška družina Radvoljica

Stanje glede sanacije je torej ta trenutek še vedno dokaj nejasno. Nobena kategorična izjava (Jožeta Erjavca in Toneta Poljšaka), če ju pre-

Sava je postala mlakuža

bilo moč le ugibati. Ribiči so bili črnogledni. Če Sava Bohinjka, ki tokrat ni posebno velika, ob izlivu ne bo kaj prida razredčila brozge, se lahko zgodi, da bo do Kranja ali pa še dlje poginilo vse živo.

Ribiške družine opozarjajo prebivalce, naj ne pobirajo mrt-

vih rib i ker so st še žive, tako pozri plašijo ri vode in ji pene. Ne omotičn jo prebi

JANEZ ČERNAČ, član bliskega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in republiški inšpektor

tehtamo, pravzaprav ničesar ne rešuje. Če bi te remonta kar navajala Jože Erjavec, lahko bi le določeni čas; po izjavi Toneta Poljšaka pa bi mer pol leta. Torej bi bilo do takrat treba opraviti sanacijo. Ob tem pa je zelo pomembna priprava na pogovoru o tem, da je samoupravni organ dolgotrajna. In prav samoupravni organi so v trenutku, kot kaže, v Elektro gospodarstvu in Območni vodni skupnosti Gorenjske tisti, ki bi zadevo finančno uspešno razrešili. Časa za klajevanje in dogovarjanje pa ni veliko. Namreč, totem uspehu, da se ekološki primer iz leta 1974 bo ponovil!

Predsednik medobčinskega sveta SZDL za Gorenjsko Vili Tomat je poudaril: »Zdaj lahko pretek Glasa vplivamo na delegate, da se tega problema v razpravah zavedo. Naša skupna naloga je zdravje in čisto okolje. In v zadnjih letih je vendarle nekaj narejenega. Mislim da bi vendarle gre za spoznanje, da ob gospodarskih problemih ne sme ostajati v ozadju ekološki dročje...!

Če nam je v Glasu, morda še pet minut pred dvanajsto, uspelo opozoriti na vse tisto, kar bi se zdaj hitro in odgovorno zavedeli, potem dodajmo še tole: 87. člen ustave SRS pravi:

»Delovni ljudje in občani, organizacije in druge skupnosti in druge samoupravne organizacije in skupnosti imajo pravico in dolžnost vplivati pogoje za ohranitev in razvoj naravnih delom pridobljenih vrednot človekovega zdravja ter preprečevati in odpravljati škodljive posledice, ki z onesnaženjem zraka, tal, vode, vodnih in morja, s hrupom ali kako drugače ogrožajo vrednote ali spravljaajo v nevarnost življenje in zdravje ljudi.«

V ilustracijo tega določila pa tale izjava Janeza Černača iz republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in hkrati republiškega ribiškega inšpektorja: »Škoda na ribah je samo majhen delček vsakoletne škode, ki jo država plačuje na račun dolgoročne naloge, ki se

PETER JEŽ, gospodar ribiške družine Tržič

JELKO RUSTJA, predsednik ribiške družine Tržič

pravi čistoča vode. V začetku leta 1980 je bil v prebruhu sklenjen družbeni dogovor o skupnih delih glede zastrupljanja voda v porečju Save. V govor omenja družbeni plan, urbanistične in akcijske programe, obveze odgovornih, da jih škodah. Povsod so omenjene občine, organizacije združenega dela. Po skoraj štiri letih sklenitve tega dogovora lahko ugotovimo, da stanje samo še slabše. Ali je ta hip preveč zavati od združenega dela, da bi zavestno izšlo 10 milijard starih dinarjev in tako za vse čase šilo ta problem...?

Ekološki primer, ki se ne sme ponoviti, je trenutek torej še vedno premalo prodir v zavest. Težko bi se sprijaznili z razlago, da težka gospodarska situacija žal to onemogoča, da bo ponovno treba tvegati katastrofo. V primeru nimamo opravičila za znano razlago: »Mar je res dolžna narediti vse ta generacija? Naj še nekaj ostane za prihodnje rodove?« Morda, da je moščanski ekološki primer dolžna biti ta generacija, ker ga je ta tudi povzročila. Z govornikom drugačnega mnenja pa še tole: »bomo prepuščali problem prihodnjim rodovom se lahko zgodi, da bodo opozorila prepozna.«

A. Žalar

Dokumentacija in fotoarhiv Glasa izpred devetih let

TONE POLJŠAK, namestnik predsednika republiškega komiteja za varstvo okolja in urejanje prostora

RASTO MOČNIK, pomočnik predsednika republiškega komiteja za energetiko in gradbeništvo

Gorenjska nočna kronika

IZVAJ NA TLA

Ko so se konec septembra v Kranjski fantje veselo poslavljali pred odhodom v vojsko, so si nekateri res dali duška. Enemu izmed njih ni bilo dovolj lepo na tleh, začel je lesti kar na smreko — glej, kljub vinjenosti je prijel v višino osmih metrov. Višje ni šlo. Fantu se je zavrtelo v glavi in je strmoglavil. Z maligani je pač varneje ostati na trdnih tleh.

VAGON NI NA PRETEK

Nesporazum je bil hitro pojasnjen, in delo je spet lahko steklo naprej. Sporočilo pa je bilo sprva kar alarmantno — dva občana naj bi na loški železniški postaji vrnili tovorni vagon in vanj nalagala neko blago. Pa je bilo vse v redu, le da so o tem pozabili obvestiti prometnika. Odslej se menita ne bo več pripetilo kaj takega.

PONOČI PRODAJAL ČEVLJE

Debelo je pogledal občan v eni od jeseniških stolpnice, ko je ponoči ponoči pozvonil freznanec in ponujal kar dobre planinske čevlje v nakup. Ko ga je občan povprašal, katere številke so, ni poznal prodajalec o tem imel niti pojma. Očitno je dobro vedel samo to, da Alpina zdaj ne izdeluje več planinskih čevljev in da bodo ljudje strašno hvaležni, če jim proda kakšne čevlje. To samo po sebi ne bi bilo prav nič napak, če si ne bi bil človekoljub »nabavil« čevlje na klop pred hotelom Prisank v Kranjski gori, kamor jih je odločil pozabljiv planinec.

RAZGRAJAL KOT DOMA

Kot doma se je v bifeju na Jesenicah počutil možakar, saj je v bifeju zaposlena njegova žena. Zato je menil, da lahko pokaže svojo pomembnost z razgrajanjem. Tega pa so imeli gosti takoj dovolj, poklicali so miličnike, ki so možakarja pospremili tja, kjer najbrž ni imel veliko poslušalcev.

L. M.

NESREČE

TRČENJE V KRIŽIŠČU

Škofja Loka — V petek, 30. septembra, nekaj pred 6. uro zjutraj se je na lokalni cesti v Stari Loki pripetila prometna nezgoda. Voznica kolesa Erika Hafner (roj. 1951) iz Škofje Loke je peljala po neprednostni lokalni cesti proti križišču s prednostno cesto pri Domu slepih. V križišču je zapeljala prav tedaj, ko je mimo pripeljal z osebnim avtomobilom Dušan Černigoj (roj. 1948) iz Škofje Loke. Kljub zaviranju voznik osebnega avtomobila ni mogel preprečiti trčenja. Hafnerjevo so huje ranjeno prepeljali v Klinični center.

PEŠEC PRIŠEL PRED AVTO

Jesenice — Na cesti maršala Tita se je v petek, 30. septembra, ob 19. uri pripetila prometna nezgoda, v kateri je bil ranjen Franc Rekar (roj. 1922) z Jesenic. Rekar je z desne strani nenadoma prišel na cesto, pri tem pa ga je kljub zaviranju oplazil osebni avtomobil, ki ga je vozil Darko Struna z Blejske Dobrave. V nesreči ranjenega Rekarja so prepeljali v bolnišnico.

OTROK NENADOMA NA CESTO

Jesenice — V soboto, 1. oktobra, nekaj pred 9. uro dopoldne je nenadoma izza grmovja priteknel na magistralno cesto 4-letni Erik Orson z Jesenic. Otrok je priteknel prav pred avtomobil, ki ga je od bolnišnice proti železniški postaji peljal Mirko Bertonec (roj. 1943) z Jesenic. Voznik se je umaknil v levo in zaviral, vendar nesreče ni mogel preprečiti. Otroka so lažje ranjenega prepeljali v bolnišnico.

SMRTNA NEZGODA S TRAKOTRJEM

Boh. Bistrica — V soboto, 1. oktobra, nekaj pred 19. uro se je na regionalni cesti Nemški rovt — Boh. Bistrica pripetila huda nesreča. Andrej Zorč (roj. 1947) je peljal traktor s prikolico, na kateri so bila naložena drva. Na vrhu je sedel Željko Trop (roj. 1957). V levem ovinku, ko je menjal prestave, vozniku ni uspe-

lo takoj prestaviti v nižjo prestavo, zato je traktor začel voziti hitreje. Pri tem ga je začelo zanašati, tako da se je prikolica naložena z drvmi prevrnila. Trop pa je udaril z glavo ob steno bližnje stavbe in zaradi hudih poškodb umrl.

L. M.

Samovžig sena

Stara Fužina — V četrtek, 29. septembra, nekaj pred 19. uro je zagorelo gospodarsko poslopje Antona Urha. Ocenjujejo, da je zagorelo zaradi samovžiga sena. Pogorelo je okoli 20 ton sena, živino pa so uspeli rešiti. Ogenj so gasili gasilci in vaščani. Škode je za okoli 2 milijona novih din.

Ogenj na tovarnjaku

Radovljica — V soboto, 1. oktobra, nekaj po polnoči je začelo goriti na tovarnem avtomobilu last OZD Integral Ljubljana, Tozd Jesenice, parkiranim na Kranjski cesti. Na tovarnjaku se je vnela izolirna volna, ki so jo, kot so ugotovili, nalagali na tovarnjak v Izolirki še ne dovolj ohlajeno. Ogenj so gasili gostje hotela Grajski dvor in voznika tovarnjaka. Škode na tovarnjaku in na tovoru je za 15.000 din.

Uspela gasilska vaja — Minuli petek so gasilci poklicne gasilske in reševalne čete jeseniške Železarne pripravili akcijo gašenja požara na pretakališču butana in valjarni Bela. Po predpostavki, da je malomaren delavec pri pretakanju plina iz cisterne povzročil iskro in požar, so nadvrse hitro in učinkovito preverili svoje sposobnosti, v rekordno kratkem času in z vsoto doslednostjo. — Foto: D. Sedej

Za večjo prometno varnost Varnostni pas

V prihodnjem letu se bo voznik moral z varnostnim pasom, ki ga ima vsako osebno vozilo, tudi privezati. To bi sicer moral delati že doslej, vendar neupoštevanje tega določila iz zakona še ni sankcionirano. Varnostni pas-vozilu ni za okras, pač pa naj preprečuje hujše poškodbe v morebitni prometni nesreči. Predvsem se tako voznik in potniki najbolj obvarujejo pri čelnih trčenjih ali pred padci iz prevračajočega se avtomobila. Statistika pravi, da ima voznik pri padcu iz avtomobila petkrat manj možnosti za preživetje, če ni privezan z varnostnim pasom.

Med vožnjo varnostni pas prav v ničemer ne ovira sproščenosti voznika in sopotnika. Priporočljivo je, da imajo sedeži v avtomobilu tudi vzglavnike, ki jih žal naše tovarne še ne vstavljujejo v vse tipe vozil. Vzglavniki preprečujejo poškodbe tilnika pri trčenjih od zadaj. Vendar pa ne bodo učinkoviti, če niso naravnani na primerno višino, da zadržijo voznikovo oziroma sopotnikovo glavo.

Vozniki se na žalost še premalo pripenjajo z varnostnim pasom. Nekateri le za daljše vožnje, čeprav krajše niso prav nič bolj varne. V turistični sezoni si lahko ogledamo tuje voznike, ki so prav vsi privezani z varnostnim pasom, nekaj zaradi varnosti in osveščenosti, da lahko nekaj store za svojo varnost v primeru nezgode, nekaj pa zato, ker tako zahtevajo tudi prometni zakoni.

Varnostni pas rešuje življenja, varuje zdravje. To ni le geslo prometnih akcij, pač pa se je nič kolikokrat že izkazalo v praksi. Zato se privežite vsakič, ko sedete v avto. Pomislite tudi na to, da ima uporaba varnostnega pasu svojo težo in vrednost pri raznih odškodninskih in kazenskih zadevah, ki se tičejo prometne varnosti.

Mrak

S SODIŠČA

Vlom po treh dneh dela

Le tri dni je bil 33-letni Vlado Beronja zaposlen pri Gradbincu Kranj, ko je že v vromil v priročno skladišče, v gradbeno barako na gradbišču SGP Gradbinca v Šenčurju. Skupaj z Željkom Lovričem, starim 22 let sta odnesla za nekaj več kot 19.000 din raznega orodja; kotno brusilko, vrtalko, tesarsko sekuro, brusilne plošče za železo, kabel itd.

Beronja in Lovrič sta konec junija prišla iskat delo v Kranj. Medtem ko si Lovrič še ni našel zaposlitve, je Beronja 19. julija začel delati pri Gradbincu, dobil je tudi sobo v samskem domu. Ker je Beronja delal na delovišču v Šenčurju, je opazil priročno skladišče in orodje v njem, ugotovil, da ponoči ni zastraženo, zato je nagovoril Lovriča, naj mu pri vromu pomaga. V barako je vromil skozi okno, nato sta v prte nabrala razno orodje in se z avtobusom odpeljala v Kranj, od tam pa s taksijem v Medvode k nekemu sorodniku. Beronja

je namreč ocenil, da bi bilo orodje mogoče dobro prodati. Sorodnik je res shranil orodje, čeprav je očitno vedel, za kaj gre, saj ga je polovico shranil v službi, polovico pa odnesel domov.

Pred temeljnim sodiščem v Kranju sta se tako Beronja kot Lovrič izgovarjala drug na drugega, vendar je sodišče ocenilo, da je bil pobudnik vloma Beronja, saj je poznal razmere na gradbišču. Obsodilo ga je na leto in pol zapora in pri tem upoštevalo, da je bil že kaznovan za podobna dejanja. Lovriču pa je odmerilo 10 mesecev zapora ter pri tem upoštevalo, da je še zelo mlad. Na pogojno kazen pol leta je obsodilo sodišče tudi sorodnika, ki je prevzel orodje. Pri odmeri kazni je sodišče pri vseh upoštevalo, da je SGP Gradbinac dobil vse orodje nazaj in je torej škoda že povrnjena.

L. M.

KRESNICKE — POMAGALO ZA VARNO POT V ŠOLO

Začetek šolskega leta je tudi začetek težav in nevarnosti, ki spremljajo šolarja na poti v šolo in so še posebej izrazite za nekaj nad 3.000 prvošolcev, ki na Gorenjskem prvič vstopajo v hrame učnosti. Kako vsem šolarjem, še zlasti pa slednjim pomagati, da bodo na poti v šolo varni, da bo ta varnost trajala vsak dan, in da to ne bo le skrb staršev, šol in Svetov za preventivo in vzgojo v cestnem prometu? Po svojih močeh pa že vrsto let v teh prizadevanjih sodeluje tudi Gorenjska območna skupnost Zavarovalne skupnosti Triglav.

Pri iskanju ustreznih rešitev, so bile zelo uspešne akcije kot so: odsevni narokavni trakovi in rumene rutke, katerim so se delno že v preteklem šolskem letu, za vse prvošolčke pa letos, pridružile še kresničke. Vse to so pripomočki, ki so jih in jih bodo nosili predvsem učenci nižjih, zlasti prvih razredov osnovnih šol, kateri so v vsakodnevnem prometnem vrvežu prav gotovo najbolj izpostavljeni raznim nevarnostim.

S prometno varnostjo je tesno povezana pionirska prometna šola, ki prav tako v mnogih primerih pomaga sošolcem pri varnem prečkanju ceste in s tem tudi do boljše osveščenosti za uspešno razreševanje prometnih zagat.

Vse navedene akcije pa se lahko odvijajo le z zagotovitvijo potrebnih pripomočkov, za katere še ni dovolj, da jih nekdo kupi, temveč jih morajo uporabniki vedno in pravilno uporabljati. Da je bil ta nekdo Zavarovalnica v Kranju za nakup: odsevni trakovi, rumenih rutk, kresničk za prvošolce in pionirske prometne opreme, je mnogim znano in ti prav tako vedo, da je bila organizacija pridobitve, razdelitve ter navodila in kontrola uporabe v pristojnosti predvsem osnovnih šol in Svetov za preventivo in vzgojo v cestnem prometu v gorenjskih občinah.

Kljub omenjenim preventivnim ukrepom, se še vedno dogajajo nesreče in to ne le v prometu ampak tudi pri delu, rekreaciji, telesni vzgoji v šoli, doma, skratka kjerkoli in kadarkoli. Preventivno vzgojni ukrep je tudi nudenje prve pomoči, za kar je poleg znanja potrebnih tudi nekaj pripomočkov, katere prav tako že nekaj let zagotavlja za šole na Gorenjskem njihova območna zavarovalna skupnost.

**zavarovalna skupnost triglav
KRANJ**

Naj navedemo še nekaj števil, ki bodo prav gotovo za koga presenečenje. V osnovnih in srednjih šolah na Gorenjskem je skoraj 30.000 učencev in dijakov, ki so z več kot 80 % vključeni v neugodno zavarovanje šolske mladine. Ta podatek pa spremljajo tudi bolj neugodne številke: le nekaj manj kot 1.000 zavarovanih učencev in dijakov se vsako leto poškoduje in samo lani je bilo 28 težjih poškodb in kar sedem s smrtnim izidom. Zaradi zelo majhnih prispevkov, ki jih kot premijo plačujejo učenci in dijaki, je razumljivo, da so izplačila tistim, ki utrpijo razne poškodbe samo lani presegle vplačila za 61 %.

Vse navedeno naj nam bo ponovna spodbuda, da razmislimo kako, kdaj in kje lahko napravimo karkoli, kar bo zagotavljalo večjo varnost učencev in dijakov tako v prometu, kot pri drugih šolskih, izvenšolskih ter prostih dejavnostih. Morda za konec le še povabimo, da se še kdo pridruži tistim, ki že sodelujejo in s skupinimi načini dosega določene uspehe na področju varnosti v prometu, pri delu, rekreaciji, in vsakdanjem življenju.

Zavarovalna skupnost Triglav
Gorenjska območna skupnost
Kranj

murka

murkin
TEDEN SIRA
od 8.—16. **VINA**
oktobra **PIVA**
1983
MARKET ŠOBEČ

70

ljubljska banka

Temeljna banka Gorenjske

Na podlagi sklepa 20. redne seje komisije za delovna razmerja z dne 26. 9. 1983 delovna skupnost objavlja dela in naloge

1. PRIPRAVA IN PRODAJA TOPLIH IN HLADNIH NAPITKOV
2. OPRAVLJANJE KURIRSKIH DEL

Za opravljanje del se poleg splošnih, z zakonom določenih pogojev zahteva:

- pod 1. — končana osnovna šola,
— eno leto ustreznih delovnih izkušenj.
- pod 2. — končana osnovna šola,
— 6 mesecev delovnih ustreznih izkušenj.

Delovno razmerje sklenemo za nedoločen čas.

Prijave naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: Ljubljanska banka, Temeljna banka Gorenjske, Kranj, JLA 1.

O izbiri bodo kandidati pismeno obveščeni v 30 dneh po zaključni objavi.

V VZGOJNEM ZAVODU
FRANA MILČINSKEGA V VALBURGI

Nič več »grajski« otroci

Na nekdanji graščakov dvorec v Valburgi spominjajo le še debeli zidovi, dolgi hodniki, ograja... Še otroci, vedenjsko in osebnostno moteni, niso več »grajski«, odkar se je zavod odprl navzven in se povezal s krajem in krajevno skupnostjo.

Valburga pri Smedniku — Prostorne grajske sobane v Valburgi so po vojni postale zatočišče vojnih sirot, otrok, ki so izgubili starše v partizanih, v taboriščih, neznanu kje. Pozneje, ko so se ti osamosvojili, so tod uredili zavetišče za vedenjsko in osebnostno motene otroke iz vse Slovenije. Letos je v zavodu 50 otrok, starih od 11 do 16 let, učencev od petega do osmega razreda. Zanje skrbi 30 delavcev — vzgojiteljev, učiteljev, medicinska sestra, socialna delavka, psiholog, redno tudi zdravnik in psihiater... Otroci se tu počutijo enaki med enakimi, medtem ko so bili v prejšnjih okoljih, na rednih osnovnih šolah ožigotani za posebne, negativne osebnosti.

Kako krivični smo lahko do otrok! Ob pogledu na slepega ali gluho nemega nas stisne pri srcu, njegova pojava se nam vtisne globoko v spomin. Vedenjsko in osebnostno motenim otrokom, ki pa ne kažejo nobenih zunanjih znakov bolezni, brez premišljanja pridemo pečet pečet poredneža, tudi »barabe«. Otroci, ki so se po spletu okoliščin znašli v Valburgi, so uhajali od doma, bili nemirni in slabo uspešni v šoli, se družili s starejšimi »problematičnimi« ljudmi, včasih kako

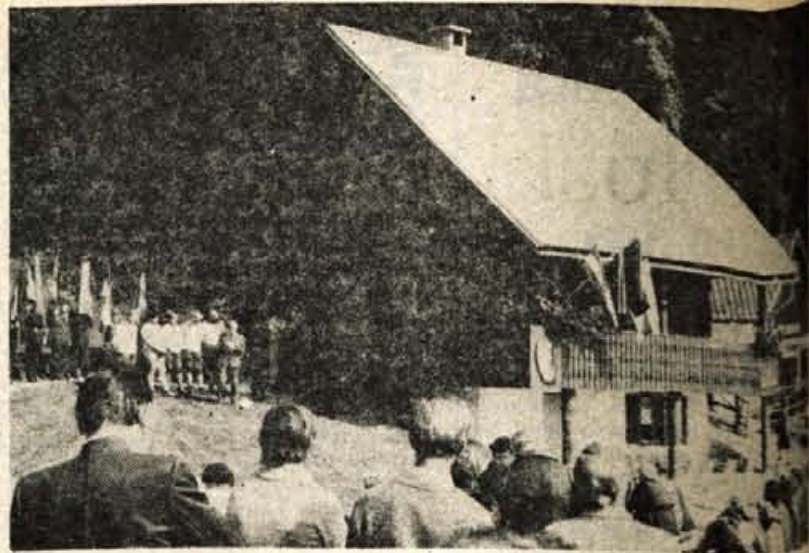
Nekdanji graščakov dvorec v Valburgi je po vojni postal zatočišče otrok — sprva vojnih sirot, kasneje vedenjsko in osebnostno motenih.

malenkost tudi ukradli. V večini izhajajo iz družin, kjer ni sožitja med zakoncema, kjer kraljujejo alkoholizem in prepiri, vlada prezaposlenost. V Valburgi hodijo otroci v zavodsko šolo, se učijo tako kot na rednih šolah, le da učitelji delajo z manjšimi skupinami in se lažje posvečajo posameznikom. Popoldan se zamotijo z dejavnostjo v likovnem, fotografskem in dramskem krožku, z okrasnim vozlanjem, s športnimi igrami, s pisanjem člankov za šolsko glasilo, z urejanjem okolice in delom na zelenjavnem vrtu, na katerem so lani pridelali za 300 tisočakov povrtnin — zelja, krompirja, fižola, rdeče pese. Pogosto povabijo v zavod znane slovenske glasbenike in umetnike. Med njimi sta bila Andrej Šifrer in Madeja Koležnik, pogosto prihaja Fran Milčinski-Jezek. Njegove stihe — »Ceste, ceste, kam vas greste? Ko pa se mi čas izteka, vidim, v isto stran drže: VEDNO, VEDNO DO ČLOVEKA.« — so vzeli za svoje in jih izpisali z velikimi črkami.

Na nekdanji graščakov dvorec spominjajo danes le še velike sobe, dolgi hodniki, debeli zidovi, ograja. Še otroci, nekdanj imenovani »grajski« so se otresli pridevka, odkar se je zavod odprl navzven in se tesneje povezal s krajem in okoliškimi vasi. Zdaj se pogosto dogaja, da so na športnem igrišču zavoda pomešani med seboj »grajski« in »vaški« otroci. »Grajski« grede pomagati v vas kmetu pobirat krompir, skladati opeko. »Grajski« sodelujejo na proslavah ob krajevnem, republiških in državnih praznikih, na športnih, kulturnih in zabavnih prireditvah. »Grajski« se od »vaških« vrstnikov v ničemer ne razlikujejo po načinu oblačenja in zunanji urejenosti... Zavod je za svojo odprtost in povezanost s krajem, za dejavnost otrok in vzgojna prizadevanja prejel najvišje priznanje občine Ljubljana-Siška, priznanje krajevnih skupnosti Smednik pa je poleg zavoda prejel še njihov pionirski odred.

Sedanje gospodarske težave in varčevanje na vseh področjih niso naklonjene vzgojni dejavnosti. Odkar imajo občinska socialna skrbstva malo denarja, se pozno odločajo za premetitev vedenjsko in osebnostno motenih otrok v Valburgo. V vzgojni zavod prihajajo vse težji primeri. Škoda, ker bi jim prej veliko lažje pomagali.

C. Zaplotnik

Na Veternem odprli lovsko koč

Svečanost je pomenila tudi uvod v letošnje prireditve ob krajevnem prazniku krajevnih skupnosti Križe, Pristava, Sebenje in Senično

Veterno — Člani lovske družine Udin boršt so v nedeljo dopoldne, 2. oktobra, na Veternem v krajevni skupnosti Senično svečano odprli svojo lovsko koč. Na procelju koč so odkrili spominsko ploščo občinskega odbora ZZB NOV Tržič v spomin na 31. julij 1941, ko je bil na Veternem in v bližnji Primožkovi gmajni zbor borcev in aktivistov OF iz Tržiča in okolice. S tega zbora so potem borci in aktivisti odšli v oborožene akcije proti okupatorju.

Nedeljska svečana otvoritev lovske koč je bila hkrati tudi uvod v letošnje prireditve ob prazniku krajevnih skupnosti Križe, Pristava, Sebenje in Senično. Prebivalci teh štirih krajevnih skupnosti v tržički občini se namreč v teh dneh spominjajo 39-letnega dogodka, ko je okupator preganl vaščane in požgal vas Gozd. Med tednom bodo različne športne prireditve, osrednji slovesnosti pa bosta v soboto in nedeljo, 8. in 9. oktobra. Tako bo v soboto ob 18. uri v Križah slavnostna seja skupščin

krajevnih skupnosti in družbeno-političnih organizacij, v nedeljo ob 10. uri pa bo sklepna slovesnost v Gozdu, kamor poleg krajanov še privedejo vabijo borce Kokrškega oddreda.

Otvoritev nove koč lovske družine Udin boršt pa v nedeljo ni bila le pomemben dogodek ob krajevnem prazniku, marveč tudi potrditev delovna zmaga lovcev, krajanov in združenega dela. O gradnji nove koč so začeli razmišljati pred petimi leti. Potem so se odločili. Zbrali so nekaj denarja, krajanji so prispevali, priskočile so jim na pomoč tudi druge delovne organizacije. Tako so v treh letih zagotovili blizu 900 tisoč dinarjev sredstev in opravili do 500 ritve skoraj 5500 delovnih ur. Najbolj se je izkazal Anton Mali, ki je opravil okrog 1000 delovnih ur. Tako ima koč dve sobi, kuhinjo, sanitarije, pitno vodo, urejeno kanalizacijo. Nameravajo urediti tudi podstrešne sobe, tako da bo v koč prostora za 60 do 70 gostov.

Tržiški alpinisti v tujih in domačih gorah

Nenehno potrjevanje kakovosti

Tržič — Alpinistični odsek planinskega društva Tržič ima v svojih vrstah pet članov — sportnikov mednarodnega razreda in poleg njih še več odličnih plezalcev, ki se nenehno dokazujejo v domačih in tujih gorah. Edina tržiška alpinistka Erna Pančur je v letošnjem poletju opravila vrsto odličnih vzponov, ki jo uvrščajo med najboljše plezalko v državi. Sredi julija je s soplezalcem iz črnuškega alpinističnega odseka preplezala smer Simenc-Skarja v Dolgem hrbtu v Kamniških Alpah, pet dni kasneje smer Belač-Zupan v severni steni Šit ter dan za tem še Zajedo. 23. julija je skupaj z Borutom Bergantom in Dušanom Markičem preplezala še Mansardo v Planji.

Največji uspeh v domačih gorah so Tržičani dosegli v drugi polovici avgusta v severni steni Triglava. Iztok Tomazin je v navezi z Erno Pančur s prostim plezanjem prvič ponovil tehnično zelo zahtevno smer Kunaver-Drašler v Slingi. Na težjih mestih jo je ocenil z zgornjo mejo sedme stopnje. Erna ni plezala v prostem slogu tako kot njen soplezalec, vendar pa je ena prvih žensk, ki je zmogla težavno smer v severni triglavski steni. Dan pred vzponom v Slingi je Tomazin v navezi s Pančurjevo opravil s prostim plezanjem prvo ponovitev Andrejevega stebra v Stenarju. Ocenil jo je s težavno stopnjo »šest plus«. 24. avgusta so Borut Bergant, Iztok Tomazin, Erna Pančur in Miro Kranjc (AO Črnuče) prosto preplezali Aschenbrennerjevo smer v Travniku, eno najlepših »šest-

stic« v naših gorah. Erna je ob tem postala prva alpinistka, ki je zmogla plezati v prostem slogu. Zaradi odličnih plezalnih dosežkov v letošnjem poletju je bila Pančurjeva izbrana v skupino šestih alpinistk, ki je zastopala Slovenijo na balkaniadi in na mednarodnem srečanju. V bolgarskih gorah se navezi s soplezalko iz Ljubljane preplezala tri težavne smeri in tako je vsem upravičeno mesto v jugoslovanski reprezentanci.

Ugodne plezalne razmere v letošnjem poletju so izkoristili tudi člani alpinističnega odseka. V severni steni tržiškega vrhunskega alpinizma, v severni Luka Rožič, je preplezal smeri šeste težavnostne stopnje v klenici in v slovenskih gorah — Hrib s Čopovim stebrom v severni steni Triglava, Zajedo v Travniku, če nekatere. Filip Bence in Miro Rozman pa sta 20. avgusta preplezala Steber in smer JLA v Siting. Ista sta sta poskušala tudi v tujih gorah francoskih Alpah, kjer pa zaradi neugodnih plezalnih razmer nista uspela čila načrta. Preplezala sta le nekaj dni smeri četrte in pete težavnostne stopnje (Lagarde v Les Droites, Grotte mež ozebnik v Mt. Blanc du Tacot, Gergerjev ozebnik in smer Tournier v di Midiin). Borut Bergant je 18. septembra odpotoval s himalajsko odpravo v Nepal, kjer bo skušal preplezati ostalimi člani preplezati novo smer Anapurni.

Šola v gradnji

Jesenice — Občani jeseniške občine s samopriskevkom gradijo novo šolo Karavanskih kurijev v Koroški Beli, ki je minula leta v zavezanjih za izgradnjo ali obnovo šolskega prostora najbolj zaslužni. Tako so delavci SGP Gradbeniškega podjetja Jesenice osnovnošolcem na Koroški Beli, ki se z izgradnjo nove osnovnošolske stavbe, ki jo bodo zgradili lepo in prostorno, vendar v garderobne prostore, v njih pa so še nove učilnice in učilnica za kabinetni pouk.

Tako kot vse druge osnovne šole jeseniški občini so tudi na Koroški Beli prešli na dvoizmenski pouk. Šola nimajo dovolj učilnic. Šola obkroži okoli 600 učencev in se prizadeva vključevati v vse izvensolske dejavnosti, ki jih organizirajo pedagogi ob pomoči zunanjih mentorjev. V naslednjih letih bodo šole s samopriskevkom še nadalje dopolnjevale tudi telovadnico, saj zdaj, ko je v gradnji, šolarji gostujejo v njem TVD Partizanu.

Združenje obrtnikov Kranj, člani sekcije kemičnih čistilcev

obveščajo cenjene stranke, da od 10. oktobra 1983 dalje zaračunavajo usluge vnaprej, pri oddaji predmetov v čiščenje. Usluge bodo zaračunavali po enotnem ceniku.

Se priporočajo:

Kemične čistilnice:

Margarit Marija, Kranj, Cankarjeva 27.
Prevec Dragica, Kranj, Staneta Žagarja 5.
Ogrin Božidar, Cerklje 41, Zbiralnica Veljko Vlahović.
Satler Drago, Kranj, Oldhamska 14.

ZVEZA TELESNOKULTURNIH ORGANIZACIJ OBČINE KRANJ

Odbor za delovna razmerja razpisuje prosta dela in naloge

ČISTILKE

v Športni dvorani na Planini

Pogoj:

— končana osnovna šola.

Poskusno delo 90 dni.

Delo je dvoizmensko.

Prijave sprejemamo na gornji naslov 8 dni. Kandidate bomo obvestili v 15 dneh po objavi.

lesnina KRANJ

obveščča, da je specializirana trgovina za prodajo kuhinjskega pohištva in bele tehnike na Titovem trgu v Kranju, prenovljena in ponovna odprta: v lepih prostorih salona vam nudijo vse vrste kuhinj:

- MARLES
- LIPA
- GORENJE
- SVEJA
- SENJ

Urejenost ambientov, strokovna postrežba, brezplačen prevoz do 30 km so prednosti, ki jih daje Lesnina.

O vsem se boste prepričali sami, ko boste obiskali prenovljen salon na Titovem trgu v Kranju, v katerega vas vabi Lesnina.

Trgovina je odprta od 7. do 19. ure, v soboto od 7.—13. ure.

Telefon: 21-485.

I. mednarodni teden etnoloških in ekoloških filmov

4.—8. oktober 1983

4. oktober
- 20.00 uri**
- VRUPI** (Jugoslavija) 14 minut, etnologija
Film predstavi enega najtežjih problemov civilizacije — zastupljanje okolja v katerem živimo. Opozarja na nevarnost tekočin in plinov, ki jih industrija spušča v zrak.
- 2. OHRANITEV NJORK** (ZDA) 13 minut, etnologija
Film prikazuje trud biologov, da bi ohranili gnezdišče atlantskih njork ob obali Maine. Njork so našli samo še na dveh oddaljenih otokih. Leta 1981 so se prvič po 100 letih ponovno pojavile.
- SUNET** (Jugoslavija) 19 minut, etnologija
Smet je filmski zapis o ljudskih običajih in običajih muslimaniziranih Makedoncev.
- RUDNIK IN NJEGOVA OKOLJINA** (ZDA) 14 minut, ekologija
Film zasleduje proces izkoriščanja bogastev v gorah države Montana. Hkrati nam prikazuje, kako lahko izognemo ekološkimi in gospodarskim težavam, ki jih takih procesih pojavljajo.
- SALAMOU 69** (Francija) 40 minut, etnologija
Film prikazuje vsakdanje življenje in opravila lončarke iz Nigerije. Spremljamo jo teden dni ob vsakem sušnem obdobju.
5. oktober
- 20.00 uri**
- VELIKA ČAROVNIJA** (Jugoslavija) 25 minut, etnologija
Film prikazuje pomen in potek kuhanja na Slovenskem.
- MISLEC** (Indija) 10 minut, ekologija
Ženska prikazuje človeka, kako postopoma razvijal od jamskega človeka do človeka moderne dobe. Prikazuje s svojim razvojem na okoliščini s tem dolga leta skorajda ni spremenil.
- 2. KOLEDNIKI** (Poljska) 14 minut, etnologija
V filmu spoznamo pomen in potek koledovanja na Poljskem.
- 3. LET K ODREŠITVI** (ZDA) 28 minut, ekologija
Znanstveniki z vsega sveta poskušajo ohraniti različne vrste žerjavov in njihove poskuse, da bi močvirja, v katerih žerjavi najlažje živijo, zaščitili pred mestno gradnjo.
- 4. LA BRESSE, ZABRISAN SPOMIN** (Francija) 28 minut, etnologija
S tem filmom so francoski etnologi poskušali prikazati, kako se krajevni običaji skladajo s pravili Cerkve in Države v neki tipični francoski pokrajini.
- petek, 7. oktober
- 16.00 uri**
- 1. SIRJENJE NA OVČJI PLANINI** (Jugoslavija) 12 minut, etnologija
Film prikazuje delovni dan pastirjev na visoki Ovčji planini.
- 2. NOVI IN OBNOVLJIVI VIRI ENERGIJE** (Indija) 30 minut, ekologija
Določeni viri energije kot so premog, nafta in naravni plini, niso obnovljivi. Zato se morajo vsi narodi potruditi in razvijati nove vire kot so bio-plin, veter, voda in sonce.
- 3. EKOLOGIJA IGLASTIH GOZDOV** (Švedska) 19 minut, ekologija
Film sporoča vsem ljudem in strokovnjakom nekatere osnovne podatke, kakšna je tipika švedskih iglastih gozdov.

Človek čuti potrebo po ustvarjanju, če ne drugače pa v lesu in siru. Tako sta nastala pisava in trnič kamniških pastirjev.

3. ZGODBA O BARUYIH (ZDA) 64 minut, etnologija

Na Papui v Novi Gvineji živi plemo Baruya, ki se je z belim človekom prvič srečalo šele leta 1951. Film prikazuje njihovo življenje, navade in običaje.

4. NA DOMAČIJI (Jugoslavija) 11 minut, etnologija
V filmu spoznamo 4 domačije značilne za Slovenijo in življenje na njih.

četrtak, 6. oktober

16.00 uri

1. SKRIVNOST OBALE (Velika Britanija) 26 minut, ekologija

V rečnem ustju ne živijo samo različne vrste rib, ki se tam zbirajo predvsem pozimi, temveč tudi bitja s katerimi se ti ptiči hranijo. Film nam predstavi tudi zardevajočega črva, imenovanega Ofelija.

2. VPRAŠANJE ŽIVLJENJA ALI SMRTI (Indija) 11 minut, ekologija

Velik ekološki problem so onesnaženi izviri naravne vode z industrijskimi odpadki. Film nam posreduje več načinov, kako zaščititi vodne izvire.

3. VRAČ — ZDRAVNIK (ZDA) 67 minut, etnologija

Ljudstvo Bono iz Z. Afrike ima edinstveno zdravstveno tradicijo, ki vključuje tako zeliščarstvo kot spiritalizem.

4. OD SETVE DO MLAČVE (Jugoslavija) 12 minut, etnologija

Film prikazuje celoletni cikel pridelovanja žita.

20.00 uri

1. OBIČAJI ESKIMOV (Kanada) 55 minut, etnologija

Film prikazuje življenje in navade eskimske družine, ki živi v rečni delti na S. Kanadi. Predvsem nam skuša pokazati način preživljanja Eskimov, ki se skozi dolga leta skorajda ni spremenil.

2. KOLEDNIKI (Poljska) 14 minut, etnologija

V filmu spoznamo pomen in potek koledovanja na Poljskem.

3. LET K ODREŠITVI (ZDA) 28 minut, ekologija

Znanstveniki z vsega sveta poskušajo ohraniti različne vrste žerjavov in njihove poskuse, da bi močvirja, v katerih žerjavi najlažje živijo, zaščitili pred mestno gradnjo.

4. LA BRESSE, ZABRISAN SPOMIN (Francija) 28 minut, etnologija

S tem filmom so francoski etnologi poskušali prikazati, kako se krajevni običaji skladajo s pravili Cerkve in Države v neki tipični francoski pokrajini.

petek, 7. oktober

16.00 uri

1. SIRJENJE NA OVČJI PLANINI (Jugoslavija) 12 minut, etnologija

Film prikazuje delovni dan pastirjev na visoki Ovčji planini.

2. NOVI IN OBNOVLJIVI VIRI ENERGIJE (Indija) 30 minut, ekologija

Določeni viri energije kot so premog, nafta in naravni plini, niso obnovljivi. Zato se morajo vsi narodi potruditi in razvijati nove vire kot so bio-plin, veter, voda in sonce.

3. EKOLOGIJA IGLASTIH GOZDOV (Švedska) 19 minut, ekologija

Film sporoča vsem ljudem in strokovnjakom nekatere osnovne podatke, kakšna je tipika švedskih iglastih gozdov.

4. ROJEN MED GOBAMI (Francija) 26 minut, ekologija

Film opisuje skrivnostno in nenavadno okolje, v katerem nabirajo tartufe in vlogo psa, ki pomaga pri iskanju teh gob.

20.00 uri

1. ČISTO IN VARNO OKOLJE (Švedska) 28 minut, ekologija

Dež, ki pada na določene predele Švedske, je kisel in približno 20.000 jezer je že tako onesnaženih, da se v njih ribe ne drstijo več. Glavna švedska vira energije, premog in jedrska energija, povzročata največ ekoloških problemov.

2. ZGODBA O ŽENI NIAI (ZDA) 59 minut, etnologija

Filmska kamera nas popelje v puščavo Kalahari v Afriki med bušmansko plemo Kung. NIAI, ženska iz tega plemena pripoveduje svojo življenjsko zgodbo od otroštva do zrelih let.

sobota, 8. oktober

16.00 uri

1. ZEMLJA (Jugoslavija) 10 minut, etnologija

V rudnikih Kreka-Banoviči so zaloge premoga površinskih kopov izčrpane. Film prikazuje uspešno rekultiviranje velikih površin jalovine.

2. VSAKA HIŠA JE BOLJŠA OD MOJE (Nizozemska) 32 minut, etnologija

Družinskemu poglavarju je ušla tretja in najmlajša žena. Pustila mu je njunega sina z nenavadnim imenom »vsaka hiša je boljša od moje«. Mož, ki je star in betežen, se obrne na vaško sodišče, naj mu vrne ženo.

3. ČAS ROŽ (Jugoslavija) 13 minut, ekologija

Med tovarniškimi dimniki velikega kemijskega kombinata je rastlinjak s cvetjem. Film prikazuje na eni strani težko delovno okolje in prijetno vzdušje pri gojenju cvetic na drugi strani.

4. LA CAMPINE — BOGATA DE- DIŠČINA (Belgija) 28 minut, ekologija

Film prikazuje belgijsko tundro, kjer življenje še vedno teče po naravnih zakonih.

20.00 uri

1. OPRE ROME — POKONCI, ROMI! (Jugoslavija) 95 minut, etnologija

Jugoslavija je edina evropska država, v kateri je vprašanje Romov z Ustavo rešeno. Imajo tudi vse možnosti in pogoje za razvoj narodnosti. V resnici pa na Rome marsikje gledajo kot na ljudi, ki lahko samo z asimilacijo postanejo dobri državljani.

Pevci iz Zasipa v Grobljah

Komorni moški zbor KPD Zasip pod vodstvom prof. Janeza Boleta je v torek, 27. septembra, zvečer nastopil v okviru koncertnega programa Zveze kulturnih organizacij Domžale, Festivala Ljubljana in Kulturne skupnosti Domžale v Grobljah pri Domžalah.

Zaradi odlične akustike je grobeljska cerkev postala pravi hram kulture, ki ga organizatorji s pridom uporabljajo že dvajset sezona. Nastop zasipških pevcev je eden od številnih izbranih pomembnih slovenskih in jugoslovanskih poutvarjalnih skupin, ki so se doslej predstavile pred sicer zahtevnim, pa vendar hvaležnim poslušalcem. Bili so prva amaterska skupina, ki je bila uvrščena v ta program.

Domžalčanom in okoličanom, ljubiteljem zborovske pesmi, so se člani Komornega moškega zbora iz Zasipa predstavili s slovenskimi umetnimi in narodnimi pesmimi in ponovno potrdili visoko glasbeno raven ter ubranost glasov, s čimer so tudi v Grobljah poželi zaslužene aplavze.

Na željo navdušenih poslušalcev so morali kar trikrat ponavljati nekatere pesmi. Tudi sicer so bili Zasipščani zadovoljni z izjemno pozornostjo gostiteljev, ki so pokazali, da so ne samo ljubitelji, temveč tudi dobri poznavalci te vrste kulture. Ob tem dodajamo, da izbor zasipškega pevskega zbora v Grobljah ni slučajen, pač pa pretehtana poteza organizatorjev, ki za svoj koncertni program izbirajo res najbolj kakovostne zборе in soliste. Zategadelj je nastop v Grobljah tudi lepo priznanje pevcem in pevovodji ter spodbuda za nadaljnje delo.

Nastop je v celoti posnela ekipa Radia Ljubljana.

JEZIKOVNO RAZSODIŠČE (121)

Narodno inženirstvo

»V Delu ste 26. avgusta objavili svoja stališča o »jugoslovanski naciji«. Strinjam se z Vašimi ugotovitvami, ne gre pa poenostavljati tega problema, tako perečega za našo družbo v Sloveniji in Jugoslaviji.

Navedel bom konkreten primer. Še pred objavo Vašega obvestila sem o tem problemu govoril z neko maturantko. Njena starša sta Črnogorca, ona pa že od rane mladosti živi z njima v Sloveniji. V družini govorijo srbsko in slovensko. Stari starši, strici in tete, bratranci in sestrične živijo v Srbiji. Sama se težko odloča glede materinega jezika: srbsko se je naučila v družini, slovenščino pa boljše obvlada, ker je hodila samo v slovenske šole. Ne počuti se Slovenka, čeprav je njena osebna aktivnost plod slovenske družbe. Je razgledana, živahna, družbeno aktivna mladinka, ki se dobro počuti in uveljavlja v slovenski družbi. Če se bo poročila s Slovencem, bodo v družini govorili predvsem slovensko.

Kako se naj opredeli ob popisu prebivalstva? Odločila se je za Jugoslovanko. Je zelo zavedna in zavestna pripadnica samoupravne in socialistične Jugoslavije. Mar naj ji tako odločitev zamerimo? — V takem primeru pač ne moremo govoriti o nekem inženirstvu, o opredeljevanju za neko nadnacijo. Njen pogovorni jezik bo ostal slovenski! Življenje je pač težko spravljati v kalupe, v pravne ali drugačne kategorije.

Spregovorili ste o zelo konkretnih zadevah, zato smo Vam za dopis še prav posebej hvaležni in ga radi objavljamo, čeprav ga niste namenili javnosti, ampak le »nam v premislek«.

Za primere, kot ga prikazujete, bi morala obstajati možnost dvojne narod(nost)ne pripadnosti — podobno kakor imamo dvojno državljanstvo —, ne pa jugoslovanstvo kot narodnost. Mladinka se čuti rodovno Neslovenko (zdi se, da omahuje med črnogorstvom in srbstvom), jezikovno in po »osebni kultiviranosti« pa to, kar je tipično za slovenstvo. (Lahko pa bi se čutila tudi le Slovenko ali Črnogorko, in sicer celo ne glede na jezik, ki ga najbolje govori.) To, da se čuti kot to in ono, pa ni že tudi jugoslovanstvo v narod(nostnem) oziru, saj so v Jugoslaviji vendar tudi še Hrvati, Makedonci, Albanci, Madžari, Turki, Slovaki, Rusini, Italijani, Romuni, Romi itd. Precej naših državljanov ima tudi narodno (ter glede na materni jezik) neenake starše: otroci takih mešanih zakonov bi po logiki Vašega pisma morda tudi bili spet Jugoslovanci, ne pa Slovenci in Hrvati/Srbi/Romi ipd. hkrati.

V naslednjem popisu prebivalstva bi torej lahko bila poleg običajnih enojnih narod(nost)nih opredelitev, kot so slov., hrv., srb. ipd., še opredelitev za dvojno narod(nost)nost, npr. slov.-hrv., hrv.-srb., slov.-rom., srb.-alb. ipd. Seveda pa ne mislimo, da bi vsi, ki nimajo enonarod(nost)nih ali enojezičnih staršev, ali taki, ki jih sicer imajo, pa so se močno vrasli v drugonarod(nost)ne (ali drugojezične) enote, morali imeti narod(nost)no dvojno opredelitev. Na meji med Slovenijo in Hrvaško, kjer je kar precej možitev in ženitev na eno in drugo stran, odloča življenjsko okolje: otroci iz mešanih zakonov na slovenski strani so Slovenci (in sicer tudi jezikovno), na hrvaški Hrvati (prav tako tudi jezikovno; prim. npr. tudi zagrebške Slovence). Enonarod(nost)no opredelitev po življenjskem okolju si lahko izberejo tudi otroci drugonarodnostnih staršev. — In končno se vsakdo pri nas lahko opredeli tudi nenarod(nost)no.

V vseh teh primerih je tak človek lahko »razgledan, živahen, družbeno aktiven«, pa »zelo zaveden in zavesten pripadnik samoupravne in socialistične Jugoslavije«, kakor je naša maturantka. Te lepe lastnosti nikakor niso odvisne od človekove narod(nost)ne opredelitve v smislu jugoslovanstva. Biti bi morale odlika vsakega državljanca Jugoslavije (Jugoslovana) ne glede na to, ali je Slovenec, Hrvat, Madžar, Slovak, Rusin, Srb ipd., ne pa le »Jugoslovana« kot člana jugoslovanskega »naroda« (tu se ni nič treba skrivati z izrazom »nacija«): ta »jugoslovanski narod« je res inženirski konstrukt, ki nam ne obeta nič dobrega.

Morebitne predloge, kritike in opozorila v zvezi s slovenščino v javni rabi pošiljajte na naslov: JEZIKOVNO RAZSODIŠČE, Republiška konferenca SZDL Slovenije, Ljubljana, Komenskega 7.

Klavdij Tutta v galeriji na loškem gradu Duše mi niso vzeli

V galeriji na loškem gradu so na ogled likovna dela mladega slikarja Klavdija Tutte iz Nove gorice. V gorenjsko galerijo so prinesle mediteransko klimo in barve, zavoljo tega delujejo kot prijetna osvežitev.

Priglašeni podatki za začetek. Klavdij Tutta je bil rojen leta 1958. Po končani oblikovalni šoli je študij nadaljeval na likovni akademiji, kjer je tudi diplomiral. Sedaj nadaljuje s postdiplomskim študijem grafike pri profesorju Bogdanu Borčiču. Ukvarja se s slikarstvom, grafiko in objektom. Doslej je imel že 17 samostojnih razstav, sodeloval je na številnih skupnih razstavah in na ex temporeh prejel več priznanj in nagrad.

»Za mladega slikarja ste imeli izjemno veliko samostojnih razstav?«
»Zelo zgodaj sem začel, kot študent veliko delal, pošiljal dela na najrazličnejše natečaje. Že v oblikovalni šoli sem imel nekaj dobrih profesorjev, kot sta bila Tomaž Kržišnik in Gorazd Šefran, ki sta nas učila delati, usmerjala v resno, poglobljeno in nenehno delo. Le z delom se odpirajo novi problemi, le kvantiteta da kvaliteto. Če narediš le eno sliko, ne moreš izbirati, če narediš štiri, lahko rečeš, tale je pa dobra.«

»Kako je prišlo do razstave v Škofji Loki?«

»Zavoljo stroškov so se povezale bežigradska, loška in idrijska galerija. Naše so skupen interes, ki se je povezal z mojim, da čimveč razstavljamo. Seveda se morata tudi pri razstavah povezovati kvantiteta in kvaliteta. Pripravljam se na razstavo v avantgardni galeriji Planetarium v Trstu.«

»Vaše slike so polne mediteranske klime in barv?«

»Pri nas je sonce tako močno, prisotno, da se odraža v slikarjevem barvnem spektru, da narekuje močno, črno rjubo. Žareče, mediteransko polne barve seveda poznajo tudi sprostitev v svežini hladnih barv.«

»Oprostite, ste imeli zavoljo tega težavo na akademiji.«

»Veliko borbo sem imel s profesorji, ki so vzgajali arhetipe. Moje slike niso izgubile duše, ne, duše mi niso vzeli. Hladnost je v mojih slikah res prisotna, vendar zato, da se slika ne podere.«

»Na vaših slikah je moč uzreti osat?«

»Bodeča oblika je to, cvetlica, ki se mora prilagajati soncu, trpka je. Patos je v njej, spet historična usmeritev na Mediteran, kjer je bila religioznost vedno močna.«

»Kaj vas posebej zanima pri grafiki?«

»Grafika je moj postdiplomski študij, najbližja mi je litografija. S kamnotiskom sem torej spet pri Mediteranu, ki ves temelji na skali. Kot skala sem, zato lahko hodim po svoji poti.«

M. Volčjak

NAROČITE GLAS! ČE STE NAROČNIK, PLAČATE MANJ ZA MALI OGLAS.

Leon Koporc razstavlja na Jesenicah — V likovnem salonu Dolika na Jesenicah so te dni na ogled slik akademskega slikarja Leona Koporca iz Ljubljane. To je že trinajsta letošnja Dolikova razstava in bo odprta do 12. oktobra. Slikar Leon Koporc rad slika tudi gorenjsko krajino in je reden gost slikarske kolonije na Vrščici. — B. Blenkuš

Občinski jesenski kros

Lepi in zanimivi boji

KRANJ — Športno društvo Kokrica in smučarski klub Triglav iz Kranja sta bila organizatorja letošnjega jesenskega krosa, ki je bil hkrati tudi izbirni za sestavo občinske reprezentance...

3:36,43, 2. Kolman (Bratstvo in Enotnost) 3:38,36, 3. Sušnik (M. Valjavec) 3:32,07, ml. mladinci (2000 m) — 1. P. Kukovica (Gimnazija — Škofja Loka) 7:24,48, 2. C. Kutrašnik 7:44,45, 3. M. Kutrašnik (oba SK Triglav) 7:47,83, st. mladinci (3000 m) — 1. Kelbič 13:28,51, 2. Pivk 13:28,61, 3. Oblak (vsi AK Triglav) 14:32,20, člani (5000 m) — 1. Kozuh (SK Triglav) 16:15,43, 2. Dovjak 16:35,14, 3. Močnik (oba Kokrica) 16:49,35, veterani A (5000 m) — 1. Umek 16:19,31, 2. Pajk (oba Kokrica) 18:06,69, 3. Fortuna (Partizan Kranj) 18:09,29, veterani B (5000 m) — 1. L. Jošt (Naklo) 17:10,90, 2. Rant 19:18,02, 3. Sink (oba Kokrica) 20:38,90; ml. pionirke — letnik 1971 (1000 m) — 1. Hafner (L. Seljak) 4:22,27, 2. Kavčič (F. Prešeren) 4:23,63, 3. Potočnik (S. Jenko) 4:25,61, ml. pionirke — letnik 1970 (1000 m) — 1. Ažman 4:16,66, 2. Lamovec (oba L. Seljak) 4:18,33, 3. Rozman (S. J. Mlakar) 4:20,60, st. pionirke — letnik 1969 (1000 m) — 1. Česen (L. Seljak) 4:32,47, 2. Hočevar 4:33,68, 3. Gantar (oba S. Jenko) 4:36,26, st. pio-

V kategoriji starejših pionirjev na 1000 metrov dolgi progi, letnik 1969, je bil najhitrejši pionir osnovne šole Simon Jenko Erdeljec. — Foto: D. Humer

nirke — letnik 1968 (1000 m) — 1. Hafner 4:07,28, 2. Bešter 4:12,65, 3. K. Kavčič (vse SK Triglav) 4:36,76, ekipno — osnovne šole — 1. OŠ Lucijan Seljak 45, 2. OŠ France Prešeren 43, 3. OŠ Bratstvo in Enotnost 41, st. mladinke (2000 m) — 1. Bertonec (SK Triglav) 9:11,42, ekipno — 1. AK Triglav 21, 2. SK Triglav 20, veteranke (2000 m) — 1. Erzetič (Partizan Kranj) 9:52,56, 2. C. Kavčič (Kokrica) 11:11,72. — dh

Republiško prvenstvo raketnih modelarjev v Kranju

Domačini uspešni prireditelji in tekmovalci

Kranj — V soboto in nedeljo je bilo v Kranju (na polju v bližini tovarne Iskra Telematika na Laborah) republiško prvenstvo raketnih modelarjev, na katerem je nastopilo preko 31 tekmovalcev iz vseh najpomembnejših slovenskih raketnih in aeronavtičnih organizacij ter iz osnovnošolskih krožkov. Domačini, člani kranjskega društva, so se tudi tokrat izkazali kot uspešni prireditelji in tekmovalci. Prvenstvo so vzorno organizirali ob pomoči Zveze organizacij za tehnično kulturo Kranj in Zveze aeronavtičnih in raketnih organizacij Slovenije, za nameček pa so dosegli še vrsto odličnih uvrstitev. Med ekipami je Astro navtično in raketno društvo Kranj zaostalo le za ljubljanskim klubom Komarov, ki je med najboljšimi v državi in ima v svojih vrstah tudi več jugoslovanskih prvakov. V tekmovalstvu posameznikov je med domačimi modelarji dosegel največji uspeh Robi Zepič. Osvojil je naslov republiškega prvaka v kategoriji rakete s padalom in med drugim premagal tudi znana ljubljanska tekmovalca Kozjaka in Stražeja. Ob tem so Kranjčani dosegli še tri druga mesta — Tomaž Strupi iz Nakla, osnovnošolec in eno leto član kranjskega društva in konkurenci mladih modelarjev raket s padalom, Sašo Golob, dijak poklicne iskrške šole in najvestnejši član društva med modelarji raketnih avionov, in Edo Korotaj, ustanovitelj kranjskega društva, v skupini modelarjev maket (pomajnsanih modelov pravih raket).

Prežihov Voranc; rakete s trakom: 1. Šijanec, 2. Dužević, 3. Longyka (vsi Komarov), ekipno: 1. Komarov, 2. Kranj, 3. OŠ Rihard Jakopič; člani — rakete s padalom: 1. Zepič (Kranj), 2. Kozjak, 3. Straže (oba Komarov), ekipno: 1. Komarov, 2. Kranj; rakete s trakom: 1. Kuhar, 2. Vrtačnik, 3. Kozjak (vsi Komarov), ekipno: 1. Komarov; raketni avioni: 1. Kozjek (Komarov), 2. Golob (Kranj), 3. Zerjal (Komarov), ekipno: 1. Komarov, 2. Kranj; makete: 1. Kozjek (Komarov), 2. Korotaj (Kranj), 3. Kuhar (Komarov), ekipno: 1. Komarov, 2. Kranj. C. Zaplotnik

REZULTATI — mladinci — rakete s padalom: 1. Sulejmanović (Komarov), 2. Strupi (Kranj), 3. Kraljič (Komarov), ekipno: 1. Komarov, 2. Kranj, 3. OŠ

V vodstvu nogometaši Poleta

Kranj — Po četrtem kolu gorenjskega članskega nogometnega prvenstva so v vodstvu nogometaši Poleta s sedmimi točkami pred Jelovico in Leskami s petimi. V tretjem kolu je presenetila žirovska Alpina z visoko zmago v gosteh nad ekipo Kondorja. Tržič je na domačem igrišču osvojil obe točki v zanimivi tekmi z Bohinjem, lanskoletni prvak Bled je odnesel dragoceno točko iz Reteč, Polet pa je v Železnikih zmagal proti Alpesu. V četrtem kolu je Polet na domačem igrišču visoko premagal Kondor, LTH tesno Alples, Bohinj je doma visoko izgubil z Jelovico, Alpina z Gorenjo vasjo, lokalni derbi med Leskami in Bledom pa se je končal neodločeno.

Pionirji so odigrali drugo kolo gorenjskega nogometnega prvenstva. V A skupini vodijo Lesce pred Jesenicami in Bledom, v B skupini pa Alpina pred prvo ekipo LTH in Kondorjem. IZIDI — člani — 3. kolo — Bled: Reteč 2:2, Tržič: Bohinj 4:2, Alples: Polet 1:3, Kondor: Alpina 0:6; 4. kolo — Polet: Kondor 5:0, LTH: Alples 2:1, Bohinj: Jelovica 1:5, Reteč: Tržič 1:1, Lesce: Bled 0:0, Alpina: Gorenja vas 2:3; pionirji — A skupina — Jesenice: Lesce 1:2, Tržič: Bled 0:2, Lesce: Tržič 1:0; B skupina — LTH:A: ETH-B 9:1, Polet: Reteč 0:5, Alpina: LTH-A 3:1. Gorenjski nogometaši so pred nedavnim odigrali tudi prve pokalne tekme — člani za pokal maršala Tita in mladinci za pokal ZSM. IZIDI — člani — Jesenice: Tržič 4:1, Jelovica: Bohinj 3:2, Alpina: Bled 1:3, Lesce: Alples 5:4, Kondor: Polet 3:0, Reteč: LTH 1:3; mladinci — Alples: Jesenice 7:4, Lesce: Bohinj 11:10, Alpina: Polet 3:0, LTH: Kondor 2:1. P. Novak

Zimski turnir v malem nogometu

Kranj — Zveza telesnokulturnih organizacij Kranj bo tudi letos organizirala tradicionalno, peto zimsko prvenstvo Kranja v malem nogometu, na katerem bodo lahko nastopili registrirani nogometaši in rekreativci. Tekmovanje se bo pričelo v novembru in bo potekalo v dveh skupinah — v prvi ne bo starostnih omejitev, v drugi pa bodo lahko igrali le nogometaši, rojeni leta 1950 ali prej, z izjemo enega igralca, ki je lahko tudi mlajši. Prijave z vplačilom 1000 dinarjev za ekipo sprejema prireditelj v prostorih ZTKO Kranj (Cesta Staneta Žagarja 27) do 25. oktobra do 12. ure. Ekipe lahko nakažejo denar tudi na žiro račun številka 51500-878-82913. Zrebanje parov bo 10. novembra ob 17. uri v športni dvorani na Planini. Turnir bo potekal po izločilnem sistemu — ekipa, ki izgubi, izpade iz nadaljnega tekmovalstva. Prireditelj je za najboljše ekipe pripravil priznanja, pokale in praktične nagrade. M. Čadež

Odbojgarsko tekmovalstvo za pionirke

Kranj — V letošnjem šolskem letu bo v kranjski občini potekalo tekmovalstvo v osnovnošolski odbojgarski ligi za pionirke. Ekipe bodo razdeljene v dve skupini: v prvi bodo igrala pionirke, stare 13 in 14 let, v drugi pa učenke, stare 11 in 12 let. Doslej so udeležbo v ligi potrdile že štiri kranjske šole — France Prešeren, Simon Jenko, Stane Žagar in Bratstvo-enotnost, prijave pa sprejema prireditelj še do ponedeljka, 3. oktobra. Ekipe bodo vadile pod strokovnim vodstvom igralke kranjskega Triglava. M. Žibert

Vrhovnikova in Jurkovič

KRANJ — Na kegljiščih Jelovice (Bled), Jesenicah, Triglavu (Kranj) in Poden (Škofja Loka) se je pred dnevi končalo letošnje člansko gorenjsko prvenstvo v kegljanju. Moški so nastopili v disciplini 4 x 200 lučajev, ženske pa so metale 4 x 100. Pri ženskah je letošnja gorenjska prvakinja triglavanka Milena Vrhovnik, pri moških pa je za presenečenje poskrbel član KK Simon Jenko iz Podrečja Brane Jurkovič.

Rezultati — ženske — 1. Vrhovnik 1590, 2. Zajc (oba Triglav) 1571, 3. Gosar (Bled) 1538, 4. Čadež 1517, 5. Šorn 1515, 6. Čej (vse Triglav) 1510, 7. Pirč (Krvavec) 1508, 8. Oblak (Lubnik) 1503; moški — 1. Jurkovič (S. Jenko) 3574, 2. Urbanc (Triglav) 3465, 3. Nunar (Ljubelj) 3455, 4. F. Pečar 3448, 5. M. Pečar (oba Kranjska gora) 3435, 6. Udir (Jesenice) 3384, 7. Medvešek (Bled) 3378, 8. Karun (Triglav) 3374. — dh

Gorenjci v ligaških tekmovaljih

NOGOMET — V 6. kolu slovenske nogometne lige je kranjski Triglav gostoval v Mariboru in izgubil z 1:0 (0:0). V enakovrednem srečanju so gostje uspešno branili svoja vrata vse do 86. minute, ko je eden od kranjskih obrambnih igralcev igral z roko v kazenskem prostoru. Sodnik Horvat iz Murske Sobotice je pokazal na belo točko. Knehtl pa je bil zanesljivi strelec. Po 6. kolu je Triglav deseti med 14 ekipami. V zahodni skupini slovenske nogometne lige so Jeseničani na domačem igrišču premagali Tabor Jadran z 1:0 (0:0) in so po petem kolu z osmimi točkami na tretjem mestu s točko zaostanka za prvouvrščenim Ljubljano.

HOKEJ — Pričelo se je 37. državno prvenstvo v hokeju na ledu. V prvem kolu so Jeseničani gostovali v Beogradu, kjer so visoko s 16:0 (5:0, 7:0, 4:0) premagali ekipo Partizana. Železarije se niso posebno naprezali, a kljub temu so zlahka polnili Partizanov gol. Drugi gorenjski predstavnik v zvezni hokejski ligi ekipa Kranjske gore je v dvorani pod Mežakljo izgubila pomembno srečanje s hokejski Crvene zvezde s 3:4 (1:2, 1:2, 1:0). Kranjskogorci niso igrali podrejene vloge, toda tokrat je odločila izkušnost.

ROKOMET — V drugi zvezni ligi za ženske so rokometarice Alpiesa iz Železnikov prepričljivo premagale novinke v ligi, ekipo Zrinskega iz Čakovca. Domače igralke so v začetku povedle z 3:0, do konca srečanja pa so razliko še povečale. V medrepubliški ligi so rokometarice Jelovice iz Škofje Loke gostovali v Šostanju in ostali praznih rok. Škofjeloški igralci so po štirih prvenstvenih kolih s tremi točkami na devetem mestu med 12 ekipami. V moški republiški ligi je edini gorenjski predstavnik tržički Peko dosegel prvo letošnje zmago. Na igrišču v Bistrici je pred 300 gledalci premagal Rudarja iz Trbovelj in je po petem kolu na desetem mestu med 12 ekipami. V enakem ženskem tekmovalstvu Preddvorčanke tudi v petem kolu niso okusile slasti zmage. Na domačem igrišču so izgubile z ljubljansko Olimpijo, čeprav so v prvem polčasu že vodile z dvema zadetkoma. Enako usodo so na domačem igrišču doživeli igralke Dupelje, ki so se le v prvem polčasu uspele upirati rokometaricam iz Metlike. V drugem delu pa so gostje ves čas povečevale prednost in na koncu zasluženost slavile. IZIDI — Alples: Zrinski 24:12 (13:5), Šostanj: Jelovica 27:22 (13:12), Peko: Rudar 26:21 (14:14), Preddvor: Olimpija 12:17 (7:5), Duplje: Metlika 15:21 (7:8).

Komentiramo Bogata sezona uspehov

KRANJ — Letošnja domača in mednarodna kolesarska sezona je počasi iztekla. Na sporedu so še manjše domače in mednarodne dnevne etapne dirke, ki se jih udeležuje večina naših najboljših kolesarjev. Vendar vsi naši najboljši kolesarji željno pričakujejo počitek saj so v tej kolesarski sezoni, ki je bila silno bogata z domačimi in mednarodnimi prireditvami, dali vse od sebe in res so potrebnih nekaj dni počitka.

Ce pogledamo na iztekajočo se kolesarsko sezono, potem lahko zapišemo, da je bila po uspehih na mednarodnih in domačih prvenstvih ena od najuspešnejših doslej. Reprezentančna ekipa je dosegla take uspehe, ki so jugoslovansko reprezentanco uvrstili v sam vrhunec vni amaterski kolesarski vrh. Kot primer naj navedemo, da so naši kolesarji v lanski sezoni za svetovni kolesarski pokal osvojili osemdeset točk in s tem so bili na osmem mestu na svetu. V tej sezoni so bili v tem tekmovalstvu zbrali šestdeset in s temi točkami se bodo uvrstili med peterico ekip na svetu. Pred našimi so lahko le reprezentante iz NDR, SZ in ČSSR. Če pogledamo le nekaj najboljših rezultatov naše udarne reprezentančne ekipe, nam bo še bolj jasno, kako lahko potem prebili med najboljše na svetu. Na svetovnem prvenstvu v Švici je reprezentanca SFRJ — Ropret, Čerin, Lampič, Bulič — osvojila odlično šesto mesto. Na balkanskih igrah je bila četverica — Čerin, Udovič, Cuderman, Bulič — druga, na mediteranskih igrah v Casablanci pa so bili Ropret, Bulič, Lampič in Cuderman v ekipni tekmi drugi. Med posamezniki v cestni vožnji pa je na mediteranskih igrah zmagal član kranjske Save Bojan Ropret. Poleg te zmage je na mednarodni dirki po Jugoslaviji na koncu slavil Primož Čerin. Bojan Ropret je bil na veliki mednarodni dirki Giro della Regioni (Italija) v ekipni razvrstitvi četrti. Čerin, Ropret in Cuderman so bili izvrstni tudi na mednarodni dirki po Avstriji, saj so zasedli peto, osmo in enajsto mesto, medtem ko so bili kot ekipa drugi. To je le nekaj najboljših uspehov in posameznih uvrstitev. Med drugimi so ti naši reprezentantje osvajali tudi enodnevnne dirke po Italiji in Avstriji. Vsem tem uspehom za njihove uspehe lahko iskreno čestitamo.

Toda vsi že gledajo naprej. Prihodnja sezona je olimpijska. Za počitek bo le malo časa, saj se bo treba izvrstno pripraviti za letno olimpijske igre, ki bodo v Los Angelesu. Zvezni trener Franci Horvat za Kranjo ima že zbrano okostje reprezentance. Ropret, Čerin, Lampič, Bulič, Pavlič in Cuderman, na vrata reprezentance trka tudi mladi Papež iz Novega mesta, bodo na olimpijskih igrah prav gotovo skušali doseči še več, kot so to sezono. Hoteli bodo dokazati, da letošnji uspehi niso bili le trenuten »navdih«. V Ameriki bo treba dobiti ugled, ki so si ga prikolesarili.

Enako uspešno kot reprezentanca so na dirkah doma in v tujini kolesarili tudi predstavniki kranjske Save. Le-ti so nesporno najboljši v državi. »Politika našega kluba je že nekaj let jasna. Od svetovnih tekmovalcev zahtevamo tri osnovne stvari«, pravi trener Franci Horvat: »Prvič, da zmagujemo na dirkah, ki imajo velik reklamni pomen, drugič, da osvojimo »Ulcah Kranja« in mednarodna dirka Alpe-Adria in tretje, da imamo v reprezentanci čimveč reprezentantov, ki na mednarodnih dirkah dosegajo čim boljše uvrstitve«.

Vse to kolesarjem kranjske Save že nekaj let uspeva. V teh letih so zmagovali in v svojih vrstah imajo članske državne prvake. To so bili Valenčič, Rakuš, Kurent, Ropret in v tej sezoni Udovič. Ekipa Save, Ropret, Udovič, Cuderman so ekipni državni prvaki. Letošnja sezona je bila tudi za kolesarje Save izredno bogata po uspehih. Kot klubski prvaki in reprezentančna ekipa — Ropret, Udovič, Cuderman, Lampič in Pavlič — so osvojili tako mesta, ki jih nismo pričakovali. Vse to je pogoj, da bodo tudi prihodnjo sezono tako uspešni, če ne še bolj. Da pa bodo še bolj uspešna, bodo še bolj začeli delati z mladimi. Vrzel, ki naj bi nastala pri članih, naj bi že čez nekaj let zapustil mladinci, ki bodo z resnim delom prišli v članske vrste. D. Humer

Polancu velika nagrada Siporex

PULA — Domači kolesarski klub Siporex iz Pule je organiziral že tradicionalne kolesarske dirke za »Veliko nagrado Siporex«. Med dvainvajsetimi kolesarji je bil na 140 kilometrov dolgi progi najhitrejši član kranjske Save Polanc.

Rezultati — 1. Polanc (Sava) 3:07, 2. Penko 3:07, 3. Trampuž (oba Rog), 4. Cuderman (Sava), 5. Vitasović, 6. Carič, 7. Valčič (vsi Siporex), 8. Udovič (Sava) vsi v času drugouvrščenega. — dh

Leški padalci izvrstni v Opatiji

Opatija — V tem obmorskem letovišču se je končalo letošnje v Jugoslaviji najmočnejše mednarodno padalsko tekmovalstvo, na katerem so poleg domačinov nastopili še tekmovalci iz Sovjetske zveze, Norveške, Avstralije, Turčije in Italije. V naši državni ekipi so bili poleg Uroša Šumarja iz Novega Sada še štirje člani Alpejskega letalskega centra iz Lesca — Bogdan Jug, Branko Mirt, Roman Božič in Dušan Intihar. Jadranski pokal so osvojili padalci iz Sovjetske zveze, na drugo mesto pa so se presenetljivo uvrstili tekmovalci Jugoslavije, ki so s tem dosegli enega največjih dosežanjih uspehov. Med posamezniki je zanesljivo slavil član zmagovite ekipe Dino, naš najboljši tekmovalec pa je bil Roman Božič na šestem mestu. Mirt je bil osmi, Jug deveti in Intihar 14. Velik uspeh je dosegel Bogdan Jug z zmago v skokih na cilj v vodi, med drugim je premagal tudi znana tekmovalca iz Sovjetske zveze Runjanceva in Valunasa. V skupinskih skokih na cilj je bila Jugoslavija tretja za ekipama Sovjetske zveze in Turčije, v skupinskem izvajanju figur v prostem padu pa peta za dvema ekipama Sovjetske zveze, Norveško in Avstralijo. Med posamezniki je bil v skokih na cilj najuspešnejši Božič na petem mestu, Mirt je bil šesti, Pirč 12., Frank 15., Jug 16. in Intihar 17. V figurativnih skokih je bil Jug šesti, Božič in Intihar sta si delila 10. in 11. mesto, medtem ko je bil Novosadčan Šumar 12. M. Hudovernik

Dvojni uspeh Bojana Ropreta

NOVO MESTO — Z državno prvenstvom na kronometer in prvenstvo vožnjo za državne naslove se v Novem mestu končala letošnja kolesarska sezona, ki je našim najboljšim kolesarjem prinesla enega od največjih uspehov v zgodovini jugoslovanskega kolesarstva. Novomeški kolesarski klub je v dva dni res izvrstno organiziral državno prvenstvo. Junak dvojnega kolesarskega prireditelja je bil član kranjske Save Bojan Ropret, ki je dobil dirko na kronometer in vožnjo za gorsko državno prvenstvo. Svoje je Bojan Ropret, ki je slavil na mediteranskih igrah v Casablanci, prvenstveno dokazal, da je ta čas najboljši jugoslovanski kolesar in da ni nis še vedno nima prave konkurence.

Rezultati — kronometer (40 km) — 1. Ropret (Sava) 50:42, 2. Bulič (Siporex) 50:51, 3. Čerin (Sava) 51:13, ... 7. Udovič 52:20, 10. Polanc (oba Sava) 54:21, gorska vožnja (člani) 14 km — 1. Ropret (Sava) 26:18, 2. Papež (Novotek) 26:50, 3. Pavlič (JNA) 26:42, ... 8. Udovič (Sava) 27:02.

Jutri Preddvor: Ista Kočevje

Preddvor — Jutri, 5. oktobra, na sporedu srečanja osmih ekip za pokal mladosti na področju Športnega Gorenjsko zastopata ekipi Preddvor in Jelovice iz Škofje Loke. Prireditelj ni se bodo jutri ob 13. uri postavila ekipa Itasa iz Kočevja, rokometarice lovce pa bodo igrali v gosteh v Preddvoru. J. Kralj

Šah, go in rekreacija

Kranj — Športno društvo »Vodovodni stolp« bo v soboto, 8. oktobra, ob 17. uri pričelo v telovadnici osnovne šole Simon Jenko v Kranju s prvenstvom v rekreaciji za krajane. Območje ljubitelje šaha in go igre na stolpu ki se bodo pričeli v petek, 7. oktobra ob 17. uri v prostorih krajevne organizacije Vodovodni stolp na Družinski Kranju.

Novosti iz Iskre na razstavi »Sodobna elektronika '83« Sodobne komunikacije Iskre

Kot ena izmed največjih jugoslovanskih sestavljenih organizacij združenega dela in prva v domači elektrotehnični in elektronski panogi ter tretja največja jugoslovanska izvoznica s skoraj četrt milijarde dolarjev letnega izvoza blaga in storitev, to Iskra, ta veliki jugoslovanski sistem z 21.000 delavci, 2000 razvojniki in raziskovalnimi delavci, pokazala najnovejše dosežke na področju razvoja sistemov in delov sistemov, zlasti na področju komunikacij, v zvezi s tem pa tudi sisteme ali dele sistemov, ki so sestavina sistema integriranih komunikacij, ter vrsto naprav, opreme aparatov, instrumentov in elektronskih elementov, ki jih razvija in izdeluje za potrebe telekomunikacijskih in informacijskih omrežij.

Na razstavnem prostoru s površino 1450 m² v dvorani B 1 bo razstava »Sodobne komunikacije Iskre« z modernimi ponazorili prikazala sodoben integrirani komunikacijski sistem, z eksponati pa dele tega sistema, zlasti tiste, ki predstavljajo Iskrine najpomembnejše razvojne, raziskovalne, tehnološke in proizvodne dosežke minulega leta.

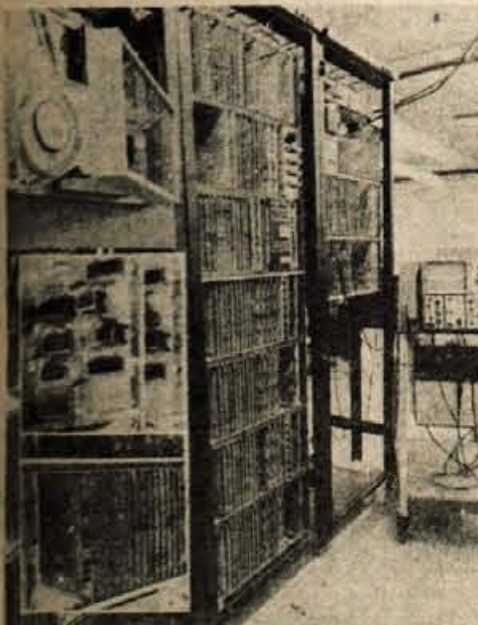
Digitalna telefonska centrala **Sistema Iskra 2000**, ki so jo v Iskri nedavno razvili in že uspešno deluje tam, kjer je nastala in kjer jo izdelujejo, to je v Iskri Telematiki, opravlja komutacijo govornih in podatkovnih signalov v digitalni obliki. Omogoča gradnjo telefonskih omrežij malih do srednjih zmogljivosti. Centrala je grajena modularno. Maksimalna uporaba mikroelektronskih komponent omogoča minimalno porabo energije, povečano število funkcij in majhna dimenzije naprave.

Digitalni naročniški modul je njen najpomembnejši del, saj opravlja analogno/digitalno pretvorbo govornega signala iz telefonskega aparata, prvostopenjsko komutacijo in koncentracijo govornih kanalov proti skupinskemu stikalu, konfencenco, generiranje tonskih signalov, digitalni vstop telefonistke v zvezo in funkcije testiranja. Na modul je možno priključiti analogni telefonski aparat in podatkovne kanale 64 kb/s.

Naročniški **multiplekser PCM** — 30 je pravno tako pomemben del, služi pa za povezavo 30 naročnikov s telefonsko centralo po enem samem vodu. Multiplekser pretvarja analogne signale v digitalne in jih združuje v 30-kanalni digitalni snop s hitrostjo 2048 kb/s.

Hkrati z govornimi signali posreduje tudi vso naročniško signalizacijo.

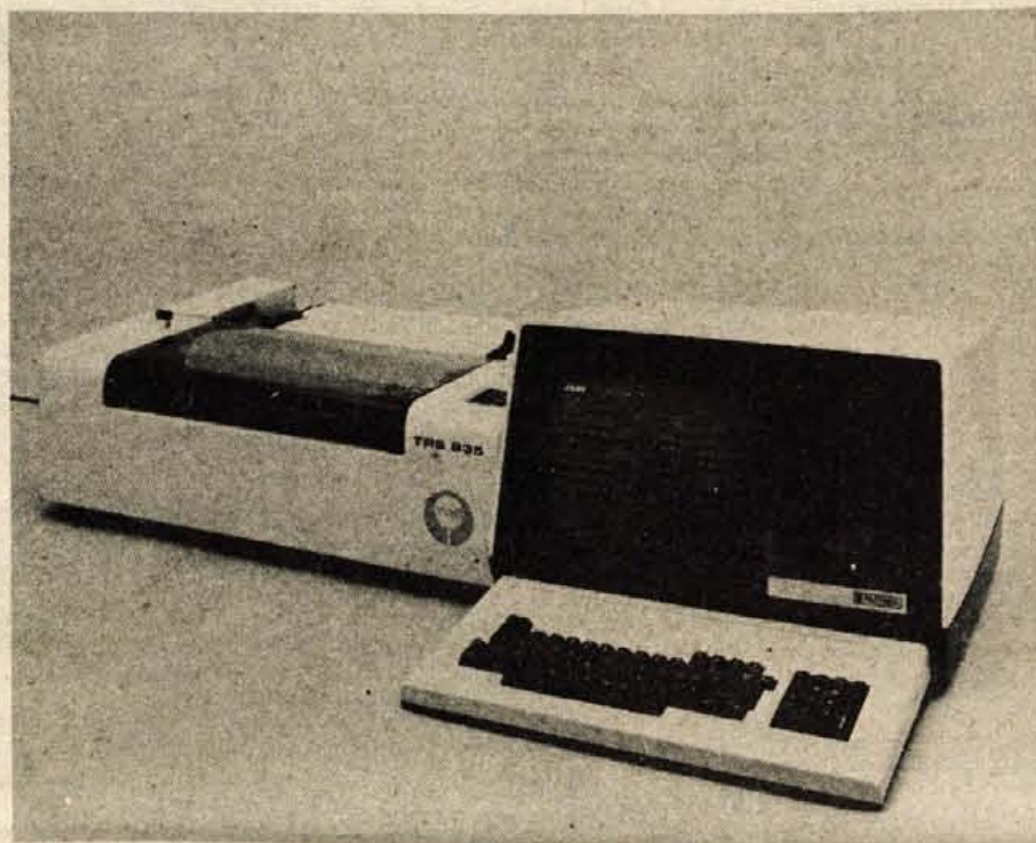
Omrežna modula napajalnikov je grajena v visokofrekvenčni tranzistorski tehniki in se sestoji iz posamičnih tipov napajalnikov na Evropi formatu. Uporabljamo jih za napajanje telekomunikacijskih, računalniških, krmilnih in regulacijskih sistemov in naprav.

Modularna digitalna telefonska centrala **Sistema Iskra 2000** je del komutacijskega sistema bodočnosti, ki bo uporabnikom nudil storitve, s kakršnimi jim prejšnje generacije niso mogle ustreči. Detajli v sliki: digitalni moduli z mikroprocesorji.

Od 3. do 7. oktobra 1983 bo na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani odprta 30. mednarodna razstava »Sodobna elektronika '83.« Letos bo ta specializirana tehnična prireditev potekala v znamenju »Svetovnega leta komunikacij 1983« in bo vsebinsko uglašena na temo »Razvoj komunikacijskih infrastruktur«.

V razstavnem programu bodo uvrščene naslednje panoge ali sistemi: komunikacije, računalništvo, profesionalna elektronika, merilna in regulacijska tehnika, avtomatika, radijska in televizijska difuzija, zabavna elektronika, sestavni deli elektronskih naprav, oprema za proizvodnjo in laboratorije, viri električne energije in vakumska tehnika.

Najmanjši iz družine Iskrinih računalnikov — zelo iskani — mikroročunalnik **Partner** s tiskalnikom.

Kabel z optičnimi vlakni, kakršnega je Iskra razvila in izdelala ter že povezuje ljubljansko telefonsko centralo s Cankarjevim domom, ima mnoge prednosti pred kovinskimi kablji in radijskimi zvezami. Med najpomembnejše štejemo visoko prenosno zmogljivost. Prenosni sistem z optičnim kablom ima desetkrat manjše število ponavljalnikov, je neobčutljiv za elektromagnetne motnje, je lažji in ima manjši premer kot drugi kablji in tudi frekvenčni plani in dovoljenja niso potrebni. Vidljivost med oddajnikom in sprejemnikom ni potrebna tako kot pri drugih napravah, ravno tako pa niso potrebne prilagoditve linij.

»**Deltanet**« je družina programskih paketov, ki skupaj s strojno opremo omogočajo, da dva ali več računalniških sistemov Delta povežemo v računalniško omrežje. Omogoča tudi povezavo računalnikov z enakimi ali različnimi operativnimi sistemi, kakor tudi s sistemi različnih proizvajalcev. Med razstavo »Sodobna elektronika '83« bo ta računalniški sistem povezoval razstavnih prostor Iskre s sedežem Iskre na Parmovi v Ljubljani pa tudi z Zagrebom in Beogradom in bo tako pokazal svojo uporabnost.

Optična video in audio oddajno-sprejemna naprava VAE ima te lastnosti: prenosna pot je lahko dolga do 9 km brez ponavljalnikov, študijska kakovost je v skladu s CCIR standardi, brezhibno deluje pri različnih temperaturah, uporabna je za PAL, SECAM in NTSC sisteme, ima lasersko diodo v oddajniku, avalanche foto-diodo v sprejemniku, pulzno-pozicijsko modulacijo in je sestavljeno konstruirana. Uporabna je za fiksne ali mobilne zveze med TV centri in kulturnimi, društvenimi in športnimi objekti, za zveze med studiji, za vhodne zveze oddajnikov ali mikrovalovnih zvez ter za sisteme za nadzor v industriji, medicini in obrambnem sistemu.

S panoji bo ponazorjen tudi sistem za prenos alarmnih signalov. V prvem delu razstave »Sodobne komunikacije Iskre« bodo prikazani še drugi deli komutacijskih naprav, kakor so elektronski telefonski aparat s spominom, razna specializirana integrirana vezja, mikroročunalniški preklopnik, videlo kamera in drugo.

V drugem delu razstave so predstavljena v okviru VHF — FM komunikacijskega sistema vojaška ročna in nahrbtna sprejemno-oddajna postaja, prenosna šifrirna enota in sprejemno-oddajna radijska postaja za CB področje. V tem delu razstave bo mogoče videti tudi najmodernejšo krmilne naprave za obdelovalne stroje, naprave za servoregulirane pogone (tiristorski in tranzistorski servoregulator), industrijski varilni robot, naprave za avtomatizacijo industrijskih procesov, pomnilno programabilne krmilnike in od novitet še naprave za semaforizacijo malih križišč.

V tretjem delu razstave prikazuje Iskra nov laserski obdelovalni sistem LMP 600 za obdelavo kovin, lesa, plastike, keramike, kamna. Prednost obdelave materialov z laserjem so v tem, da niso potrebna nikakršna orodja, obdelava je brezkontaktna, hitrost obdelave izredno velika, rezi so ozki, rezanje pa brezprašno.

Obiskovalce bo gotovo pritegnil novi barvni televizor s popolnim daljinskim upravljanjem, elektroluminiscenčni prikazovalnik in še vrsta drugih naprav, ki jih izdeluje Iskra v številnih tovarnah po Sloveniji, pa tudi drugod po svetu.

Na razstavi **Sodobna elektronika** sodelujejo domala vse Iskrine delovne organizacije, razstava pa je zasnovana tako, da skozi predstavitev kompleksnih integriranih sistemov prikazuje kompatibilnost programov posameznih področij, kot so telekomunikacije, računalništvo, avtomatika, kibernetika, mikroelektronika in druge veje elektronike.

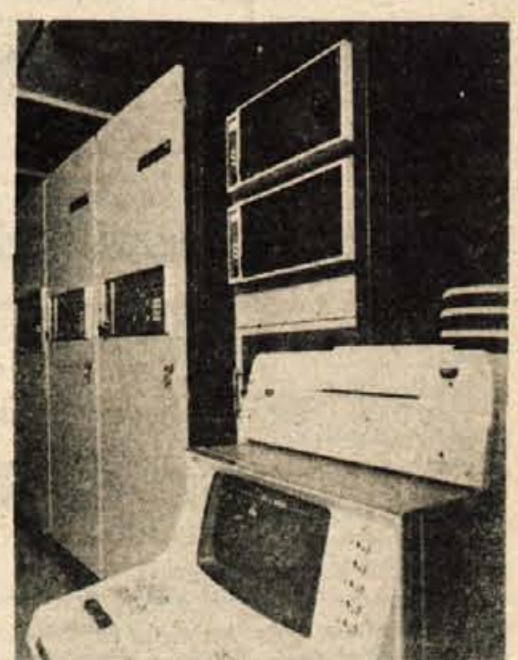
Tudi letos se bo v času razstave »Sodobna elektronika '83« zvrstilo precej strokovnih posvetovanj. Na seminarju YUTEL '83, ki bo 4. in 5. oktobra, bo sodelovalo okoli petdeset strokovnjakov iz Iskre in ljubljanske elektrotehnične fakultete. Največ jih bo govorilo o skupnih temah s področja elektrooptike in telematike in o problematiki sodobnih komunikacij. Ravno tako bodo Iskrini strokovnjaki aktivno posegli tudi v problematiko uporabe mikroprocesorjev v merilni tehniki na seminarju ISEMEC '83 in na seminarju o elektronskih sestavnih delih, oba bosta potekala 3. in 4. oktobra, ter na seminarju »Vodenje in avtomatizacija elektroenergetskih sistemov VA — ES '83«, ki bo 6. in 7. oktobra.

Vseh seminarjev, kjer bo prebranih 180 referatov, se bo udeležilo po pričakovanju prireditelja, Elektronske zveze Slovenije, blizu sto strokovnjakov.

Iskra bo na svoji razstavi prikazala precejšnje število novitet s področja komunikacij, ki so rezultati smotrnega združevanja sredstev in znanja ter uspešnega samoupravnega sporazumevanja tako znotraj sodba, kakor tudi z drugimi gospodarskimi, razvojno-raziskovalnimi in visokoškolskimi ustanovami. Razstava je odraz odprtosti tega velikega gospodarskega sistema, ki si je v preteklih treh desetletjih, zlasti pa v zadnjih dvajsetih letih utri pot na tržišče 102 držav v svetu. Iskrini izdelki, oprema in naprave so iskani v industrijsko razvitih državah Evrope, tako na zahodu, kakor tudi na vzhodu, njeni sistemi in storitve v obliki inženiringa, prenosa tehnologije iz znanja (know — how) pa najdejo vse pogosteje tudi v deželah v razvoju vse številnejše odjemalce. Z mnogimi državami ima Iskra razvite dolgoročne kooperacijske odnose.

V zadnjih desetih letih je Iskra izvozila za milijardo dolarjev blaga in storitev, samo letos pa bo vrednost njenega izvoza dosegla skoraj četrt milijarde dolarjev. Komunikacijske naprave so udeležene v Iskrinem izvozu s 25 odstotki in doslej jih je uvažalo več kot 40 držav. Izvoz teh naprav je v zadnjem desetletju skokovito naraščal. Leta 1972 je Iskra izvozila za pet, leta 1982 pa že za blizu šestdeset milijonov dolarjev teh naprav in sistemov, torej dvanaestkrat več kot pred desetimi leti.

Pri raziskovalnem delu, snovanju in načrtovanju, postavitvi in vzdrževanju komunikacijskih naprav, pri usposabljanju svojih strokovnjakov pri svojih partnerjih ter ob sodelovanju z domačimi in inozemskimi proizvajalci in institucijami so si Iskrini strokovnjaki nabrali toliko izkušenj, da so na marsikaterem področju kos še tako hudi mednarodni konkurenci. Nekatere izmed vrhunskih dosežkov v razvoju in proizvodnji si bo moč ogledati tudi na razstavi »Sodobna elektronika '83«. (L. K.)

Z računalniško krmiljenimi telefonskimi centralami sistema **Metaconta** s skupno poldrogim milijonom priključkov je Iskra opremila številne pošte doma in v tujini.

**GORENSKA KMETIJSKA ZADRUGA
TZO TRŽIČ, Križe**

Zbor delavcev oglašja prosta dela in naloge

1. VODJE RAČUNOVODSTVA
Kandidati naj imajo:

- srednjo ali višjo strokovno izobrazbo ekonomske smeri,
- 3 leta delovnih izkušenj

Delovno razmerje se bo sklenilo za določen čas s polnim delovnim časom, za nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu. Poskusno delo traja 3 mesece.

**2. PRIPRAVNIKA — KMETIJSKEGA TEHNIKA
(za dela v komerciali)**

Kandidati naj imajo končano šolo za kmetijske tehnike. Delovno razmerje se sklepa za določen čas, za čas pripravniške dobe.

Kandidati za opravljanje navedenih del naj pošljejo pismene prijave z dokazili v roku 8 dni po objavi na naslov: Gorenjska kmetijska zadruga, Jezerska c. 41, Kranj. O rezultatih izbire bodo vsi kandidati obveščeni v roku 10 dni po izbiri.

**SLUŽBA DRUŽBENEGA KNJIGOVODSTVA
SR SLOVENIJE, podružnica 51500 KRANJ**

Po 92. in 93. členu statuta razpisuje razpisna komisija SDK v SRS, podružnice 51500 Kranj, za imenovanje delavcev s posebnimi pooblastili dela in naloge

1. NEPOSREDNO VODENJE DELA V PREDHODNI KONTROLI v SDK podružnica Kranj
2. VODENJE IZLOČENE DELOVNE ENOTE v SDK ekspozituri Radovljica
3. VODENJE IZLOČENE DELOVNE ENOTE v SDK ekspozituri Jesenice

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

pod 1. — da imajo višjo strokovno izobrazbo ekonomske, upravne ali pravne smeri, 3 leta delovnih ustreznih izkušenj,

pod 2. in 3. — da imajo višjo strokovno izobrazbo ekonomske, upravne ali pravne smeri in 4 leta delovnih ustreznih izkušenj.

Mandatna doba za opravljanje teh nalog je 4 leta. Delovno razmerje sklenemo za nedoločen čas. Prijave z dokazili o strokovni izobrazbi, življenjepisom in o dosedanjih zaposlitvah sprejema razpisna komisija za imenovanje delavcev s posebnimi pooblastili v SDK v SRS, podružnici Kranj, Trg revolucije 2, 15 dni po objavi razpisa.

Kandidate, ki se bodo prijavi, bomo o izidu razpisa obvestili v 30 dneh od dneva poteka razpisa.

**KRAJEVNA SKUPNOST
EDI GIORGIONI
Javornik-Koroška Bela**

Na osnovi določil 59. in 60. člena Statuta krajevne skupnosti razpisujemo proste naloge in dela

TAJNIKA

krajevne skupnosti Edi Giorgioni Javornik-Koroška Bela, za nedoločen čas.

Kandidat mora izpolnjevati naslednje razpisne pogoje:

- koščana srednja šola in štiri leta delovnih izkušenj na enakem ali podobnem delovnem mestu,
- izkušnje, ki so pridobljene z delom v organih krajevne skupnosti ali v družbeno političnih organizacijah,
- poleg ustrezne šolske izobrazbe mora imeti kandidat tudi organizacijske sposobnosti ter pravičen odnos do samoupravljanja.

Opis del in nalog je usklajen s katalogom del in opravil skupne komisije, udeleženk samoupravnega sporazuma krajevnih skupnosti SR Slovenije. Kandidati naj prijave pošljejo v zaprti ovojnici razpisni komisiji pri Svetu krajevne skupnosti Edi Giorgioni Javornik-Koroška Bela najpozneje v 15 dneh po objavi.

INEX adria aviopromet ljubljana

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge

**1. TELEFONISTA — VARNOSTNIKA
(en delavec za nedoločen čas za delo na Brniku)**

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- popolna osnovna šola,
- 2 leti izkušenj pri opravljanju enakih delovnih nalog,
- tečaj za telefoniste, znanje varnostnih predpisov in uporabe orožja, usposobljenost za ravnanje z gasilnimi aparati,
- pasivno znanje angleškega in nemškega jezika,
- izpolnjevanje pogojev za gibanje in muditev na letališču in obmejnem področju,
- dovoljenje za nošenje orožja,
- obvezno je znanje slovenskega in srbohrvaškega jezika.

Za navedeno delo je predvideno trimesečno poskusno delo. Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo na naslov Inex Adria Aviopromet, Ljubljana, Kuzmičeva 7, v 15 dneh po objavi.

Prijav brez dokazil o izpolnjevanju pogojev ne bomo upoštevali.

**SAMOUPRAVNA KOMUNALNA
INTERESNA SKUPNOST KRANJ
JLA 4**

razpisuje skladno z določili 8. čl. in 9. čl. RZ o prometu z nepremičninami (Ur. l. SRS št. 19/76) in sklepa 37. seje odbora SKIS za 10-letni program izgradnje cest v Kranju z dne 23. 8. 1983

JAVNO DRAŽBO

za prodajo stanovanjske hiše Čirče št. 3, s koristno površino vseh prostorov 143,08 m², dveh pomožnih objektov in pripadajočega zemljišča parc. št. 86/3, 85/4 in parc. št. 86/2 v skupni površini 1144 m², vse k. o. Čirče vpisane v vl. št. 116 in 317 iste k. o.

Pogoji:

- izključna cena 2.642.569,00 din,
- udeleženec, ki uspe na dražbi, je dolžan trpeti obstoječo služnost dosmrtnega brezplačnega stanovanja v podstrešju hiše, sestavljenega iz kuhinje in sobe v skupni izmeri 29,34 m², s uporabo stopnišča, stranišča in drvarnice izven hiše v korist Ane Torkar iz Kranja.

Za vrednost navedene služnosti je skladno s pravno vlogo sodnega cenilca znižana izključna cena.

- udeleženci javne dražbe morajo pred prihodom dražbe položiti kavcijo v višini 270.000,00 din s plačilom na žiro račun SKIS Kranj št. 51500-662-43122 pri SDK Kranj navedbo »kavcija za dražbo«,
- udeležencu, ki uspe na dražbi, se kavcija vrne na v. ceno, ostalim pa se vrne v 15 dneh po objavi dražbe brez obresti,
- če kupec, ki je na dražbi uspel, odstopi od nudbe, zapade kavcija v korist SKIS,
- kupec je dolžan plačati izključno ceno za vse premičnine, ki so predmet dražbe ob podpisu pogodbe, ki bo sklenjena v 15 dneh po objavi dražbi,
- prometni davek plača kupec,
- zemljiško knjižno stanje uredi kupec na svoje stroške.

Javna dražba bo dne 27. oktobra 1983 ob 10. uri v prostorih SKIS Kranj, JLA 4/I.

Interesenti se lahko seznanijo s podrobnimi pogoji pri tajniku SKIS št. 51500-662-43122. Prijave se dogovorijo tudi za ogled.

ISKRA

Industrija širokopotrošnih izdelkov »Široka potrošnja« n. sol. o. Škofja Loka, TOZD Tovarna gospodinjstkih aparatov »Gospodinjstki aparati« n. sub. o. Škofja Loka, Reteče 4

Komisija za delovna razmerja objavlja naslednja prosta dela in naloge:

1. NAJZAHTEVNEJŠA ROČNA ORODJARSKA DELA (prosti 4 delokrogi)
2. NAJZAHTEVNEJŠA STROJNA ORODJARSKA DELA — REZKALEC (prost 1 delokrog)
3. NAJZAHTEVNEJŠA STROJNA ORODJARSKA DELA — STRUGAR (prosta 2 delokroga)
4. PRIPRAVA MATERIALA ZA ORODJARNO IN VZDRŽEVANJE (prost 1 delokrog)
5. STROJNO TOČKASTO VARJENJE (prosta 2 delokroga)
6. TRANSPORTNA DELA V PROIZVODNJI (prosti 3 delokrogi)

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

pod 1. — (za dva delokroga) KV orodjar in 5 let delovnih izkušenj in

— (za dva delokroga) KV orodjar in 4 leta delovnih izkušenj,

pod 2. — KV orodjar — rezkalec in 5 let delovnih izkušenj,

pod 3. — KV orodjar — strugar in 5 let delovnih izkušenj,

pod 4. — PK kovinske smeri in 2 leti delovnih izkušenj,

pod 5. — PK kovinske smeri in 1 leto delovnih izkušenj,

pod 6. — NK delavec in 1 leto delovnih izkušenj.

Pod 1., 2. in 3. sprejememo tudi kandidate, ki imajo tudi manj delovnih izkušenj.

Za vsa prosta dela in naloge se zahteva poskusno delo po pravilniku o delovnih razmerjih.

Prijave sprejema splošno pravno kadrovski sektor tovarne 8 dni po objavi. Kandidate bomo obvestili o izbiri v 10 dneh po sprejemu sklepa.

Vse informacije lahko dobite v splošno, pravno kadrovskem sektorju tovarne ali na telefon: 61-861 int. 14.

Komunalno podjetje
KOVINAR JESENICE

Delovna skupnost Skupnih služb objavlja prosta dela in naloge

OBRAČUN IN FAKTURIRANJE

za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Kandidate morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- zaključena srednja ekonomska šola,
- znanje strojepisja,
- eno leto delovnih izkušenj na podobnih delih.

Za ta dela in naloge je določen trimesečni poskusni rok ter predhodni preizkus strojepisja.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev oglasa naj kandidate pošljejo na naslov: Komunalno podjetje Kovinar Jesenice, DS Skupnih služb, Jesenice, Sp. Plavž 6, v 8 dneh po objavi.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 15 dneh.

**Osnovna šola
BRATOV ŽVAN — GORJE**

Na osnovi 190. člena statuta razpisuje dela in naloge

— RAVNATELJA

Kandidat mora poleg splošnih pogojev, predpisanih v 511. čl. ZZZD in po določbi 96. člena zakona o osnovni šoli izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da ima ustrezno pedagoško izobrazbo in vsaj 5 let delovnih izkušenj v vzgojnoizobraževalnem delu,
- da je družbeno-politično aktiven in ima pozitiven odnos do socialističnega samoupravljanja in do družbene lastnine,
- da ima organizacijske sposobnosti, ki jamčijo, da bo s svojim delom prispeval k uresničevanju smotrov in nalog osnovne šole.

Rok za prijavo je 15 dni po objavi.

Na ovojnicu napišite, za razpisno komisijo.

ZIVILA

Trgovska in gostinska
DO ŽIVILA
KRANJ
TOZD Veleprodaja

Na podlagi sklepa komisije za imenovanje delovna razmerja objavlja naslednja prosta dela in naloge:

**SKLADIŠNEGA DELAVCA
več delavcev, (za centralno
skladišče Naklo)**

Pogoji: — osemletka, 1 leto delovnih izkušenj, poskusno delo 3 mesece.

Delovno razmerje se skleni za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju navedenih pogojev sprejema komisija za imenovanje delavcev, trgovska služba DO Živila Kranj, istov trg 11, 15 dni po objavi.

**kamniški
gorci**
PEKO

TOVARNA OBUTVE n. sol. o.
PEKO TRŽIČ

Delovna skupnost skupnih služb tovarne obutve objavlja v interesnem sektorju dela in naloge:

**ORGANIZIRANJE, VODENJE
IN IZVAJANJE SLUŽBE
VARSTVA PRI DELU**

Pogoji za sprejem:
— varnostni inženir in 3 leta delovnih izkušenj na operativnem delu s področja varstva pri delu

Funkcionalna znanja:
— strokovni izpit iz varstva pri delu,
— stalno spremljanje novosti na področju varstva pri delu, obliki seminarjev, predpisov in zakonov

Posebne zahteve:
— samostojnost pri delu,
— sposobnost logičnega razmišljanja,
— iniciativnost,
— sposobnost sodelovanja,
— poskusno delo 3 mesece.

Nastop dela je možen takoj. Sprejeti kandidat bo zadržan do konca za določen čas za nadomeščanje delavca med sluzenjem v naslednjem letu.

Kandidati naj oddajo pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev v 8 dneh po objavi v kadrovskem sektorju tovarne.

MALI OGLASI tel.: 27-960
PRODAM
 Prodajam ZELJE v glavah. Sp. Brnik 9832
 Prodajam trajnozarečo PEČ »EMO«, pograd z jogijem, jedilni kot in omaro. Andrej nad Zmincem Loka 10038
 Prodajam drobni KROMPIR in nekaj borovih PLOHOV ter SENO. Bistriška pri Naklem 10039
 Prodajam dve KRAVI. Letence 12, Golob 10040
 Prodajam ZIDAK za dimnik, 500 kosov, dolžine 50 cm, širine 200 mm. Franc Berce, Hafnarjeva pot 20, Kranj 10041
 Prodajam zator, 14 KM, prodajam. Cerkva, Bistričica 31, Stahovica 10042
 Prodajam nekaj metrov suhih DRV ter vrata OKNA. Sredna vas 14, Kranj 10043
 Prodajam OKNA »Lip«, 120 x 120 in 180 x 180 z roletami in VRATA, nerahlo. Miševc, Tomšičeva 3, Kranj 10044
 Prodajam akumulacijsko PEČ AEG 4 180-litrski AKVARIJ z opremo. Jančar, Valjavčeva 13, Kranj 10045
 Prodajam 1600-litrsko CISTERNO 3000, pločevina 5 mm) za 9.000. Kalan, Begunjska 11, Bistriška, tel. 22-221 - int. 22-16 do 14. ure 10046
 Prodajam črne CEVI 1/2 in 3/4 za ceno. Povnar, Kokra 79, Jezersko 10047
 Prodajam SPALNICO (leto informacije po tel. 21-078) 10048
 Prodajam PEČ za etažno centralno ogrevanje EG-12. Telefon 064-62-654 10049
 Prodajam domače ŽGANJE - sadje. Krmelj, Sv. Andrej 14, Škofja Loka 10050
 Prodajam ugodno prodajam vezano zbiranje vestnika od l. 1956-76. 22-980, dopoldan.
 Prodajam SENO in OTAVO v Poljanah. Telefon 064-61-771 v petek, do 18. ure 10051
 Prodajam dva BIKCA. Trstenik 14, Kranj 10052
 Prodajam HRUŠKE moštarice, za namazanje, cena 5 din. Žirovnica 57 10053
 Prodajam ceneje prodajam nova GARAŽNA (macesen) »Jelovica«, Karol Zabreznica 17/C, Žirovnica 10054
 Prodajam plemenske OVCE in ZASTAVO 101, letnik november 1980. Moštarica 1, Tržič, tel. 50-730 9728
 Prodajam traktorsko PRIKOLICO, 1,5 ton, »Tomo Vinkovič«, staro, Zabukovje 7, Besnica 10055
 Prodajam 5 tednov starega BIKCA sira za plemo. Lahovčev 57, 10056
 Prodajam 2 FOTELJA in KAVČ. Safe, Ul. Janeza Puharja 1, VI. letnik, stanovanje št. 40, Kranj 10057
 Prodajam nova desna vhodna VRATA iz hrastovega PARKETA, dimenzije 250 x 54 mm. Češnjek 12 10058
 Prodajam ZIMSKA JABOLKA: voščenec, bobovec. Oševček 3, Preddvor 10059
 Prodajam 4 kW termoakumulacijsko »AEG«, elind PEČ 2 kW s koleščno električno stikalo FID in preklonno krmila TKM 3/12, mini kuhinjo gojen v temno rjavi natur barvi, korito in električni plošči ter hladilnik. Informacije dopoldan po tel. 81-741 - 10060
 Prodajam SEDEŽNO GARNIČNO. Bled, Kajuhova 16 10061
 Prodajam PEČ küppersbusch, SUSA za perilo tobi in ŠTEDILNIK. Korona. Sp. Besnica 81 10062
 Prodajam 1300 kg svežega APNA, 4 baze. ZEPENKE izotekt, 2 kub. m sive PEKLE in 2 otroški KOLESI, za dečka (5-10 let). Zupan, Zalag 92, Kranj 10063
 Prodajam OTROŠKO POSTELJICO v oboje ter nerabljen 10-litrski električni BOJLER. Kalin, Kranj 10064
 Prodajam PREDSOBO Sora, KAVČ. Zingant in KLUBSKO MIZO. Tele. 941.
 Prodajam barvni TELEVIZOR gore. Janez Urh, Sebenje 78, Zasip - 10065
 Prodajam GRADBENO BARAKO 5 m. PUNTE in BANKINE. Reber, Tavčarjeva 10, Jesenice, tel. 83-017 10066
 Prodajam ali 81-189 dopoldan
 Prodajam suhe macesnove PLOHE in KREK. Ogleđ od 16. ure dalje. Janez Urh, Na Kresu 14, Železniki 10067
 Prodajam mlado KRAVO z mlekom, za zakol. Brezje 42 pri Tržiču 10068
 Prodajam BIKA, težkega 450 kg. Jože Zg. Senica 4/A, Medvode 10069
 Prodajam otroško POSTELJICO z jopico in PREŠITO ODEJO. Jožica Krmelj, Sp. Besnica 37 10070
 Prodajam KVAJADRE in modularno OKNO Ø 14, zelo poceni prodajam. Dobreg ob Kokri 20, Tupalice 10071
 Prodajam DRVA. Telefon 70-104 10072
 Prodajam obžagan LES za ostrežje, v 11 x 6. LETVE in razne debeline. Janez Kopar, Ribno 109, Bled 10073
 Prodajam PEČ AEG, 2 kW. Telefon 10078

STABILIZATOR za televizor, nov, italijanski, zelo ugodno prodajam. Ogleđ v sredo med 8. in 9. uro. Dušan Vidic, C. Kokrškega odreda 11, Kranj 10079
 Prodajam dobro ohranjene lesene STOPNICE (leve na L). Marta Krek, Smoleva 9, Železniki 10080
 Prodajam ZICO za vezanje betonske plošče, 400 kg betonskega ŽELEZA, premera 14 mm in 400 betonskih KVA-DROV. Branka Gabersček, Podhom 44/A, Zg. Gorje 10081
 Prodajam dve TELETI za rejo. Ivan Eržen, Zg. Bitnje 41 10074
 Prodajam italijanski STROJ ZA OBLANJE. Vešter 38, Škofja Loka 10130
 Prodajam termoakumulacijsko PEČ, 5 kW. Petrovič, Tomšičeva 18, Kranj 10131
 Prodajam TELETA za rejo za zakol. Podbrezje 129 (na vrhu klanca) 10132
 Prodajam rabljeno strešno OPEKO kinkinda. Franc Teran, Zg. Duplje 15 10133
 Prodajam suha DRVA v »klaftrah« in PRAŠICA za zakol. Praprotna polica 14, Cerklje 10134
 Prodajam 24 kosov SLEMENJAKOV »Leskovac«. Telefon 23-507 10135
 Prodajam borove DESKE za obijanje sob ali napušča; in suhe colarice. Oševček 22 10136
 Prodajam lepe SADIKE za živo mejo - zimzeleni liguster. Vovk, Lesce, Boštjanova 4, tel. 74-005 10037
 Prodajam pol KRAVE. Marija Janša, Ribno 27, Bled 10038
 Prodajam trodelno garderobno OMA-RO, globine 45 cm. Vučko, C. 1. maja 69, Kranj (VII. nadstropje) zvečer 10039

KUPIM
 Kupim malo rabljen TRAKTOR pasquali. Slavko Kocjančič, Na Mlaki 3, Radovljica 10110

VOZILA
 Prodajam TOVORNO PRIKOLICO, prednje in zadnje steklo za ŠKODO 110 in vlečno kljuko. Mlakar, Voglje 75, Senčur 9886
 Ugodno prodajam ZASTAVO 750, karoserija letnik 1983, motor 24.000 km. Dolenja vas 21, Selca nad Škofjo Loko 10075
 Prodajam karambolirano ŠKODO (športno), zraven še več gum in rezervnih delov. Dolenja vas 21, Selca nad Škofjo Loko 10076
 Ugodno prodajam spredaj karambolirano ZASTAVO 101, letnik 1975. Bešter, Dolenja vas 49, Selca nad Škofjo Loko 10077
 Golf - J. letnik 1978, prodajam. Teran, Nasovče 17, Komenda 10082
 ZASTAVO 101, letnik 1974, zelo dobro ohranjeno. Ogleđ vsak dan od 14. ure dalje. Bratun, Bobovec 29, Kokrica - Kranj 10083
 Prodajam ZASTAVO 750. Janez Urbanc, Tuga Vidmarja 4, Kranj 10084
 Prodajam ŠKODO 120 L, staro 14 mesecev. Cekov, Lobjeta Hrovata 6, Planina - Kranj 10085
 Generalno obnovljen MOTOR za Z-101, z ustreznimi računi, prodajam za 10.000 din. Možen nakup ostalih delov. Telefon 064-61-307 10086
 Prodajam ZASTAVO 101, letnik 1972, 70.000 km, cena 2,7 SM. Telefon 064-62-828 po 17. uri 10087
 Prodajam rogov MAKSI PONY, zložljiv. Telefon 064-27-439 od 17. do 19. ure 10088
 Prodajam ŠKODO 110 R COUPE, letnik 1980. Goričan, Gradnikova 101, Radovljica.
 Prodajam SPAČKA po delih ali komplet in novo pločevino; letnik 1974. Informacije po tel. 28-547 od 18. do 20. ure 10089
 Nove rezervne dele za generalno popravilo avtomobila KADETTA 69 B standard, prodajam. Pungerssek, Jrtof 228, Kranj 10090
 Prodajam avto VW (HROŠČ) 411 EL (4 vrata), dobro ohranjen, cena 8 SM potreben manjšega popravila. Ogleđ v sredo od 6. do 8. ure. Mujo Čoralič, Golnik 46 (samski dom - soba 206 10091
 Prodajam 4 kolesne OBROČE z gumami sava semperit za Z-101. Kranj, Mlakarjeva 15 - po 16. uri 10092
 Prodajam FIAT 128 sport s plinsko napravo. Miaku 41, Kranj 10093
 Prodajam usmernike in elektronske užige ter ostale elektronske pripomočke za avtomobile. Bojan Jamar, Breznica 59, Žirovnica 10094
 FORD ESCORT, letnik 1970, prodajam. Informacije po tel. 064-60-191 10095
 Prodajam ŠKODO 1000 MB, letnik 1967. Informacije vsak dan od 17. ure dalje. Voršič Martin, Ul. Janeza Puharja 3, Kranj 10096
 Z-750, starejši letnik, neregistrirano, vendar vozno, prodajam. Tel.: (064) 22-980 dopoldan.

Zastavo 101 prodajam po delih, motor italijanski. Kranj, tel. 27-598.
 DIANO 6, letnik 1978, registrirano celo leto, dobro ohranjeno, prodajam. Telefon 064-78-062 od 15. do 18. ure 10097
 Prodajam ZASTAVO 101, letnik 1972, vozno, registrirano do aprila 1984. Alojz Šolar, Dražgoše 8, Železniki, tel. 67-089 10098
 Prodajam ZASTAVO 101, letnik 1974, za dele. Kranjec Franc, Pristava 10, Tržič 10099
 Prodajam ŠKODO, letnik 1972, neregistrirano, za razne dele. Ogleđ vsak dan popoldan. Drulovka 58 n. h. 10100
 Prodajam ZAPOROŽCA po delih. Janc, Posavec 10, Podnart 10101
 Prodajam avto VW 1200, letnik 1968. Alojz Gorenjc, Zgoša 24/D, Begunje, tel. 82-171 od 6. do 14. ure 10102
 Prodajam 126-P, letnik oktober 1978, registriran do oktobra 1984, z michelin gumami in RADIO. Informacije po tel. 81-741 - int. 22 dopoldan 10103
 Prodajam AMI 8, neregistriran, letnik 1973. Gorenja vas - Reteče 78, Škofja Loka 10104
 Prodajam ali zamenjam OM, 5 ton, vozen, za traktor 402 ali 404 »Store«. Jože Frank, Zg. Škofije 23 10105
 MOTOR za ZASTAVO 750, generalno prenovljen, ugodno prodajam. Telefon 79-808 10106
 VW 1200, letnik 1975, prodajam. Telefon 77-040 ali naslov v oglasnem oddelku. 10107
 Prodajam DIANO, letnik 1977. Ogleđ od 16. ure dalje. Križman, Valjavčeva 17, tel. 21-461 10108
 Prodajam karamboliranega WARTBURGA. Predoslje 112, Kranj 10109

OBVESTILO

V soboto, dne 8. 10. 1983 bo potekalo II. trim kolesarjenje Iskrašev. Start bo ob 9. uri, kolesarjenje pa naj bi potekalo do 12. ure na relaciji:
 Gorenjska oblačila Kranj - Naklo - Strahinj - Žeje - Duplje - Križe - Senično - Golnik - Kokrica.
 Vsako skupino spremlja vozilo organizatorja z utripajočo rumeno lučjo. Organizirana je tudi redarska služba.
 Vse udeležence v prometu prosimo za previdno vožnjo.

ISKRA Električna orodja Osnovna organizacija sindikata

STANOVANJA

Iščem SOBO ali ležišče v Kranju ali okolici, za 6 mesecev ali več. Cenjene ponudbe pošljite pod šifro: Cena ni važna 10112
 20-letna delavka, išče SOBO s souporabo kopalnice, ali brez v Kranju ali Škofji Loki. Šifra: Nujno 10114
 V najem vzamem SOBO s souporabo kopalnice. Telefon 77-661 10115

POSESTI

Kupim starejšo HIŠO ali zazidljivo PARCELO v širši okolici Škofje Loke, za gotovino. Telefon 064-62-965 po 20. uri 10116
 Ugodno prodajam novo vrstno stanovanjsko HIŠO v Škofji Loki. Informacije: odvetnik Daniel Vehar, Spodnji trg 4, Škofja Loka v ponedeljek od 17. do 18. ure 10117
 V najem vzamem GARAŽO. Matjaž Prosen, C. na Klanec 34, tel. 25-576 10118
 Manjšo NJIVO ali del NJIVE do 10 arov v bližini Kranja, vzamemo v obdelovanje. Telefon 22-926 10119
 STANOVANJSKO HIŠO, oddam v najem za nekaj let (lahko tudi za mirno obrt), predplačilo. Naslov v oglasnem oddelku. 10120
 Zamenjam vrstno HIŠO v Kotljah za enakovredno ali za večje STANOVA-NJE v Škofji Loki ali Kranju. Naslov v oglasnem oddelku. 10121
 ZAZIDLJIVO PARCELO ali HIŠO (lahko starejšo), kupim na območju Škofje Loke. Marjan Baričič, Končeva 12, 61111 Ljubljana 10122

ZAPOSLITVE

Takoj zaposlim 2 KV ali PKV PLEŠKARJA. Osebnih dohodek od 25.000 do 30.000 din. Dušan Bizant, Britof 9, Kranj 10123
 Sprejemam DELO na dom, v popoldanskem času. Šifra: Konfekcijska šivalka 10124
 Sprejemam moško - žensko FRI-ZERKO. Božena Črne, Ul. Narodnih herojev 3, Bled 10125
 Takoj zaposlim KLJUČAVNICARJA. Pogoji: dobro znanje varjenja. Franc Stroj, Dvorska vas 31/C, Begunje 10126
 S 1. decembrom zaposlim za nedoločen čas KV natakarkarja za strežbo v kava baru v Tržiču. Ponudbe na tel. 064-28-110 vsak dan od 18. do 20. ure ali osebno na Furlan, Šorlijeva 21, Kranj.

Upokojeni kuharici ali kuharju nudim honorarno zaposlitev. Ponudbe na tel. 064-28-110 vsak dan od 18. do 20. ure.

OBVESTILA

Sprejemem vsa ZIDARSKA DELA. Telefon 25-520 od 6. do 13. ure ali od 21. ure dalje 10127
 ŽAGAM meterska drva na domu. Telefon 74-715.
 Sprejemamo naročila za vsa gradbeno-obrtniška-zidarska dela. V zimskem času 20 % ceneje. Telefon 061-340-447 ali 061-347-427 10128
 NE PREBERITE, ČE NE GRADITE! Nudimo vam kompletne načrte za stanovanje hiše, prizidke, adaptacije, delavnice, gospodarska poslopja, montažne gradnje. Telefon 061-322-502 9818

OSTALO

Iščem žensko, ki je pripravljena negovati bolno osebo. Nudimo hrano, stanovanje in plačilo. Kličite po tel. 27-134 (064) 10026
 V VARSTVO sprejemam otroka (Kranj - Planina II.). Naslov v oglasnem oddelku. 10129

IZGUBLJENO

Izgubil sem očala v črnem etuiju, na relaciji Senčur - Hrastje. Naslov v oglasnem oddelku.
 Izgubil se je mlad KUŽA, beš barve. Kdor bi vedel kam se je zatekel naj sporoči po tel. 24-757 1040

Skupščina občine JESENICE

Razpisna komisija delovne skupnosti Sekretariata za notranje zadeve objavlja prosta dela in naloge

VODJE KRAJEVNEGA URADA DOVJE-MOJSTRANA

za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Poleg splošnih pogojev za sprejem na delo v upravnih organih morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:
 - da imajo končano upravno administrativno šolo, ekonomsko šolo ali gimnazijo in eno leto delovnih izkušenj.

Poskusno delo traja 2 meseca.
 Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v roku 15 dni po objavi na naslov: Skupščina občine Jesenice, kadrovska služba, M. Tita 78, Jesenice.

O izbiri bodo prijavljeni kandidati obveščeni v 30 dneh po preteku roka za prijavo.

NARAVNO ZDRAVILIŠČE TRIGLAV MOJSTRANA

Na osnovi sklepa komisije za delovna razmerja pri Zboru delovne skupnosti z dne 27. 9. 1983 se objavljajo prosta dela in naloge

SERVIRJA - NATAKARJA (3 osebe)

Pogoj: - dokončana gostinska šola, smer natakarkar, - 1 leto delovnih izkušenj, poskusno delo 3 mesece.

Delo se združuje za: 2 osebi za nedoločen čas in 1 oseba za določen čas - čas zimske sezone, s polnim delovnim časom.

KV KUJARJA - (1 oseba)

Pogoj: - dokončana gostinska šola, smer kuhar, - 1 leto delovnih izkušenj, poskusno delo 3 mesece.

Delo se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

POMOŽNEGA KUJARJA (1 oseba)

Pogoj: - polkvalificirani kuhar, - 1 leto delovnih izkušenj, poskusno delo 3 mesece.

Delo se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Prijave sprejema komisija za delovna razmerja, Naravno zdravilišče, Triglav, Mojstrana, Savska cesta 2, 15 dni po objavi.

V SPOMIN

Deset let te zemlja krije, v gomili tihi mirno spiš, srce ljubeče več ne bije in ti se več ne prebudiš, a v naših srcih še živiš.

V ponedeljek, 3. oktobra 1983 je minilo deset let, odkar ni več med nami naše ljube žene, mami in tete

JOŽICE PETROVIČ
 roj. Čermelj

Vsem, ki ste jo imeli radi, se je spominjate in obiskujete njen prerani grob, iskrena hvala.

Žalujoči: mož Boris, hčerki Ljubica in Ema z družinami

Orehek, 3. oktobra 1983

ZAHVALA

Vsem, ki ste ob smrti naše mame

MARIJE ŠOLAR

izrekli sožalje, poklonili cvetje in jo spremenili na njeni zadnji poti, iskrena hvala.

VSI NJENI

Dražgoše, 27. septembra 1983

Bilo je lepo kot še nikoli

Vreme Glasovim naročnikom, ki so v soboto zjutraj z zelenim vlakom začeli naskok na Ptuj, resda ni bilo preveč naklonjeno. Oblaki niso pustili soncu, da bi prodrlo skozi. Pa saj to že nekaj metrov po startu z Jesenic tudi nikogar več ni motilo. Živahno, sproščeno vzdušje med devdesetimi potniki je sijalo v vagonih bolj kot sonce. Pomagali so naši fantje iz komercialne pa »tetegejevci«, v čigar aranžmaju smo izletovali, pa pevovodkinja Julka s Primskovega, ki je prav brž ustanovila zborček, pa harmonikar Žane, ki je na široko razpotegnil svoj meh, nenazadnje pa je malo dodala k veselju razpoloženju tudi tekoča popotnica. Skratka, popotniki, zbrani z vseh vetrov Gorenjske, so bili že pred Ljubljano kot ena velika, razumevajoča se družina.

Ptuj smo — prav nič zadržani Gorenjci — na peronu pozdravili s pesmijo. Skozi prikupno staro mesto smo se potem podali na grad, na ogled bogate muzejske zbirke, med

katero je šaljivce najbolj zanimala postelja, ki jo je s svojim obiskom počastila sama Marija Terezija.

Kosilo v ptujskem hotelu je bilo okusno, postrežba prijazna, a nestrpneži smo komaj čakali, da obiščemo bližnjo klet tozda Kletarstvo Slovenske Gorice. In seveda pokusimo njene sadove: laški rizling, šipon, souvion, beli burgundec, renski rizling, traminec. Med štirimi vrstami, s katerimi so nam postregli prijazni ptujski vinarji, se je bilo težko odločiti za najboljšo. Gostiteljem smo se še zahvalili za pokušnjo in izdatno popotnico, pa se hitro spet vrnili v restavracijo, kjer so nas čakale nagrajne igrice. Nagrade so bile res predvsem simbolične, zato pa je bilo veliko več smeha. Ugotavljali smo, kdo med izletniki ima najdaljši podplat, kdo najbolj piešasto glavo, kdo najlepše brke, katera najkrajše krilo — pri tej igri so vrle Gorenjke pokazale izredno domiselnost, poleg »šiknogie« — kateri plesni par bo najhitrejši pri lovu na stol, pa kdo bi na-

štel prav vse zabavne tekme, ki so se zvrstile.

Med smehom in veselim rajanjem se je noč prehitro spustila. Treba je bilo odriniti na vlak in nazaj na Gorenjsko. Lahko verjamete, da tudi med skoraj triurno vožnjo z udobnim zelenim vlakom ni bilo niti malo dolgčas. Štajerci, Dolenjci, Primorci, ki Gorenjcem radi prav nesramno očitajo našo zaprtost, bi se čudili...

Glasovci, ki smo skupaj z ljubljanskim TTG spravili pod streho sobotni izlet naročnikov v Ptuj, se kot organizatorji ne nameravamo hvaliti. Res veseli pa smo bili pohvale, ki so nam jo ob slovesu izrekli popotniki, med njimi nekateri že večkrat naši gostje. »Tako lepo še nikoli ni bilo,« so zatrjevali. Torej se prihodnje leto spet srečamo na zelenem vlakcu!

H. J.

Jesenski kros

Jesenice — Komisija za množični šport in rekreacijo pri izvršnem odboru Zveze telesnokulturnih organizacij Jesenice bo 12. oktobra organizirala jesenski kros in s tem dala možnost vsem občanom jeseniške občine, da preverijo svoje moči in vzdržljivost.

Jesenski kros bodo za člane športnih društev, TVD Partizana in druge pripravili 12. oktobra ob 16. uri v Mojstrani na Mlačeah, do tja pa bodo organizirali prevoze.

D. S.

Nov gasilski dom v Javorjih

Javorje — V nedeljo so slovesno odprli vrata novega gasilskega doma v Javorjih. Gasilsko društvo Javorje praznuje tridesetletnico delovanja. Letos pomladi je pričelo z obnavljanjem starega gasilskega doma, ki že dolgo ni več mogel služiti potrebam. Marca so pričeli s pripravljanimi deli, zagotovili so si potrebne dokumente in finančna sredstva. Pri Kmetijski Zadrugi Škofja Loka so dobili milijon kredita, tristo tisoč din je prispevala GOZ in dvesto tisoč din je prispevali krajanje: Nov gasilski dom je predvsem delovna zmagica krajanov, saj so prostovoljno opravili okrog dva tisoč petsto udarniških ur. Nekateri krajanje so bili na gradbišču kar tristo ur in delali so, kot bi gradili svoj dom. Zgornje prostore so uredili že do septembra, saj so zaradi obnavljanja šole otroci dobili šolske prostore prav v gasilskem domu. V preteklem mesecu so dokončali še ostale prostore in fasado ter uredili okolič.

V novih prostorih gasilskega doma bosta imeli svoj prostor tudi KS Javorje in civilna zaščita.

Na nedeljski proslavi so podelili priznanja svojim dolgoletnim članom. Anton Alič, Vencelj Petrelj, Franc Oblak, Franc Podobnik in Pavle Rupar so člani društva že vseh trideset let. Predsednik gasilskega društva Emil Alič je povedal, da ima društvo tudi dve desetini mladih članov, vseh članov pa je okrog sedemdeset. Proslava je bila posvečena tudi zaključku asfaltiranja ceste skozi vas.

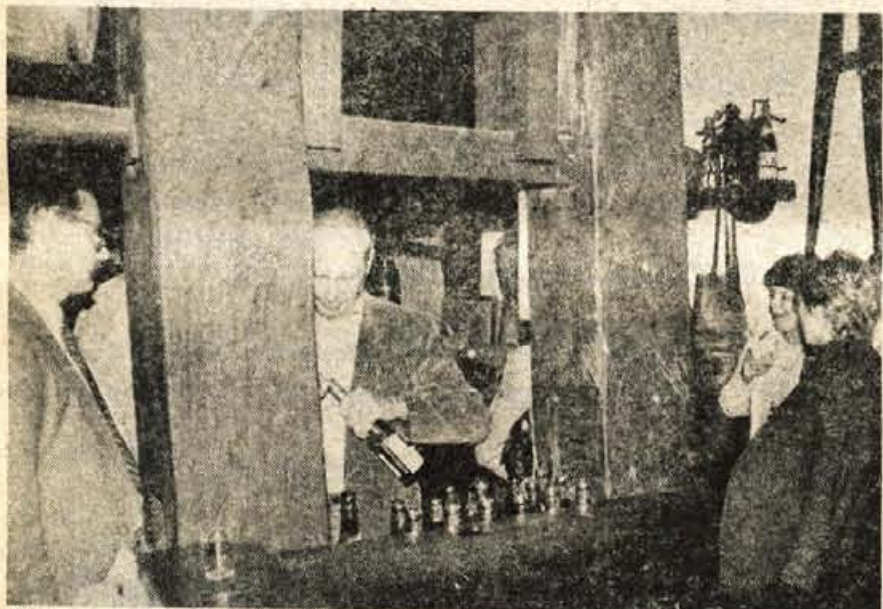
V. Primožič

Ob tednu otroka

Kranj — Ob tednu otroka organizira Zveza društev prijateljev mladine Kranj lutkovne predstave, ki se bodo vrstile v več krajih kranjske občine. Otroke bo z lutkovno predstavo H. Ch. Andersena Cesarjeva nova oblačila razveselil lutkar Cveto Sever. S Cesarjevimi oblačili je imel doslej že dvesto predstav.

Včeraj je Cveto Sever gostoval v Preddvoru in v Kokri, danes se bo predstavil otrokom v Dupljah, na Golniku in v Podbrezjah. V sredo, 5. oktobra bo nastopil v Cerkljah, Zalogu in Voklem, v četrtek, 6. oktobra v Podblici, Besnici in Mavčičah ter v petek, 7. oktobra na Visokem.

T. Bilbija

Lokalna akcija — uspeh ali neuspeh?

Krvavec — V meglenem sobotnem jutru se je na Krvavcu zbralo trideset udeležencev lokalne mladinske delovne akcije Krvavec '83. Akcijo je organizirala občinska konferenca zveze socialistične mladine iz Kranja v sodelovanju s Kmetijsko gorenjsko zadrugo. Udeležili so se je brigadirji, delavci skupnih služb Kmetijske gorenjske zadruge in kmetije domačini. Presenečeni so brigadirji zjutraj na zbornem mestu ogledovali drug drugega. Zbralo se jih je le štirinajst, od nekaj več kot sto vabljenih. Srednješolca ni bilo nobenega, čeprav so vabila za udeležbo dobili vsi predstavniki osnovnih organizacij ZSMS na šolah. Mogoče so vabila ostala v predsednikovem predalu, ali pa... Kdo ve? Res je, bila je tudi delovna sobota v nekaterih delovnih organizacijah. Vendar vsi vabljeni niso zaposleni.

Akcija je potekala na Kriški planini in Jezercih. Delo ni bilo težko. Sodelujoči so se strinjali, da bi če ne bi nagajalo vreme, prav prijetno preživeli dan.

Domačin in kmet z Jezercem Peter Rogelj, ki je pridno vrtil motorno žago, je z akcijo zadovoljen. »Ti pašniki so bili večinoma zanemarjeni,« pravi. »Če smo jih čistili, smo to vedno delali kmetje sami. Veseli smo, da je prišlo do sodelovanja med mladinci, Kmetijsko gorenjsko zadrugo in nami. Prav bi bilo, da bi tako pomoč imeli tudi spomladi. Takrat namreč pripravljamo planino za pašo.«

Tatjana Mežan je letos prvič spoznala brigadirsko življenje. »V pri-

pravah mladinskih delovnih brigad na akcijo ni bilo nobene lokalne akcije, tako da sem prvič na taki akciji. Všeč mi je, delo ni težko. Če bi bilo še sonce, bi bilo še lepše.«

Za usklajeno delo je skrbel Franci Solar, inženir agronomije, pri Kmetijski gorenjski zadrugi pa zaposlen kot pospeševalec razvoja hribovskih kmetij. »Organizacijo take vrste lokalne akcije so predlagali že letos spomladi. Namen teh akcij je očistiti čimveč pašne površine, ki je bila vse do danes zanemarjena. Delo, kakršno je danes na Jezercih in Kriški planini, nas čaka še na Veliki in Mali poljani ter na Jezerskih pašnikih. Upam, da bo do sodelovanja z mladimi še prišlo. Mi pa se bomo potrudili in skušali na akcije privabiti čimveč kmetov.«

Če jim ne bi zagodlo vreme, bi z delom lepo napredovali. Lokalna mladinska delovna akcija Krvavec '83 je torej uspešna. Resda je bilo malo udeležencev, pa so bili pridnih rok. Brigadirji so se dobro odrezali, toda kje so ostali še mnogi vabljeni? Mar je tako majhno število brigadirjev še en dokaz, da je mladinsko prostovoljno delo v krizi? Na koncu še razmišljanje brigadirja, udeleženca akcije: »Zakaj vedno in povsod le brigadirji, ko pa imamo v predsedstvu in organih OK ZSMS Kranj kar lepo število mladinskih aktivistov in jim malo razgibanjavanja ne bi škodilo? Vabljeni so bili tudi danes, pa jih ni bilo nikjer videti.« Pametno, kritično razmišljanje večkratnega udarnika.

Jabolka obrana

V nasadu Resje pri Podvinu gre obiranje jabolk h kraju. Nasad, ki spada v okvir posestva Poljče, ima 30 hektarov, od tega je 7 pripravljenih za novo zasaditev. Letina je letos dobra, skoraj takšna kot lani. Okoli 700 ton jabolk so pridelali. Dobro grédó v prodajo, saj je letos kmečkega sadja malo. Letos so jih prvič nekaj prodali v Italijo, 75 ton iz nasada Resje in 25 ton iz nasada v Preddvoru.

TINE BENEDIČIČ, vodja sadovnjaka

»Obiralec je spočetka manjkalo, toda poziv v časopisu je zalegel, bilo jih je toliko, da je celo zmanjkalo orodja. Vsega skupaj jih je okoli 180, rednih okoli 80. Vreme je bilo lepo in obiranje gre h kraju. Letina je dobra, suša jabolk ni prizadela. Lani je bilo vsepovsod sadja veliko, letos je kmečkega sadja malo, zato gredo naša jabolka dobro v prodajo. Minulo soboto in nedeljo smo morali maloprodajo celo ustaviti, da smo lahko nabrali dovolj jabolk za sindikalne organizacije, ki so poslale toliko naročil, da jih ne moremo sprejeti več. V tem bo maloprodaja le še nekaj dni odprta. Na voljo je še nekaj jonatara in zlatega delišesa, ki ju pridelamo največ, zlate parmene in koksoranžne renete je že zmanjkalo. Cene se za jabolka prve vrste vrtijo letos od 20 do 23 dinarjev, za drugo vrsto od 14 do 16 dinarjev in najslabša, obtočena jabolka, ki so primerna za predelavo, stanejo 7 dinarjev za kilogram.«

JURIJ RAMPRE iz Radovljice

»Že dvajset let hodim obirat jabolka v sadovnjak Resje. Okoli 40 do 45 nas je takih, ki pridemo vsako leto, v glavnem smo upoko-

jenci. Nekaj je tudi mladih, več je deklet kot fantov. Veliko je tistih, ki pridejo le za nekaj dni, da služijo za jabolka, s katerimi se oskrbe za zimo. Zasluzimo po 20 dinarjev od gajbice, če si pridemo zasluziš okoli 600 dinarjev dan, obiranje pa traja tri tedne. Jonatan in zlati delišes se lepo prodajata, druge sorte težje. Jabolka namreč treba odtrgati tako, da pecelj ostane, sicer hitro začne gniti. Zasukati ga moraš navzgor in lepo odtrgati ter previdno položiti v gajbo. Le tako odtrgano jabolko je prvovrstno.«

OLGA DRAGAN iz Nove vasi

»Že več let hodim obirat jabolka. Skupaj z mamo in očetom dnevno oberemo okoli sto gajb. Tri tedne že traja obiranje in gre h kraju, ker je ves čas lepo vreme. Meni to posebej prav pride, saj sem študentka in z oktobrom se mi začnejo predavanja. Zato žek mi bo seveda zelo prav, če obiranje sadja ni veliko, v glavnem sadovnjaku delajo upokojenci.«

M. Voltjak

Plinovod za Tekstilindus

V Čirčah so začeli graditi plinsko postajo, od koder se bo odprl plinovod za kranjski Tekstilindus in kasneje seveda tudi za obratovanje v začetku februarja

Kranj — Včeraj so gradbeni delavci celjskega Nivoja začeli pripravljati vse potrebno za gradnjo mestne merilno reducirne plinske postaje Kranj II, njim pa se bodo pridružili še delavci IMP. Pri kranjski Mlekarni se bo namreč odcepil krak zemeljskega plinovoda v dolino Save proti Zvezdi, Tekstilindusu II in pod savsko gladino na desni breg do Tekstilindusa, obrat I, do obnovljene kotlarne. Kot so povedali v kranjskem Tekstilindusu, so se dela začela v roku, ki ne odstopa dosti od terminskega koledarja, po katerem naj bi nova kotlarna v začetku februarja prihodnjega leta začela obratovati na zemeljski plin. Okoli 800 metrov plinovoda je bilo ob rekonstrukciji ceste od Iskre proti Planiki v Savski loki že položena, preostalo dolžino od skupaj nekaj manj kot 2 kilometra in pol dolgega plinovoda pa bodo položili v naslednjih mesecih. Posebno zahtevno bo gotovo polaganje cevi z levega na desni breg Save, česar naj bi se inštalaterji IMP lotili nekako sredi tega meseca.

Po pogodbi, ki jo bo Tekstilindus v kratkem sklenil s Petrolom, se bo ta obvezal za oskrbo 15 milijonov kubičnih metrov zemeljskega plina letno. Ko pa se bo verjetno v naslednjem srednjeročnem obdobju priključil na plin tudi obrat II, se bo potreba povečala na 21 milijonov, to pa je toliko plina, kolikor ga že sedaj potrebuje kranjska Sava, ki je ob sicer nekaj manjšem potrošniku Iskri doslej v Kranju še ena redkih porabnikov te »čiste« energije. Za plin se v Kranju zanimajo tudi v Eksotermu, možno ga bo potegniti tudi naprej do Naklega. V Kranju razmišlja o tej

energiji še nekaj delovnih organizacij. Vendar nobena še ni tako pripravljena na zamenjavo energije Tekstilindus. Tu so avgusta že postavili nov kombinirani kotel na plin, pri katerem že vseskozi poteka z montažo. V obnovljeno kotlarno sodi tudi nova oprema za pripravo demineralizirane vode, ki prva se potrebuje pri obdelavi stila. Do konca januarja bo kotlarna obratovala z obema starema kotloma, medtem ko so najstarejša, ki je zakrivil najhujše onesnemanje zraka, že odstranili. Vendar morata kotla obratovati s polno močjo, kar se seveda ob tako slabem vremenu z več kot 30 odstotki relativne vlažnosti in črnim dimu. Vendar bo kmalu zmanjšanje delovanja kotelne postaje povzročilo zastoj v proizvodnji predvsem v plemenitilnici.

V Tekstilindusu za sedaj ne potrebuje posebnih ovir, da ne bi bila investicija, vredna okoli 450 milijonov din, končana v dobrih štirih mesecih. Doslej je sicer v glavnem namenjena za pridobivanje vse potrebne dokumentacije od soglasij za lokacijo in gradbeno dovoljenje, za kar je potrebno 9 mesecev, gradbeni monterji pa prav tako menijo, da bodo v redu obratovali v preostali polovici leta.

